

GRUPA ONDE

RAPORT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

(Raport stanowi sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone zgodnie z wymogami art. 49b ust. 2-8 Ustawy o rachunkowości)

20
23

SPIS TREŚCI

1 LIST ZARZĄDU	3				
2 O ONDE	5				
2.1 MODEL BIZNESOWY	6				
2.1.1 Segmenty działalności	8				
2.1.2 Misja ONDE i łańcuch wartości	9				
2.2 ZARZĄDZANIE	11				
2.2.1 Zarząd i rada nadzorcza	11				
2.2.2 Zarządzanie ESG w ONDE	13				
2.2.3 Polityki i zobowiązania	15				
2.2.4 Podatki	15				
2.3 KLIENCI	16				
2.4 PODWYKONAWCY	17				
2.4.1 Standardy współpracy i procedury należytej staranności	18				
2.4.2 Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ochrona środowiska we współpracy z podwykonawcami	19				
2.5 DOSTAWCY	20				
2.5.1 Zmiany w łańcuchu dostaw	20				
2.5.2 Kryteria wyboru i oceny dostawców	21				
2.5.3 Organizacja procesu zakupowego	21				
2.6 ETYKA I PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI	22				
2.6.1 Kodeks Etyki	22				
2.6.2 Polityka antykorupcyjna	23				
2.7 RELACJE Z OTOCZENIEM	24				
2.7.1 Badanie istotności	26				
2.7.2 Zaangażowanie społeczne ONDE	28				
2.8 AUDYT WEWNĘTRZNY	31				
		2.9 ZARZĄDZANIE RYZYKAMI ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE	32		
		2.9.1 Ryzyko utraty kadry menedżerskiej	32		
		2.9.2 Ryzyko związane z szybkim rozwojem Grupy w odniesieniu do kadry pracowniczej	32		
		2.9.3 Ryzyka związane z bezpieczeństwem i higieną pracy	32		
		2.9.4 Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na środowisko	33		
		2.9.5 Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na Grupę	33		
		2.9.6 Ryzyko związane z potencjalnymi przypadkami dyskryminacji i mobbingu	35		
		2.9.7 Ryzyko związane z protestami społecznymi	35		
		2.9.8 Ryzyko związane z wystąpieniem kryzysu reputacyjnego	36		
		2.9.9 Ryzyko związane z możliwością zaistnienia zdarzeń o charakterze korupcyjnym	36		
		2.9.10 Ryzyko związane z potencjalnymi naruszeniami w obszarach ESG przez kontrahentów	36		
		2.9.11 Ryzyko związane ze strukturą i licznymi zmianami akcjonariatu Spółki	36		
		3 ŚRODOWISKO	37		
		3.1 ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	38		
		3.2 BIORÓŻNORODNOŚĆ	41		
		3.3 GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM	42		
		3.4 KLIMAT	45		
		4 TAKSONOMIA I MINIMALNE GWARANCJE	53		
		4.1. KPI OBRÓT	56		
		4.2. KPI CAPEX	60		
		4.3. KPI OPEX	64		
		5 PRACOWNICY	68		
		5.1 ZATRUDNIENIE	69		
		5.2 INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH	73		
		5.3 SZKOLENIA I ROZWÓJ	74		
		5.4 ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO	77		
		5.4.1 System Zarządzania BHP	78		
		5.4.2 Strategia BHP	78		
		5.4.3 Szkolenia w zakresie BHP	79		
		5.4.4 Proces identyfikacji zagrożeń, ocena ryzyka oraz badanie wypadków	81		
		5.4.5 Wskaźniki wypadkowości	82		
		5.4.6 Choroby zawodowe	83		
		6 RÓŻNORODNOŚĆ I PRAWA CZŁOWIEKA	84		
		6.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RÓŻNORODNOŚCIĄ ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NIERÓWNEMU TRAKTOWANIU	85		
		6.2 POLITYKA PRAW CZŁOWIEKA I PRAW PRACOWNICZYCH	86		
		7 O RAPORCIE	87		
		7.1 ZAKRES RAPORTU I WERYFIKACJA WEWNĘTRZNA	88		
		7.2 PROCES DEFINIOWANIA ISTOTNOŚCI	88		
		7.3 ISTOTNE TEMATY	89		
		7.4 WERYFIKACJA ZEWNĘTRZNA RAPORTU	89		
		8 TABELA GRI	92		
		9 SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	95		
		9.1 SPIS TABEL	96		
		9.2 SPIS WYKRESÓW	97		
		9.3 SPIS RYSUNKÓW	97		

in

LIST ZARZĄDU

01

SZANOWNI PAŃSTWO,

[2-22] Z prawdziwą dumą zapraszamy do lektury trzeciego już Raportu Zrównoważonego Rozwoju Grupy ONDE.

Prezentujemy w nim opis działań i ich efektów, które potwierdzają realizację misji naszej Spółki – wskazaliśmy w niej, że chcemy prowadzić nasz biznes w sposób zrównoważony, z myślą o neutralności klimatycznej, z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa i dbałości o środowisko oraz we współpracy ze społecznością lokalną.

W 2023 r. ugruntowaliśmy naszą czołową pozycję na polskim rynku budownictwa OZE. W swojej dotychczasowej historii współtworzyliśmy potencjał wytwórczy odnawialnych źródeł energii o wartości ponad 4 GW, uczestnicząc w realizacji ponad 400 farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Aż co trzecia turbina wiatrowa w naszym kraju posadowiona jest na fundamentach wybudowanych przez ONDE.

Zgodnie z zapowiedzią, w ubiegłym roku kontynuowaliśmy realizację projektów własnych OZE w modelu DBS (develop, build and sell). Projekt Cyranka, którego bardzo udaną transakcją sprzedaży przeprowadziliśmy w ubiegłym roku, przyniósł nam nie tylko atrakcyjny zwrot z zainwestowanego kapitału, uzyskaliśmy również potwierdzenie, że przyjęty model biznesowy DBS w praktyce działa bardzo dobrze. Dodatkowo, w ramach projektu Cyranka pozyskaliśmy także Gwarancje Pochodzenia na 800 MWh zielonej energii elektrycznej, co istotnie przyczyniło się do niemal 70% udziału zielonej ener-

gii w całkowitym zużyciu energii elektrycznej. Warto również przypomnieć, że pod koniec pierwszego kwartału 2024 r. w ramach strategii DBS, zawarliśmy kolejne transakcje sprzedaży udziałów w trzech projektach fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MWp i w farmie wiatrowej o mocy 37,4 MW.

W zakresie przestrzegania praw człowieka i etyki nie uznajemy kompromisów. Dlatego chcemy współpracować przede wszystkim z kontrahentami, którzy podobnie postrzegają te zagadnienia. W ostatnim okresie wprowadziliśmy do stosowania m.in. Politykę praw człowieka i praw pracowniczych oraz Kodeks Etyki. Oba te dokumenty zapewniły przejrzyste ramy działania zarówno pracownikom, jak i naszej spółce jako pracodawcy. Od naszych dostawców towarów i usług wymagamy złożenia oświadczeń, że przestrzegają prawa człowieka a także, że działają zgodnie z prawem oraz standardami etycznymi wskazanymi przez ONDE.

Bezpieczeństwo i higiena pracy są integralnymi obszarami dla podstawowej działalności Grupy ONDE i w naturalny sposób wpisują się w naszą kulturę firmową. Dlatego, jak każdego roku, również w 2023 r. prowadziliśmy szeroko zakrojone działania, zwiększające świadomość w zakresie BHP i konieczności skrupulatnego stosowania procedur. Regularnie szkolimy naszych pracowników, aby byli jak najlepiej przygotowani na sytuacje awaryjne, a przede wszystkim, aby świadomie im zapobiegali. Przykładowo, nasze cykliczne wydarzenie „Tydzień Bezpieczeństwa” objęło w 2023 r. aż ok. pół tysiąca osób, pracowników i podwykonawców. M.in. dzięki takim działaniom ubiegły rok

był kolejnym, w którym nie odnotowaliśmy wypadków śmiertelnych ani zbiorowych – zarówno wśród pracowników ONDE, jak i wśród podwykonawców. Ten wynik doskonale wpisuje się w realizację naszych celów w zakresie bezpieczeństwa.

W działaniach realizowanych w obszarach ESG nie zamykamy się wewnątrz naszej organizacji. Przykładowo, bardzo ważnym elementem naszego społecznego zaangażowania jest projekt ONDE FLOW, cykl działań o charakterze edukacyjnym, w tym organizacja konferencji i debat eksperckich. Jesteśmy również bardzo zadowoleni z programu grantowego SOFIA, czyli Science

Onde Flow Innovation Academy, wspierającego młode, kreatywne osoby, mające pomysł na ciekawe projekty naukowe związane z energetyką odnawialną. W ten sposób realnie wspieramy autorów najlepszych innowacji na rzecz rozwoju OZE, a także zwiększamy społeczną świadomość i dbamy o dalszy rozwój tego tak ważnego obszaru polskiej gospodarki.

Zrównoważony rozwój jest zgodny z naszą filozofią i pozwala nam aspirować do grona najbardziej dynamicznych i nowoczesnych polskich firm. Dlatego serdecznie zapraszamy do przeczytania, jak to robimy w Grupie ONDE!

Piotr Gutowski

Piotr Gutowski
Wiceprezes Zarządu

Marcin Szerszeń

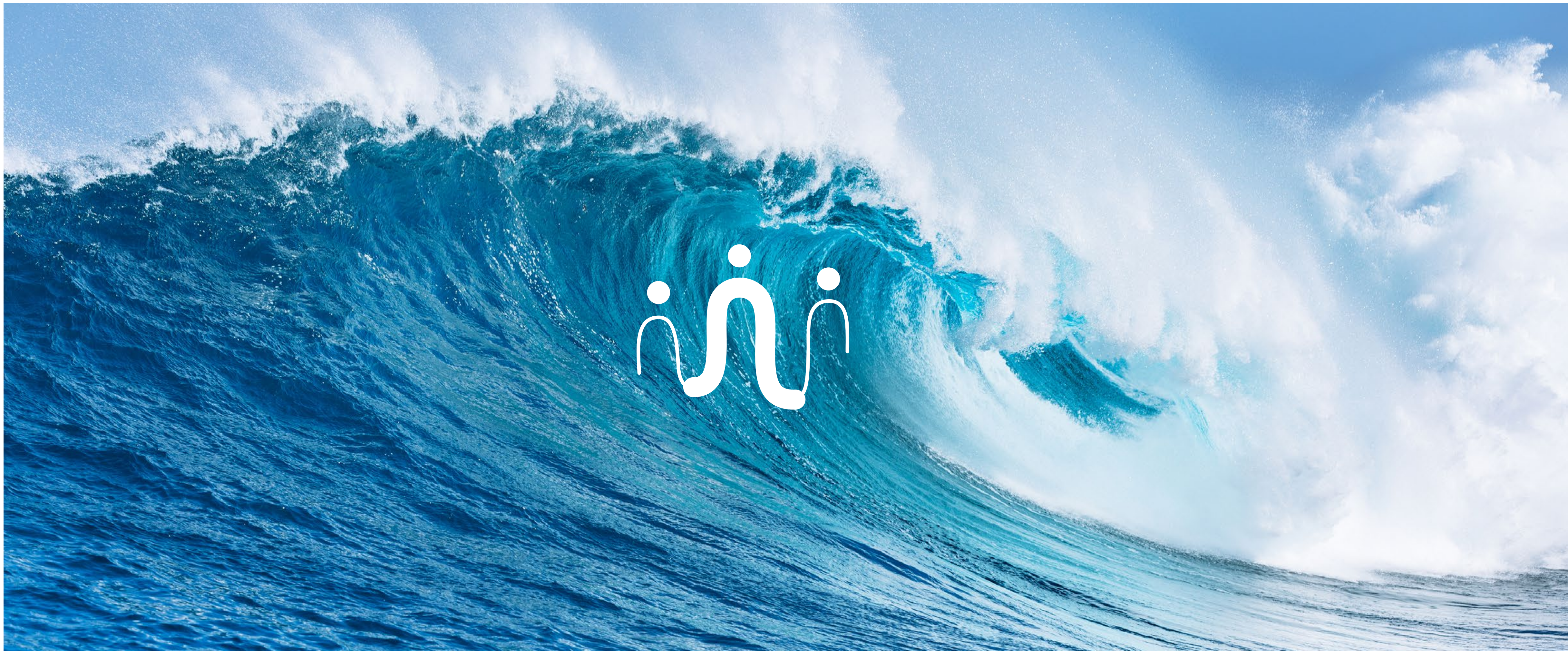
Marcin Szerszeń
Wiceprezes Zarządu

Marek Marzec

Marek Marzec
Wiceprezes Zarządu

Paweł Średniawa

Paweł Średniawa
Prezes Zarządu

O ONDE

02

2.1 MODEL BIZNESOWY

Na Grupę Kapitałową ONDE składa się spółka dominująca ONDE S.A. oraz 28 spółek zależnych: 26 spółek celowych, ONDE GmbH oraz IDE Projekt Sp. z o.o. (dalej „IDE Projekt”). Spółka IDE Projekt dopełnia ekosystem Grupy ONDE – jej wysokiej klasy specjaliści wykonują m.in. kompleksowe projekty farm fotowoltaicznych (PV) i wiatrowych (FW). Spółka opracowuje też projekty budowlane i wykonawcze w zakresie budowy nowych oraz przebudowy istniejących elementów układu drogowego oraz obiektów energetycznych. Posiadanie w ramach Grupy biura projektowego eliminuje potrzebę zlecenia usługi na zewnątrz, zapewnia rzetelność wykonania usługi i nie generuje dodatkowych kosztów. Dla klientów oznacza zaś możliwość zrealizowania całej inwestycji w jednym miejscu i gwarantuje dobrą współpracę pomiędzy projektantami a wykonawcami.

[2-1] Siedziba główna Grupy ONDE mieści się w Toruniu, ale obszar działania obejmuje całą Polskę.

Siedziba główna

ul. Wapienna 40, 87-1 00 Toruń

Dział PV

ul. Szosa Lubicka 26, 87-100 Toruń

Dział Operation & Maintenance

ul. Polna 66, 87-100 Toruń

Serwis / Dział Oznakowania

ul. Polna 113, 87-100 Toruń

Wytwórnia Mas Bitumicznych Toruń

ul. Ignacego Łukasiewicza 65, 87-100 Toruń

Dział Budownictwa Drogowego i Wiatrowego w Koszalinie

ul. Szczecińska 42, 75-137 Koszalin

Wytwórnia Mas Bitumicznych Koszalin

ul. BoWID 7A, 75-216 Koszalin

IDE Projekt sp. z o. o.

ul. Polna 66, 87-100 Toruń

GDZIE NAS ZNAJDZIECIE

Biura ONDE S.A.: **Warszawa** | ul. Klimczaka 1, biurowiec Royal Wilanów

Gdańsk | ul. Radarowa 63

Wilno | Kons titucijos ave. 7, Vilnius 09308, Lithuania

Struktura Grupy ONDE pozwala na transfer kompetencji między segmentami działalności – zdobywane przez lata doświadczenia w jednej branży są wykorzystywane podczas realizacji projektów w innych obszarach. Ponadto ONDE korzysta z kapitału kompetencji wynikających z przynależności do Grupy ERBUD, posiadającej ponad 30-letnie doświadczenie w zakresie budownictwa w Polsce i za granicą.

[2-6] Grupa ONDE posiada ugruntowaną pozycję na rynku budownictwa farm wiatrowych oraz fotowoltaicznych i pozycjonuje się jako największy wykonawca inwestycji w OZE pod względem łącznej wielkości zrealizowanych projektów wiatrowych na polskim rynku. Nasz zespół doświadczonych specjalistów w segmencie budownictwa OZE realizuje projekty z najwyższą starannością. W naszej historii uczestniczyliśmy lub uczestniczymy w realizacjach ponad 400 farm wiatrowych i fotowoltaicznych o mocy ponad 4 GW, z czego ponad 3 GW już produkuje zieloną energię. Wybudowaliśmy ponad 1300 fundamentów pod turbiny wiatrowe co oznacza, że co trzeci wiatrak w Polsce powstał z naszym udziałem.

Poza budową instalacji OZE specjalizujemy się również w budownictwie drogowo-inżynieryjnym, przy czym wykorzystujemy własne wytwórnie mas bitumicznych w Toruniu i Koszalinie.

Trzeci obszar naszej działalności stanowi segment pozostałe.

Dodatkowo Grupa ONDE rozwija własne projekty OZE (dalej jako segment „Projekty OZE”). Na koniec 2023 r. Grupa nie osiągnęła przychodów z tytułu sprzedaży energii.

GRUPA ONDE W 2023 ROKU

ONDE S.A.

czyli jednostka
dominująca w Grupie

IDE PROJEKT

Sp. z o.o.

spółka, która specjalizuje się
w usługach projektowych

ONDE GmbH

założona w celu pozyskiwania zleceń
oraz realizacji robót budowlanych
i prowadzenia akwizycji firm
działających w segmencie OZE
na rynku niemieckim

26

spótek celowych powołanych
do realizacji konkretnych
projektów OZE

5

rozpoczętych budów
farm wiatrowych
o łącznej mocy ok. 289 MW

10

rozpoczętych budów farm
fotowoltaicznych
o łącznej mocy ok. 246 MW

627 pracowników
i współpracowników

tj. o 2 mniej w porównaniu
ze stanem na koniec 2022 r.

1 084

mln zł przychodów

20

nowych klientów

18 MW_p

pierwsza farma zrealizowana
na własny rachunek

0

wypadków śmiertelnych
i zbiorowych

69%

używanej energii
elektrycznej pochodzi z OZE

2.1.1 SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Budownictwo OZE

Główny segment działalności Grupy ONDE to Budownictwo OZE (Budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii). W ramach tego segmentu realizujemy kontrakty dla branży farm wiatrowych i fotowoltaicznych.

Mamy doświadczenie zarówno w projektowaniu OZE, jak i w pozyskiwaniu odpowiednich pozwoleń i kompleksowej budowie, obejmującej roboty elektroenergetyczne oraz okablowanie średniego i wysokiego napięcia. Projektujemy i wykonujemy też fundamenty, drogi dojazdowe do farm i place manewrowe. Na farmach solarnych samodzielnie montujemy wydajne moduły fotowoltaiczne, wykonujemy przyłącza i uruchomienie instalacji. Realizujemy większość projektów fotowoltaicznych w formule EPC (engineering, procurement, construction), czyli „pod klucz”.

W zakresie energetyki wiatrowej nasza działalność skoncentrowana jest na realizacji projektów w formule Balance of Plants (dalej jako „BoP”). Oznacza to, że na farmach wiatrowych nie zajmujemy się dostawą, ani montażem turbin wiatrowych. Możemy jednak także pochwalić się zakończonymi realizacjami farm wiatrowych „pod klucz”, co obejmuje dodatkowo dostawę, montaż oraz uruchomienie elektrowni.

Świadczymy też profesjonalny serwis i utrzymanie farm fotowoltaicznych (O&M) dla tych obiektów, które już działają.

W 2023 roku ONDE zakończyło realizację 11 projektów wiatrowych oraz 70 projektów farm słonecznych, o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie niemal

500 MW. W roku 2023 rozpoczęliśmy realizację 5 farm wiatrowych o łącznej mocy ok. 289 MW oraz realizację 10 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy ok. 246 MW.

W naszym portfolio są m.in. Farma Wiatrowa Potęgowo Wschód-Zachód o mocy 219 MW i Farma Wiatrowa Banie/Kozielice I&II o mocy 106 MW. W październiku 2023 pozwolenie na budowę pozyskał jeden z większych pod względem finansowym kontraktów w naszej historii i największy w obszarze realizacji farm wiatrowych – FW Drzewo o mocy niemal 139 MW i wartości 357 mln zł. W 2023 roku oddaliśmy do użytku pierwszy w naszej historii kontrakt na realizację farmy wiatrowej za granicą – Telsze EE 2 na Litwie o łącznej mocy 27,5 MW.

Pod koniec 2023 roku zawarliśmy 2 kontrakty w formule EPC na budowę farm PV ze spółkami zależnymi o łącznej mocy 18,72 MW i wartości ok. 46,7 mln zł.

Projekty OZE w portfelu ONDE

Od 2021 roku obok portfolio projektów realizowanych dla klientów budujemy portfel własnych projektów Odnawialnych Źródeł Energii. Nasza działalność w tym zakresie opiera się o kupowanie projektów w różnym stadium rozwoju, development i budowę farm fotowoltaicznych i wiatrowych, a później ich sprzedaż na rynku (*develop, build and sell*). Wobec obecnych uwarunkowań rynkowych oraz regulacyjnych będziemy nabywać przede wszystkim projekty na bardziej zaawansowanych etapach rozwoju.

Naszym pierwszym projektem zrealizowanym w formule *develop, build and sell* była farma fotowoltaiczna „Cyranka” w woj. warmińsko-mazurskim. Na ponad 37 tys. m² terenu zainstalowaliśmy 33 332 moduły, których łączna powierzch-

nia wynosi 5,7 ha. Moc farmy to 18 MWp – w ciągu roku jest w stanie zaopatrzyć w energię osiem tysięcy gospodarstw domowych. To również pierwszy sprzedany przez nas projekt z własnego portfela – w 2023 r. zawarliśmy z ENGIE Zielona Energia sp. z o.o. bezwarunkową umowę sprzedaży 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka sp. z o.o., która jest właścicielem farmy PV.

W tym samym roku nabyliśmy udziały w dwóch spółkach celowych: spółce SPV Czerwona Woda sp. z o.o. oraz spółce INVEST PV sp. z o.o., które są właścicielami projektów trzech elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy około 23 MWp. Projekty te są zlokalizowane w województwie dolnośląskim i są na zaawansowanym etapie rozwoju. Budowa dwóch instalacji PV o łącznej mocy niemal 19 MWp, rozpoczęta się jeszcze w 2023 roku w formule EPC. Ich komercjalizacja planowana jest na rok 2024. Pod koniec 1 kwartału 2024 zawarliśmy transakcję sprzedaży udziałów w ww. dwóch spółkach, będących właścicielami trzech projektów fotowoltaicznych, zabezpieczając dodatkowo możliwość wykonywania przez ONDE kompleksowych robót energetycznych i budowlanych na jednym z projektów.

Segment Odnawialnych Źródeł Energii uzupełniamy w ONDE budownictwem drogowo-inżynieryjnym. Budujemy drogi i ulice, stosując rozbudowane wewnętrzne regulacje dotyczące BHP i ochrony środowiska. Nasze realizacje obejmują specjalne przejścia dla małych i dużych zwierząt, ścieżki rowerowe, nowoczesne oświetlenie oraz dużo nowej zieleni na poboczach.

Posiadamy kompetencje do realizowania inwestycji drogowych w formule projektuj i buduj (*design-build*) – dominującej w przetargach drogowych. Znaczna część robót

drogowych wykonywana jest przy użyciu własnego parku maszyn oraz z wykorzystaniem własnych Wytwórni Mas Bitumicznych. Nasza specjalizacja w budownictwie drogowym coraz częściej przeplata się również z projektami w segmencie OZE. W 2023 roku rozpoczęliśmy 23 projekty drogowe i oddaliśmy do użytkowania 22 drogi. Zrealizowaliśmy także największy w historii naszej spółki kontrakt w tym segmencie obejmujący budowę drogi ekspresowej S3 w województwie dolnośląskim. Na 15 kilometrowym odcinku, między węzłem Kamienna Góra a granicą Państwa, pracowało łącznie ponad 4000 osób. W ramach zadania zrealizowaliśmy 36 km dróg, 37 obiektów inżynierskich, w tym 21 wiaduktów i mostów o łącznej długości 4,45 km i powierzchni odpowiadającej 16 boiskom piłkarskim, 13 przepustów ekologicznych, 35 tys. nasadzeń drzew liściastych i krzewów (to więcej niż na powierzchni ogrodu botanicznego we Wrocławiu!).

Segment pozostałe

Do segmentu pozostałe wchodzi przychody Grupy osiągnięte z pozostałych usług (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych i produkcji pomocniczej), budowy stacji elektroenergetycznych oraz projektów realizowanych w formule *develop, build and sell*.

2.1.2 MISJA ONDE I ŁAŃCUCH WARTOŚCI

[2-6] Misją ONDE jest zdobyć, utrzymać i ugruntować pozycję Lidera i Eksperta w zakresie kompleksowych rozwiązań wykonawczych dla sektora Odnawialnych Źródeł Energii oraz budownictwa drogowo-inżynieryjnego w Polsce i Unii Europejskiej.

Na mocne strony ONDE składają się dojrzałe, specjalistyczne i rzadkie kompetencje, relacje branżowe, lojalność klientów, stabilność finansowa, gotowość do zmian oraz wsparcie Grupy Erbud. Opierając się o nie Spółka świadczy usługi projektowania, budowania, utrzymania, eksploatacji i zarządzania elektrowniami OZE oraz zamierza działać aktywnie w obszarze wytwarzania, dystrybucji, sprzedaży, agregacji i magazynowania energii elektrycznej. Spółka rozwija także kompetencje w zakresie developmentu oraz M&A projektów OZE.

Dominującą składową DNA i przewagą konkurencyjną ONDE S.A. jest holistyczne podejście do realizowanych inwestycji, z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa i dbałości o środowisko oraz we współpracy ze społecznością lokalną.

Naszą ambicją jest rzeczywisty udział w upowszechnianiu i rozwoju projektów z udziałem odnawialnych źródeł energii, na które składa się dotychczasowa realizacja farm wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych.

Naszym celem strategicznym jest tworzenie wartości dla akcjonariuszy poprzez zapewnienie dalszego stabilnego wzrostu Grupy, umocnienie jej pozycji jako jednego z liderów w zakresie nowoczesnych rozwiązań budowlanych dla sektorów energetyki odnawialnej i sektora drogowego w Polsce, jak również dalsze rozszerzenie prowadzonej działalności o zakup i budowę instalacji fotowoltaicznych, a następnie sprzedaż w modelu develop, build and sell lub eksploatacja na własny rachunek.

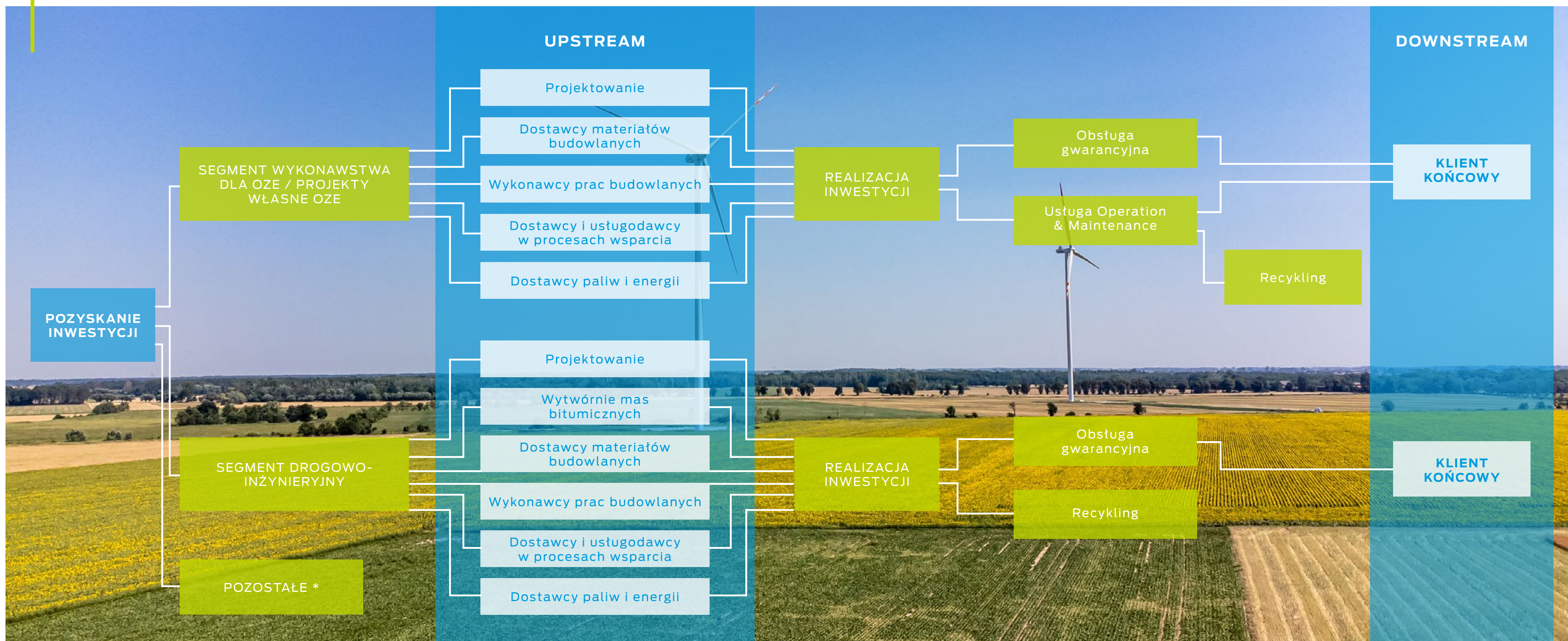
Istotnym celem ONDE, zarówno w obszarze głównej aktywności biznesowej, jak i w realizowanych działaniach marketingowych, PR i ESG, jest również zapobieganie negatywnym zmianom klimatu. Jako odpowiedzialny uczestnik i jeden z liderów branży OZE czujemy potrzebę i moralny obowiązek budowania społecznej świadomości konieczności zrównoważonego rozwoju systemu energetycznego. W tym celu od 3 lat m.in. realizujemy własny program grantowy SOFIA wspierający młodych innowatorów realizujących projekty badawcze w obszarze energetyki odnawialnej, a także organizujemy debaty eksperckie „OZE. Nowe trendy”, inicjujące dyskusję i wymianę informacji między przedstawicielami branży.

[201-4] Nasze inwestycje finansujemy ze środków własnych lub kredytów – w 2023 roku Grupa ONDE nie ubiegała się i nie otrzymała pomocy finansowej ze strony budżetu państwa.

RYSUNEK 1.

ŁAŃCUCH WARTOŚCI GRUPY ONDE

* ONDE wyodrębnia jeszcze segment „pozostałe”, ale nie prezentuje jego łańcucha wartości ze względu na jego niewielki udział

2.2 ZARZĄDZANIE

2.2.1 ZARZĄD I RADA NADZORCZA

[2-9] [2-10] Statutowymi organami ONDE S.A. są walne zgromadzenie, rada nadzorcza oraz zarząd.

Do kompetencji walnego zgromadzenia należą m.in.:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu oraz sprawozdania finansowego,
- decyzje o podziale zysków,
- powoływanie członków rady nadzorczej,
- decyzje w zakresie zmiany Statutu Spółki,
- decyzje w zakresie emisji akcji, obligacji zamiennych, obligacji z prawem pierwszeństwa lub warrantów subskrypcyjnych,
- decyzje w zakresie zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego.

Szczegółowo elementy ładu korporacyjnego ONDE opisane są w statucie spółki dostępnym tutaj <https://onde.pl/wp-content/uploads/2023/08/tekst-jednolity-statutu-ONDE-S.A.pdf>

Opis zmian w statucie, wprowadzonych w 2023 roku, jest zawarty w sprawozdaniu zarządu z działalności za 2023 r. w rozdziale „Ład korporacyjny”.

Zgodnie ze statutem w skład zarządu ONDE S.A. wchodzi od dwóch do pięciu członków, zaś jego kadencja trwa trzy lata. Głównym zadaniem prezesa oraz członków zarządu jest prowadzenie spraw Spółki i reprezentowanie jej na zewnątrz. Zarząd monitoruje również przestrzeganie polityk oraz procedur obowiązujących w Grupie – także w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym polityk stosowanych w odniesieniu do zagadnień pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji.

[2-9] [2-11] W skład zarządu ONDE S.A. na 31 grudnia 2023 r. wchodzi:

- Paweł Średniawa – prezes zarządu,
- Piotr Gutowski – wiceprezes zarządu,
- Marcin Szerszeń – wiceprezes zarządu,
- Marek Marzec – wiceprezes zarządu.

Skład zarządu uległ zmianie w 2023 r. Pan Marek Marzec został powołany w skład zarządu spółki z dniem 1 września 2023 r., na okres wspólnej kadencji Zarządu, która rozpoczęła się 1 czerwca 2022 r. Obecna kadencja Zarządu upływie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

Biogramy oraz zakres zadań członków zarządu przedstawiamy na naszej stronie internetowej: <https://onde.pl/o-firmie/zarząd/>

Członkowie Zarządu Spółki oświadczyli, że:

1. nie uczestniczą w spółce konkurencyjnej wobec Spółki jako wspólnicy spółki cywilnej, spółki osobowej lub spółki kapitałowej, jak również nie uczestniczą w konkurencyjnej osobie prawnej jako członkowie jej organu;
2. nie są wpisani w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych, prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Rada nadzorcza ONDE sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki. Radę – zgodnie ze statutem – tworzy od pięciu do siedmiu członków, a jej kadencja trwa trzy lata. Rada nadzorcza ONDE m.in. zatwierdza strategiczne plany wieloletnie spółki i roczne plany rzeczowo-finansowe oraz wybiera biegłego rewidenta. Do zadań rady należy również wybór zarządu spółki i ustalanie wynagrodzenia osób w nim zasiadających.

W radzie nadzorczej ONDE zasiadało na dzień 31 grudnia 2023 roku sześć osób. Aktualna kadencja rady nadzorczej rozpoczęła się 1 czerwca 2022 r. i upłynie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

W skład rady nadzorczej ONDE S.A. na 31 grudnia 2023 r. wchodzi:

- Jacek Leczkowski, przewodniczący rady,
- Jacek Socha, wiceprzewodniczący rady,
- Agnieszka Głowacka – członkini rady,
- Michał Otto – członek rady,
- Mirosław Godlewski – członek rady,
- Michał Hulbój – członek rady.

Biogramy członków rady nadzorczej znajdują się na naszej stronie internetowej: <https://onde.pl/o-firmie/rada-nadzorcza/>

W 2023 r. oraz na dzień publikacji niniejszego raportu przesłanki niezależności określone w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz w zasadzie 2.3 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2021, spełniają następujący Członkowie Rady Nadzorczej ONDE S.A.:

- Jacek Socha, wiceprzewodniczący rady,
- Michał Otto – członek rady,
- Mirosław Godlewski – członek rady,
- Michał Hulbój – członek rady.

W ONDE działają stały komitet audytu powołany przez radę nadzorczą oraz komitet wynagrodzeń. Rada nadzorcza może powołać również inne komitety, w szczególności komitet nominacji.

Komitet Audytu ONDE S.A. w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. funkcjonował w następującym składzie:

- Michał Otto – Przewodniczący Komitetu (niezależny Członek Komitetu),
- Jacek Socha – Członek Komitetu (niezależny Członek Komitetu),
- Agnieszka Głowacka – Członkini Komitetu (zależny Członek Komitetu).

Pan Michał Otto oraz Pan Jacek Socha spełniają kryteria niezależności przewidziane dla członków komitetów audytu określone w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

oraz kryteria określone w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2021.

Komitet Wynagrodzeń ONDE S.A. w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. funkcjonował w następującym składzie:

- Jacek Leczkowski, Przewodniczący Komitetu
- Agnieszka Głowacka, Członek Komitetu
- Mirosław Godlewski, Członek Komitetu

[2-15] W spółce przestrzegane są najlepsze praktyki dotyczące zapobiegania konfliktowi interesów. Członek zarządu lub rady nadzorczej informuje o zaistniałym konflikcie interesów lub możliwości jego powstania oraz nie bierze udziału w rozpatrywaniu sprawy, w której w stosunku do jego osoby może wystąpić konflikt interesów. W 2023 r. nie stwierdziliśmy sytuacji konfliktu interesów.

2.2.2 ZARZĄDZANIE ESG W ONDE

Model biznesowy naszej spółki jest ściśle związany z transformacją gospodarki na niskoemisyjną, w tym zmianą źródeł energii na tę wytwarzaną przez OZE. Jako jeden z liderów wykonawstwa infrastruktury dla tej branży, w naturalny sposób przywiązujemy wagę do wszystkich obszarów ESG, w tym do obszaru zarządzania – Governance. Przykładowo, dużą wagę przykładamy do komunikacji z naszymi akcjonariuszami, w tym w trakcie walnych zgromadzeń. Z kolei naszym pracownikom Grupy ONDE w przystępny sposób przedstawiamy nowe regulacje wewnętrzne związane z transformacją naszej organizacji i jej dążeniu do zrównoważonego rozwoju.

Izabela Żegis,
Asystentka Zarządu i Rady Nadzorczej

[2-12] Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem w ONDE zagospodarowane są w zespołach kompetencyjnych odpowiadających za dany obszar. To one zgłaszają do wyższej kadry kierowniczej zapotrzebowanie na wdrożenie nowej procedury, rozwiązania czy polityki. Prezentują powody i szacują koszty oraz konieczne zaangażowanie. Jeśli

projekt uzyska akceptację zarządu, rozpoczyna się jego realizacja. Zależnie od wdrażanych rozwiązań cały zarząd lub pojedynczy członkowie zarządu mogą być zaangażowani w projekty w fazie operacyjnej, na zasadach doradczych.

W Spółce działa nieformalny zespół ESG, który składa się z zespołu koordynującego oraz z podzespołów odpowiedzialnych za poszczególne obszary. Spotkania zespołu służą wymianie informacji i koordynacji działań w obszarach ESG w ONDE. W skład zespołu ESG wchodzi przedstawiciele działów:

- Dział PR i Marketingu – odpowiedzialny za koordynację działań i komunikację z interesariuszami
- Dział BHP i Ochrony Środowiska – odpowiedzialny za środowisko i bezpieczeństwo pracowników,
- Działy Kadr oraz HR – odpowiedzialne za kwestie społeczne,
- Dział Prawny oraz Biuro Zarządu – odpowiedzialne za compliance i ład korporacyjny.

Liderzy tych obszarów to wyższa kadra kierownicza, która raportuje do zarządu. Planowane działania związane ze zrównoważonym rozwojem są opracowywane przez liderów ww. zespołów, a następnie prezentowane zarządowi do zatwierdzenia. Wdrożenie tych działań jest koordynowane przez liderów i właściwe zespoły.

[2-13] [2-16] Odpowiedzialność za zarządzanie wpływem jest delegowana przez zarząd do osób współodpowiedzialnych za obszary środowiskowy, społeczny i dotyczący ładu korporacyjnego. Są to dyrektorzy Działu BHP, Działu HR, Dyrektor Działu Kadr oraz Działu Prawnego i Biura Zarządu. Wyznaczeni przez zarząd liderzy obszarów są odpowiedzialni za planowanie działań dotyczących zarządzania wpływem i raportują bezpośrednio do zarządu. Wyniki i efekty ich prac są cyklicznie omawiane na posiedzeniach zarządu

oraz – dwa razy do roku – na spotkaniach Management Meeting, w których bierze udział cała wyższa kadra kierownicza Spółki łącznie z zarządem. Zarząd jest odpowiedzialny za nadzorowanie i zatwierdzanie podejmowanych działań.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZARZĄDZENIE WPŁYWEM W OBSZARACH:

Zarząd jest również odpowiedzialny za akceptację wszystkich kluczowych polityk i procedur w zakresie ryzyk w obszarach ESG w Grupie ONDE. W Grupie zidentyfikowaliśmy ryzyka społeczne, środowiskowe, pracownicze oraz związane z prawami człowieka i korupcją. Analizujemy również wpływ szans i ryzyk związanych z klimatem na działalność biznesową, strategię i plany finansowe w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym, co zostało opisane w rozdziale 2.9.5 oraz w rozdziale 3.4 niniejszego raportu.

Od grudnia 2021 roku realizujemy w Grupie ONDE cykliczne ESG Materiality Assessment – ankiety oraz sesje dialogowe z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, m.in. dostawcami, podwykonawcami, inwestorami, instytucjami finansowymi i funduszami inwestycyjnymi oraz bankami.

[2-14] Odpowiedzialność za raportowanie kwestii zrównoważonego rozwoju spoczywa na zarządzie. Po dokonaniu analizy istotności przez zespół odpowiedzialny za raportowanie niefinansowe zarządowi przedstawiane są planowane ujawnienia do akceptacji. Za raportowane dane odpowiadają liderzy obszarów środowiskowego, społecznego oraz ładu korporacyjnego, tj. wszyscy członkowie zespołu ESG. Zarząd otrzymuje zebrane dane do akceptacji przed przekazaniem ich do zewnętrznego audytora.

[2-17] Prace zespołu ESG przekładają się na bieżące podnoszenie kompetencji członków zespołu oraz kadry kierowniczej, w zakresie ESG, co obejmuje:

- przekazywanie zarządowi informacji w zakresie wymagań prawnych i standardów,
- analizy dotyczące dobrych praktyk rynkowych oraz trendów,
- rekomendacje dotyczące bieżących działań i wdrożeń w ONDE,
- analizy ryzyk i szans ESG.

Blok ESG jest obecny na cyklicznych spotkaniach Management Meeting, odbywających się dwa razy w roku. Jest też na stałe wpisany w agendę spotkań zarządu. Ryzyka ESG są tematem spotkań Rady Nadzorczej.

[2-18] W zakresie ewaluacji wyników nadzoru tematów ESG przez zarząd, Grupa ERBUD jest w trakcie przygotowywania spójnych dla wszystkich spółek Grupy – a więc również dla ONDE – regulacji. W 2023 roku ocena wyników najwyższego organu zarządczego obejmowała jedynie wyniki finansowe.

Komitet ESG w Grupie Erbud

W 2023 r. w Erbud S.A, tj. spółce dominującej względem ONDE S.A., został powołany Komitet ESG Grupy Kapitałowej Erbud („Komitet ESG”). W jego skład wchodzi przedstawiciel ONDE.

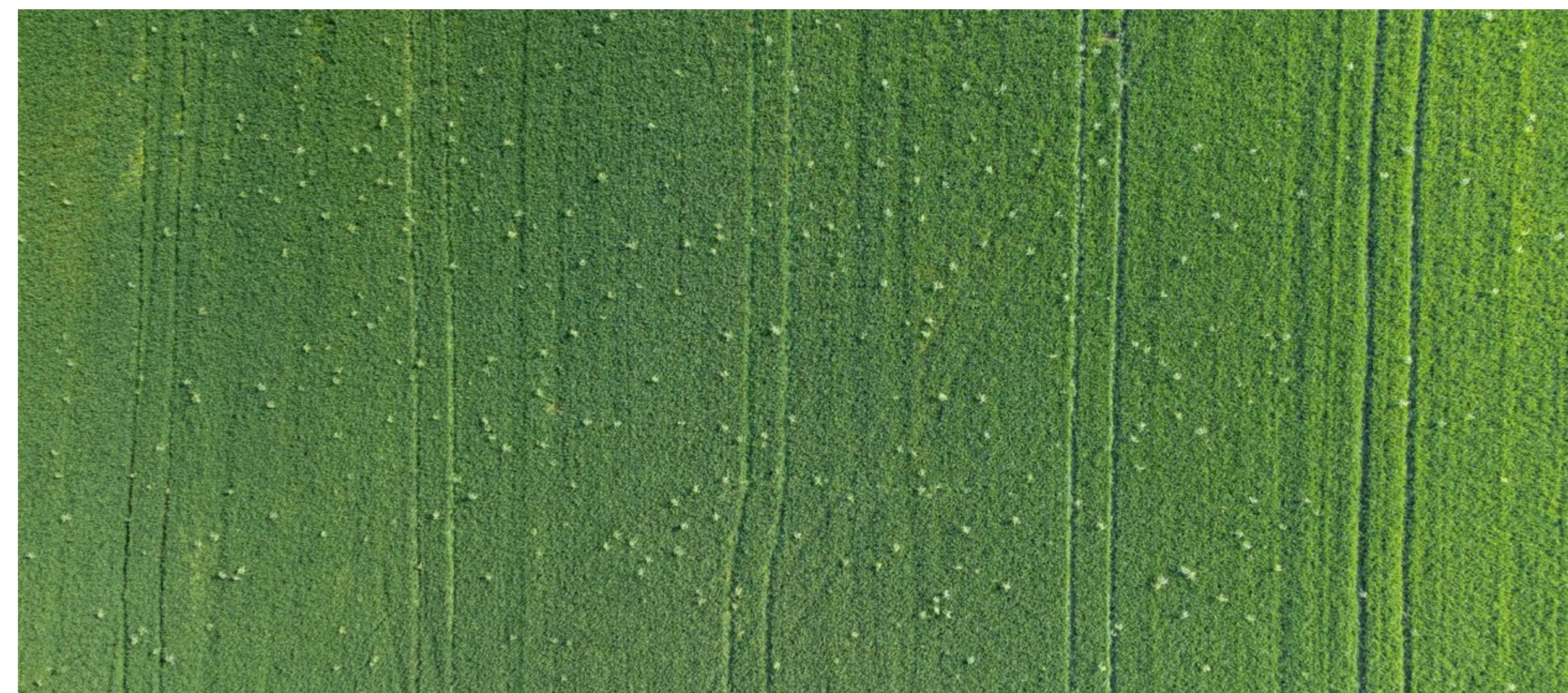
Komitet ESG składa się od 5 do 10 członków, powoływanych Zarządzeniem Zarządu Erbud S.A. na dwuletnią kadencję. Bieżąca kadencja rozpoczęła się 16 października 2023 r.

Wśród zadań Komitetu ESG są m.in.:

- wspomaganie funkcjonowania Grupy Kapitałowej Erbud (GK Erbud) w obszarze zrównoważonego rozwoju,
- wsparcie zarządu Erbud S.A. jako spółki dominującej GK Erbud oraz zarządów jej spółek zależnych w zarządzaniu kwestiami ESG,
- nadzór nad realizacją celów GK Erbud w obszarze ESG,
- szerzenie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju i ESG wśród pracowników i współpracowników GK Erbud,
- praca koncepcyjna nad politykami, strategiami, celami i mapami ryzyk w zakresie zrównoważonego rozwoju, istotnymi dla GK Erbud,

- koordynowanie i nadzór nad zbieraniem danych niezbędnych do realizacji celów Komitetu, w szczególności informacji niezbędnych do przygotowania raportu ESG dla GK Erbud.

Posiedzenia Komitetu ESG odbywają się cyklicznie, zwykle co najmniej 1 raz w miesiącu, zależnie od okoliczności. Komitet został utworzony w październiku 2023 r. i do końca roku odbyło się kilka spotkań konsultacyjnych w związku z przygotowywaniem prac nad oświadczeniem niefinansowym Grupy, a także ustalenie harmonogramu i zakresu zadań.

2.2.3 POLITYKI I ZOBOWIĄZANIA

[2-23] W zakresie odpowiedzialnego prowadzenia biznesu, w ONDE działamy m.in. zgodnie z wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, Powszechną deklaracją praw człowieka ONZ i Deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy.

W szczególności obowiązują nas:

- Dobre Praktyki Spółek Notowanych Na GPW 2021 (zakres stosowanych zasad opisujemy w sprawozdaniu z działalności za 2023 r. w rozdziale „Ład korporacyjny”),
- standardy rekomendowane dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji oraz systemu ochrony sygnalistów w spółkach notowanych na rynkach organizowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie,
- norma ISO 45001:2018,
- standardy BHP Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie.

W ONDE stosowane są polityki wewnętrzne m.in. w odniesieniu do:

- praw pracowniczych oraz poszanowania praw człowieka: „Polityka praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A.” opisana w rozdziale 6.2, „Polityka zarządzania różnorodnością oraz przeciwdziałania nierównemu traktowaniu w ONDE S.A.” została opisana w rozdziale 6.1.,
- przeciwdziałania korupcji: „Polityka ONDE S.A. dotycząca przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn” została opisana w rozdziale 2.6,

- środowiska naturalnego: „Polityka zintegrowanego systemu zarządzania”*,
- klimatu: „Polityka klimatyczna Grupy ONDE” została opisana w rozdziale 3.4.

* „Polityka zintegrowanego systemu zarządzania” funkcjonuje w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) – jest to zbiór standardów zarządzania środowiskowego i BHP, zbudowany i wdrożony zgodnie z wymogami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 a także Systemem Ekozarządzania i Audytu EMAS wg Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 z późniejszymi zmianami. ZSZ został opisany w rozdziale 3.1.

ONDE nie przyjęło formalnej polityki w odniesieniu do zagadnień społecznych. Działania dotyczące zaangażowania społecznego ONDE zostały opisane w rozdziale 2.7.2.

W ONDE stosowany jest również „Kodeks etyki ONDE S.A.”, opisany w rozdziale 2.6.1.

[2-24] Za realizację zobowiązań wynikających z wewnętrznych dokumentów ONDE odpowiedzialny jest każdy pracownik. Nadzór nad zespołem w tym zakresie sprawują kierownicy komórek organizacyjnych. Całościowy nadzór nad realizacją zobowiązań przez pracowników sprawuje również zarząd, a w pewnym zakresie rada nadzorcza i działające w ramach rady komitety, np. komitet audytu.

Wymagamy od naszych kontrahentów, aby oświadczyli, że przestrzegają praw człowieka i oczekujemy, że złożą oświadczenie potwierdzające, że działają zgodnie z prawem oraz standardami etycznymi uznawanymi przez ONDE.

2.2.4 PODATKI

[207-1] [3-3] ONDE jest częścią grupy podatkowej ERBUD i realizuje spójną z Grupą ERBUD strategię podatkową. Jest ona umieszczona na stronie www ONDE pod linkiem: <https://onde.pl/pl/relacje-inwestorskie/strategia-rozwoju/>. Głównym założeniem strategii podatkowej jest dążenie do podjęcia wszelkich racjonalnych działań zapewniających prawidłowość, kompletność i terminowość rozliczeń podatkowych oraz minimalizowanie ryzyk podatkowych.

Spółka korzysta z preferencji podatkowych zgodnie z ich celem oraz dąży do transparentności w relacjach z organami podatkowymi. W całej Grupie ERBUD działa podmiot wyspecjalizowany w obsłudze księgowo-podatkowej – Erbud Shared Services („ESS”), który pełni rolę „centrum usług wspólnych”. Spółka korzysta z obsługi zewnętrznej ESS w większej części zadań z obszaru rozliczeń podatkowych, zachowując jednocześnie kontrolę i nadzór nad działaniem tego podmiotu oraz wdrażając procesy zapewniające współpracę i dwustronny przepływ informacji.

Spółka oraz ESS dążą do tego, aby wybierać rozwiązania minimalizujące ryzyko sporu z organami podatkowymi i stale współpracują z firmami świadczącymi usługi doradztwa podatkowego. W razie zaistnienia wątpliwości co do stosowania prawa podatkowego w istotnych kwestiach podatkowych, spółka występuje z wnioskami o wydanie indywidualnych interpretacji podatkowych.

Strategia podatkowa ze względu na często zmieniające się prawo jest weryfikowana zgodnie ze zmianami oraz potrzebami biznesowymi np. w przypadku tworzenia nowych segmentów działalności. Strategia podatkowa jest również weryfikowana pod kątem strategii biznesowej.

Zarząd Spółki pełni aktywną rolę zarówno w procesie analizy planowanych, istotnych działań biznesowych na gruncie podatkowym, jak i zarządzania ryzykiem podatkowym. W przypadku nowych, niestandardowych oraz istotnych biznesowo lub wartościowo transakcji lub działań, Spółka dokonuje analizy podatkowej na etapie planowania. Analizy te odbywają się przy wsparciu ekspertów z ESS oraz zewnętrznych doradców podatkowych.

Strategia podatkowa wspiera strategię biznesową oraz działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zgodność z przepisami prawa jest w strategii podatkowej wartością nadrzędną.

2.3 KLIENCI

[2-6] [3-3] Do klientów (inwestorów i zamawiających) Grupy ONDE należą podmioty:

- prywatne (zarówno polskie, jak i zagraniczne);
- publiczne (np. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, samorządy wojewódzkie i miejskie).

W 2023 roku zaufało nam 20 nowych klientów, dla których zrealizowaliśmy lub realizujemy 22 różnej wielkości projekty w Polsce i na Litwie.

Ponadto w 2023 r. sprzedaliśmy pierwszy projekt z własnego portfela – zawarliśmy z ENGIE Zielona Energia sp. z o.o. bezwarunkową umowę sprzedaży 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka sp. z o.o., będącej właścicielem 18-megawatowej farmy PV. Pod koniec 1 kwartału 2024 roku sprzedaliśmy udziały w dwóch kolejnych spółkach: w spółce SPV Czerwona Woda sp. z o.o. oraz spółce INVEST PV sp. z o.o., które są właścicielami projektów trzech elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy około 23 MWp.

Naszą partnerską współpracę z inwestorami opieramy na silnych fundamentach: doświadczeniu z ponad 15 lat działalności w segmentach drogowo-inżynieryjnym i budownictwa OZE, ugruntowanej renomie, kompleksowym zakresie usług, wykwalifikowanej kadrze oraz wsparciu Grupy ERBUD. Przekładają się one na konkurencyjność Grupy ONDE na rosnącym rynku budownictwa OZE i na zaufanie inwestorów. Dzięki temu jesteśmy jednym z liderów budownictwa OZE w Polsce.

Obsługa różnorodnej grupy inwestorów jest również możliwa dzięki synergom w ramach Grupy: między ONDE S.A.

a spółką zależną IDE Projekt sp. z o.o. oraz w ramach segmentów naszej działalności. Dzięki nim jesteśmy w stanie samodzielnie prowadzić skomplikowane projekty, począwszy od etapu ich powstawania, przez roboty konstrukcyjne oraz elektroenergetyczne.

We współpracy z klientami stosujemy dobre praktyki:

- przykładamy wagę do racjonalnego dialogu z inwestorem,
- przestrzegamy terminów,
- rzetelnie wykonujemy powierzone prace,
- zapewniamy profesjonalną opiekę gwarancyjną.

W ONDE S.A. obowiązuje m.in. procedura regulująca zasady postępowania w związku z rozpoczęciem biegu terminu gwarancji i rękojmi dla realizowanych przez nas kontraktów. Określa ona zasady i działania związane z potencjalnym roszczeniem gwarancyjnym, jego rozpatrzeniem i uznaniem. Dzięki temu zdefiniowane są jasne zasady zarówno dla gwaranta, jak i dla uprawnionego do gwarancji.

Na relacje z klientami przekłada się również realizacja zadań z dbałością o bezpieczeństwo naszych pracowników oraz podwykonawców, wspierająca terminową realizację kontraktów. Wyróżniamy się nią, a nasze działania w tym zakresie opisujemy w rozdziale 5.4 Zdrowie i bezpieczeństwo.

[417-3] [418-1] W 2023 r. nie odnotowaliśmy ani jednego przypadku niezgodności z regulacjami ani dobrowolnymi kodeksami regulującymi kwestie komunikacji marketingowej, nie odnotowaliśmy również żadnej skargi dotyczącej utraty prywatności klientów oraz utraty danych.

RYSUNEK 2.

WYBRANI KLIENCI ONDE

2.4 PODWYKONAWCY

„Wdrażamy kolejne działania, aby nasze place budowy były miejscami które minimalizują generowany ślad węglowy i ograniczają dodatkowe zanieczyszczenia środowiska. W minionym roku wprowadziliśmy do zapisów kontraktowych z podwykonawcami wymóg segregacji odpadów. A na budowie farmy PV powstaje ich sporo, ponieważ moduły fotowoltaiczne przyjeżdżają opakowane i zabezpieczone w różne materiały. Taki zapis ma także aspekt edukacyjny dla pracowników, który przyzwyczajają się do konieczności segregacji i przekonują o sensie takiego działania. Odbiór przez podwykonawców wprowadzonego wymogu był pozytywny i szybko został przez nich wdrożony w życie.”

Adam Wegenke,
Zastępca Dyrektora Działu Realizacji
Farm Fotowoltaicznych

KLUCZOWE DANE | 2023 r.

- > **481** z tyłoma dostawcami towarów i usług (pow. 100 tys. PLN wartości) współpracowaliśmy w 2023 r. przy realizacjach inwestycji
- > Podwykonawcy w 2023 roku łącznie przepracowali na naszych budowach ok. **2 254 184** roboczogodzin
- > **0** wypadków śmiertelnych i zbiorowych wśród podwykonawców na naszych budowach

We współpracy z podwykonawcami budujemy partnerskie relacje. Dbamy także o bezpieczeństwo zarówno naszych, jak i zatrudnianych przez nich pracowników. Aby zapewnić najwyższe standardy BHP, szkolenia informacyjne z elementami ochrony środowiska obowiązują wszystkich bez wyjątku pracowników na naszych budowach, także podwykonawców.

W relacjach z podwykonawcami kierujemy się czytelnymi zasadami:

- jako odpowiedzialny wykonawca traktujemy naszych podwykonawców jak partnerów, wspieramy ich w przypadku materializacji ryzyk zewnętrznych, np. wydarzeń mających wpływ na gospodarkę w skali globalnej;
- budujemy relacje win-win: działamy etycznie, wspieramy partnerów, kierując się nadrzędnym celem – udaną realizacją projektu;
- weryfikujemy, czy podwykonawcy rozliczają się prawidłowo ze swoimi wykonawcami, co wspiera ciągłość procesu realizacji inwestycji;
- stale szukamy nowych rozwiązań organizacyjnych, korzystnych dla wszystkich stron zaangażowanych w projekt (np. odciążenie finansowe podwykonawców przez przejęcie od nich zakupu części materiałów);
- dzielimy się z partnerami naszym know-how – wspólna realizacja złożonych projektów to szansa na ciągły rozwój kompetencji specjalistycznych oraz popularyzację dobrych praktyk z zakresu etyki, odpowiedzialności społecznej i środowiskowej biznesu.

W umowach z kontrahentami wprowadzane są postanowienia, zgodnie z którymi potwierdzają oni zapoznanie

z politykami obowiązującymi w ONDE (m.in. Polityka Praw człowieka i Praw pracowniczych, Kodeks etyczny, Polityka dotycząca przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn, Polityka Zarządzania Różnorodnością oraz Przeciwdziałania Nierównemu Traktowaniu) oraz zobowiązują się do ich stosowania (również przez podwykonawców).

Kontrahenci składają oświadczenie, w którym potwierdzają przestrzeganie kwestii z obszaru compliance. Zakres oświadczenia przedmiotowo pokrywa się z obszarami ujętymi w politykach.

W zależności od zakresu wykonywanych prac, zmienia się szczebel akceptacji podwykonawcy i odpowiedzialność za bieżące relacje. Podwykonawca odpowiedzialny za szeroki zakres prac, a także kluczowi podwykonawcy do każdego projektu są kontraktowani przez dyrektorów nadzorujących poszczególne obszary inwestycji realizowanych przez ONDE: farmy wiatrowe, farmy fotowoltaiczne oraz budownictwo drogowo-inżynieryjne. Prace mniej czasochłonne, obejmujące zakresy częściowe, są kontraktowane przez szczebel kierowników. Analogicznie są prowadzone bieżące relacje.

2.4.1 STANDARZY WSPÓŁPRACY I PROCEDURY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

W ONDE S.A. standardy współpracy z podwykonawcami i procedury należytej staranności w tym zakresie precyzują zapisy umowne, a także Księga Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) wraz z dokumentacją ZSZ, w szczególności Instrukcja uwzględniająca wymagania oraz zasady współpracy z nimi. Instrukcją objęte są wszystkie komórki organizacyjne ONDE S.A., mogące zatrudniać podwykonawców.

Wymagania ONDE S.A. dla podwykonawców w zakresie BHP oraz ochrony środowiska są ogólnodostępne¹. Szczegółowo opisują je odpowiednie formularze i instrukcje:

- „Podwykonawcy”,
- „Wymagania środowiskowe dla Podwykonawców – załącznik do umowy”,
- „Wymagania w zakresie BHP do umowy na podwykonawstwo robót budowlanych”,
- „Wymagania w zakresie BHP do umowy transportowej”.

Zgodnie z Księgą ZSZ muszą one być zawarte w każdym zleceniu bądź umowie. Dodatkowo w odniesieniu do podwykonawców zastosowanie mają instrukcje z zakresu wyznaczania ryzyk i szans, reagowania awaryjnego oraz szkoleń BHP.

Aby zagwarantować płynną komunikację, właściwe wypełnianie naszych standardów i procedur, a także nadzorować związane z tym przepisy w zakresie BHP oraz ochrony środowiska, przykładamy dużą wagę do weryfikacji podwykonawców. W ONDE S.A. obejmuje ona cztery etapy:

¹ M.in. na stronie internetowej Spółki (<https://onde.pl/systemy-zarzadzania/wymagania-dla-podwykonawcow/>).

- **ofertowanie: przekazujemy warunki BHP i środowisko, sporządzamy analizę prac wraz harmonogramem**
Wszyscy pracownicy zatrudnieni na naszych budowach, w tym pracownicy podwykonawców, są objęci jednolitymi standardami BHP oraz systemem szkoleń BHP. Restrykcyjnie podchodzimy też do kwestii ochrony środowiska. Dbamy o pełną transparentność w tym zakresie i informujemy o tym podwykonawców jeszcze przed podjęciem współpracy. Premiujemy te firmy wykonawcze, które mają wdrożone u siebie co najmniej równie rygorystyczne standardy jak te obowiązujące w ONDE S.A.
- **negocjacje i umowa: rozmawiamy na temat kwalifikacji pracowników, technologii, zaplecza socjalnego itd.**
Ponieważ oczekujemy obustronnego wysokiego zaangażowania, na etapie negocjacji oceniamy, czy dana firma podwykonawcza ma możliwości, aby wypełnić standardy zarządzania BHP obowiązujące w ONDE S.A. Naszym celem jest też zwiększenie świadomości w zakresie BHP i ochrony środowiska od początku współpracy, dlatego poruszamy podczas negocjacji tematykę ekologiczną i przedstawiamy nasze dążenie do minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko. Uzgadniamy także podział kosztów infrastruktury, która zapewni ochronę życia i zdrowia pracowników oraz środowiska na terenie inwestycji.
- **przygotowanie do realizacji: opracowujemy plan BIOZ (bezpieczeństwa i ochrony zdrowia), udostępniamy podwykonawcom wzór IBWR (Instrukcję Bezpiecznego Wykonywania Robót), na podstawie której tworzą dokument i ORZ (Ocenę Ryzyka Zawodowego), weryfikujemy badania lekarskie i uprawnienia, przeprowadzamy szkolenie informacyjne**
Monitorujemy, czy nasi podwykonawcy na czas współpracy odpowiednio przygotowują pracowników do realizacji

zadań, w tym zapewniają niezbędne środki ochrony, sprzęt oraz materiały umożliwiające bezpieczną pracę.

- **realizacja: aktualizujemy na bieżąco dokumentację, reagujemy na zgłoszenia wypadkowe, organizujemy na rady koordynacyjne itd.**

Odpowiedzialność za wdrożenie poczynionych ustaleń pełnią kierownicy jednostek. Do ich zakresu obowiązków należy także przeprowadzenie szkoleń w zakresie systemu zarządzania BHP i ochroną środowiska, a także z zagrożeń dotyczących danego kontraktu lub obiektu oraz sposobów reagowania na sytuacje kryzysowe.

Dział Prawny ONDE S.A. stale weryfikuje wymagania prawne – w tym dotyczące podwykonawców. Procedura postępowania w razie identyfikacji zmian w tym zakresie jest analogiczna jak w przypadku innych aspektów funkcjonowania Spółki.

W 2023 r. wprowadziliśmy nowe stałe elementy umów podpisywanych przez ONDE z podwykonawcami. Obecnie każda nowa umowa zawiera postanowienia obejmujące następujące tematy:

- **gospodarka odpadami (w tym ich selektywne gromadzenie),**

W zakresie gospodarki odpadami, zgodnie z zapisami, podwykonawca jest zobowiązany do selektywnego gromadzenia wytworzonych przez siebie odpadów w sposób zgodny z wymaganiami prawnymi oraz sposobem przyjętym w Planie Gospodarki Odpadami, standardami obowiązującymi w organizacji, zasadami gospodarowania odpadami. Ma także obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów zgodnie z wymogami Ustawy o odpadach, przekazywanie zestawienia ilościowego przekazanych odpadów wygenerowanego z BDO (Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami) na każde

żądanie ONDE. Zapisy te stanowią doprecyzowanie i rozszerzenie Instrukcji z Wymaganiami dla Podwykonawców która obowiązywała w latach wcześniejszych.

- **ochrona praw człowieka i praw pracowniczych**

W obszarze ochrony praw człowieka i praw pracowniczych, podwykonawcy są zobowiązani do zatrudniania na podstawie umowy o pracę przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę osób wykonujących czynności związane z realizacją Umowy oraz do przestrzegania praw człowieka oraz wszelkich praw pracowniczych, w tym do niezatrudniania dzieci, niestosowania pracy przymusowej oraz powstrzymywania się od jakiegokolwiek dyskryminacji. Kontrahent zobowiązuje się do tego w składanym oświadczeniu i wyraża zgodę na przeprowadzenie audytu przez ONDE w tym zakresie. Wymogi ONDE S.A. w przedmiotowych kwestiach oparte są na postanowieniach Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ oraz Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy.

- **przeciwdziałanie korupcji**

Zgodnie ze Standardami rekomendowanymi dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji wydanymi przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz obowiązującą w ONDE S.A. Polityką dotyczącą przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn Spółka dąży do tego aby postanowienia umów z podwykonawcami, zawierały zobowiązanie podwykonawcy do przestrzegania postanowień ww. Polityki w całym łańcuchu dostaw oraz uprawnienie ONDE do zakończenia współpracy w przypadku jej naruszenia.

Ponadto od 2023 r. kontrakty zobowiązują podwykonawców także do raportowania zużycia paliwa związanego z budową (dojazdy, transport, prace na budowie) na potrzeby raportowania śladu węglowego ONDE.

2.4.2 BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY ORAZ OCHRONA ŚRODOWISKA WE WSPÓŁPRACY Z PODWYKONAWCAMI

[403-5] Podwykonawcy nie tylko są objęci systemem szkoleń informacyjnych na równi z pracownikami ONDE, lecz także na analogicznych zasadach biorą udział w dodatkowych inicjatywach ONDE S.A. nakierowanych na krzewienie kultury bezpieczeństwa na budowach – w tym w Tygodniu Bezpieczeństwa. Udostępniamy podwykonawcom również dodatkowe materiały dotyczące BHP i ochrony środowiska.

Na każdej budowie wszyscy pracownicy firm podwykonawczych przechodzą obowiązkowe szkolenie informacyjne. Podczas takiego szkolenia otrzymują oni wytyczne odnośnie prowadzenia prac zgodnie z: Planem BIOZ, IBWR, standardami BHP, Planem zabezpieczeń. Ponadto przed prowadzeniem prac szczególnie niebezpiecznych (np. prace na wysokości, prace w wykopach, prace niebezpieczne pożarowo) pracownicy przechodzą szkolenie informujące o bezpiecznym sposobie realizacji ww. robót. Pracownicy firm podwykonawczych biorą również udział w krótkich codziennych odprawach (toolboxach) związanych z OŚ i BHP (np. prace w wykopie, prace przy maszynach itp.) oraz prezentacji/szkoleń podczas „Tygodnia BHP” (coroczna akcja przeprowadzana na budowach Grupy ONDE).

[403-9] Nasza dbałość w zakresie BHP przekłada się na utrzymywanie zerowego wskaźnika wypadków, śmiertelnych i zbiorowych na wszystkich budowach ONDE, w tym wśród podwykonawców. Aby stale doskonalić procesy BHP, wymagamy natychmiastowego zgłaszania nie tylko wypadków, lecz także zdarzeń potencjalnie wypadkowych. W trosce o zdrowie i życie pracowników budowy sprawnie na nie reagujemy. Dane na temat wskaźników wypadkowości, w tym wśród podwykonawców opisane są w rozdziale 5.4 Zdrowie i bezpieczeństwo.

W zakresie ochrony środowiska zobowiązujemy naszych podwykonawców do postępowania w zgodzie z przepisami i standardami własnymi ONDE S.A., tak aby inwestycje realizowano przy minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko. Podwykonawcy przekazują właściwe ustalenia swoim pracownikom, a ich wdrożenie jest monitorowane i kontrolowane przez ONDE.

2.5 DOSTAWCY

„Nasza wiedza i świadomość w zakresie czynników ESG oraz doświadczenie w sferze wdrażania zrównoważonego rozwoju niejednokrotnie są bardziej zaawansowane niż w przypadku niektórych naszych dostawców, nawet jeśli są to firmy większe lub o szerszym zasięgu działania od nas. Dlatego, nie tylko oczekujemy zmian u naszych kontrahentów, ale również chcemy ich edukować, by poszerzać ich horyzonty, co wpisuje nas w globalny trend zaangażowania w koncepcję zrównoważonego rozwoju. Można więc powiedzieć, że poza wypełnianiem roli biznesowej Dział Zakupów ONDE coraz częściej spełnia także funkcję edukacyjną i informacyjną.”

Piotr Kociucki,
Dyrektor Działu Zakupów

KLUCZOWE FAKTY | 2023 r. I WSKAŹNIKI

- > **140** – z tyloma kluczowymi dostawcami współpracowaliśmy w 2023 r.
- > Łącznie współpracowaliśmy z ponad **1 000** firm dostarczających nam materiały i inne komponenty
- > Coraz więcej dostaw realizujemy od kontrahentów zagranicznych, a obroty z nimi stają się coraz bardziej znaczące i stanowią ok. wartości **10%** wartości dostaw

[2-6] Współpracujemy przede wszystkim z dużymi i renomowanymi dostawcami, którzy są w stanie sprostać naszym wymaganiom zarówno w zakresie wolumenu, jak i jakości przedmiotu dostaw.

W 2023 w Grupie ONDE współpracowaliśmy łącznie z ponad 1 000 dostawców (w tym zarówno z producentami, jak i dystrybutorami), z czego 140 stanowili nasi kluczowi dostawcy, którzy realizują dla nas bardzo duże dostawy. Wciąż duża część naszych dostawców – ok. 90% – to firmy działające w Polsce, w tym przedstawicielstwa korporacji europejskich. Odnotowujemy jednak coraz większy udział dostawców zagranicznych. W 2023 r. płatności dokonane przez nas na rzecz dostawców wyniosły ok. ponad 400 mln zł (wartość określona na podstawie faktur wprowadzonych do systemu księgowego). W przypadku dużych kontraktów warunki płatności negocjujemy indywidualnie.

2.5.1 ZMIANY W ŁAŃCUCIE DOSTAW

[2-6] W łańcuchu dostaw ONDE w 2023 r. nie zaszły istotne zmiany względem poprzedniego raportowanego okresu. W minionych latach systematycznie zwiększał się jednak w łańcuchu dostaw ONDE udział dostawców zagranicznych.

Zmiana była spowodowana rozszerzeniem działalności Grupy w obszarze farm fotowoltaicznych, tj. przejściem od bycia wyłącznie głównym wykonawcą do roli inwestora, który realizuje projekty na własny rachunek. Równocześnie pojawiła się konieczność zapewnienia przez nas dostaw (modułów, inwerterów, konstrukcji wsporczych, podzespołów stacji transformatorowych, kabli) niezbędnych do zrealizowania inwestycji w segmencie elektrowni słonecznych dla zewnętrznych inwestorów.

Istotnym czynnikiem jest dla nas stabilność łańcucha dostaw kluczowych komponentów i optymalizacja kosztowa zamówień. Realizacja samodzielnie zakupów dużych wolumenów daje nam nie tylko komfort realizacji prac zleconych, ale też zabezpiecza budowy elektrowni we własnym portfelu i stabilność cen.

Obserwowany w ostatnich latach i prognozowany dalszy wzrost rynku fotowoltaicznego generuje zwiększony popyt na komponenty PV. Ma to pozytywny wpływ na wdrażanie działań w ramach modelu biznesowego Grupy. Powoduje bowiem wzrost skali działalności istniejących dostawców komponentów związanych z OZE, a także docieranie do Polski nowych dostawców, co wpływa na dostępność komponentów, ich cenę, a także możliwość dywersyfikacji źródeł dostaw.

2.5.2 KRYTERIA WYBORU I OCENY DOSTAWCÓW

Grupa ONDE nie posiada formalnej polityki zakupowej w formie oddzielnego dokumentu (w tym dodatkowych załączników do niej, np. kart oceny dostawców), ale w Grupie funkcjonują ściśle określone zasady wyboru dostawców. W 2023 r. nie nastąpiły w nich istotne zmiany – obecny model z niewielkimi korektami wykorzystujemy z powodzeniem od kilku lat. Istotę procesu wyboru dostawcy stanowi utrzymanie równowagi między wymaganiami i interesami zainteresowanych stron oraz sprawiedliwy podział ryzyka, zagrożeń i odpowiedzialności.

W 2023 r. została wprowadzona nowa procedura wyboru dostawców: zakupy powyżej 100 tys. zł przechodzą ścieżkę walidacji z udziałem Dyrektora Działu Handlowego, natomiast w proces akceptacji zakupów powyżej 3 mln zł włączany jest Zarząd.

Od dostawców zawsze wymagamy min. 5-letniej gwarancji na dostarczane komponenty, liczonej od zakończenia inwestycji. To warunek niezbędny do umieszczenia danego dostawcy w gronie kluczowych partnerów Grupy ONDE.

Przy wyborze dostawców zwracamy także dużą uwagę na lokalizację ich zakładów produkcyjnych bądź magazynów, z których wysyłane są do nas zamówienia. Z uwagi na ich duży wolumen bardzo ważnym czynnikiem branym pod uwagę przy podejmowaniu decyzji są dla nas logistyka, koszty transportu i troska o środowisko.

Od każdego nowego dostawcy oczekujemy podpisania przedłożonego mu oświadczenia kontrahenta, zawierającego zapisy związane z przestrzeganiem uczciwej konkurencji, zapobieganiu korupcji, ochronie praw człowieka, ochrony środowiska, przestrzegania zasad BHP.

W Grupie ONDE przy wyborze dostawców materiałów i usług, w tym podwykonawców, uwzględniamy następujące kryteria:

- **kryterium systemu jakości** – ocena systemu jakości obowiązującego u dostawcy lub elementów systemu jakości, np. kontrola wewnętrzna, posiadane uprawnienia i certyfikaty (w tym uznanie towarzystw klasyfikacyjnych);
- **kryterium oceny rynkowej** – kryterium dotyczy pozycji rynkowej dostawcy, poziomu technicznego oferowanych dostaw lub usług, znaczenia dla przedsiębiorstwa;
- **kryterium handlowe** – kryterium dotyczy czynników handlowych, cen oferowanych dostaw lub usług, terminów dostaw, form i warunków płatności, możliwości odroczenia płatności, według informacji zawartych w protokole z negocjacji;
- **kryterium jakości dostaw lub świadczonych usług** – ocena dostawców na podstawie zrealizowanych dostaw lub usług (względnie dostarczonych próbek), oceny współpracy oraz zgłoszeń reklamacyjnych i ich obsługi.

Wśród **metod oceny w celu wyboru dostawców** stosujemy m.in.:

- analizę ofert, materiałów informacyjnych i reklamowych,
- ocenę próbek materiałów,
- kontrolę dostaw,
- audyty u dostawcy,
- analizy dotychczasowej współpracy,
- inne działania przyjęte dla danego dostawcy.

Szczegółowe metody oraz kryteria wyboru są ustanawiane indywidualnie dla każdego kontraktu, w zależności od oczekiwań naszego klienta (inwestora) zlecającego nam realizację projektu OZE, zamawiającego (w przypadku podmiotów publicznych) bądź naszych własnych w przypadku realizacji inwestycji na własny rachunek.

[308-1] [308-2] Identyfikujemy i analizujemy ryzyka (oraz szanse) w zarządzaniu środowiskowym w tym również związane z łańcuchem dostaw. Dostawcy oceniani są już na etapie ofertowym przez Kierownika Działu Handlowego/Przygotowania Produkcji przy udziale Kierownika Projektu odpowiedzialnego za realizowany projekt.

Kolejnym etapem oceny dostawców i podwykonawców i wpływu ich na środowisko jest proces negocjacji warunków kontraktowych, czego finalnym rezultatem są odpowiednio skonstruowane zapisy umowne. Dostawcy są oceniani przez kierownika budowy pod kątem ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko. Efektem tej oceny jest identyfikacja istotnych dla budowy aspektów środowiskowych i sporządzenie dla budowy programu środowiskowego. Program środowiskowy i wynikające z niego działania zapobiegawcze są ściśle nadzorowane przez osoby kierujące na budowie.

2.5.3 ORGANIZACJA PROCESU ZAKUPOWEGO

W Grupie ONDE kluczową rolę w obszarze zakupów oraz współpracy z dostawcami odpowiada Dział Handlowy ONDE S.A. (od 2024 r. zmiana nazwy na Dział Zakupów). Jest on odpowiedzialny za obsługę handlową i logistyczną Grupy w m.in. zakresie wyszukiwania dostawców materiałów i usług, planowania i realizacji zakupów, pozyskiwania ofert od dostawców czy gromadzenia informacji o jakości materiałów i prac dostawców. Jednocześnie – ze względu na przyjęty model biznesowy – proces zakupowy w Grupie ONDE nie jest w pełni scentralizowany i zorganizowany następująco:

- zakupy masowe / wielkoskalowe realizuje wyłącznie Dział Handlowy ONDE S.A. (w przypadku największych zakupów po akceptacji Zarządu) – są to przede wszystkim zakupy dokonywane na potrzeby realizacji projektów OZE oraz surowców używanych do produkcji przez wytwórnie mas bitumicznych,
- zakupy dodatkowe związane z bieżącymi potrzebami wynikającymi z realizacji projektów leżą w gestii kierowników budów / kontraktów,
- pozostałe zakupy niezwiązane z główną działalnością operacyjną (np. biurowe) są realizowane bezpośrednio przez inne wyznaczone do tego jednostki organizacyjne.

Tę elastyczność w zakresie dokonywania zakupów (w przeciwieństwie do tych dokonywanych wyłącznie centralnie) traktujemy jedną z naszych przewag konkurencyjnych, która ujawnia się w momencie realizacji kontraktów.

2.6 ETYKA I PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI

„Jako bardzo szybko rozwijająca się organizacja, która przywiązuje wagę do przejrzystości w zakresie tadu korporacyjnego, w 2023 r. poświęciliśmy dużo uwagi na usystematyzowanie polityk i innych dokumentów w obszarach ESG. Prowadzimy także prace nad opracowaniem zasad tworzenia procedur i polityk, aby ze sobą harmonijnie korespondowały. Tak kształtowany system zwiększa bezpieczeństwo naszej Spółki i naszych interesariuszy. Poprzez takie podejście chcemy być organizacją jeszcze bardziej świadomą i uporządkowaną.”

Marta Masternak,
Dyrektorka Działu Prawnego

Ściśle przestrzegamy wszystkich zewnętrznych norm prawnych i w duchu fair-play podchodzimy do rywalizacji z naszymi rynkowymi konkurentami.

[205-3] [2-27] W 2023 r. – ani w latach wcześniejszych – nie odnotowaliśmy w Grupie ONDE żadnego potwierdzonego przypadku korupcji ani przypadku istotnej niezgodności naszych działań z prawem. W 2023 r. w Grupie ONDE nałożono administracyjne kary pieniężne w kwocie 13,5 tys. zł z tytułu naruszeń prawa krajowego.

[406-1] W 2023 r. nie odnotowaliśmy w Grupie ONDE ani jednego zgłoszenia dotyczącego naruszenia standardów etycznych.

W grudniu 2022 r. otrzymaliśmy jedno zgłoszenie naruszenia prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE, które było rozpatrywane również w 2023 r. Informacja została przekazana przez współpracownika Spółki po wypowiedzeniu przez niego umowy o współpracy. 29 grudnia 2022 r. zorganizowaliśmy spotkanie ze zgłaszającym, z którego ustalenia zostały 9 stycznia 2023 r. przekazane osobie, której dotyczyło zgłoszenie. 19 stycznia zarząd wysłuchał wyjaśnień tej osoby. W wyniku uzgodnień zaproponowano osobie zgłaszającej możliwość spotkania i wysłuchania wyjaśnień dotyczących okoliczności poruszonych w zgłoszeniu, co było

jednym z oczekiwań. Osoba zgłaszająca została o tym poinformowana telefonicznie, a później mailowo 2 lutego 2023 roku. Osoba zgłaszająca nie odniosła się do propozycji Spółki, postępowanie zakończono.

[205-2] Wszyscy członkowie zarządu (4 osoby – 100%) zostali poinformowani o politykach i procedurach antykorupcyjnych organizacji w tym 2 osoby (50%) mają potwierdzone szkolenie w zakresie przeciwdziałania korupcji. 201 osób, czyli 32,06% pracowników i współpracowników zostało poinformowanych o politykach i procedurach antykorupcyjnych organizacji oraz zostało przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania korupcji. Liczba ta obejmuje 107 pracowników administracyjno-handlowych, 28 osób zatrudnionych w formie innej niż umowa o pracę oraz 44 pracowników technicznych. 199 pracowników jest zatrudnionych w Polsce a 2 na Litwie. Nie przekazywaliśmy partnerom biznesowym zasad i procedur antykorupcyjnych organizacji. Zgodnie z przyjętą „Polityką ONDE S.A. dotyczącą przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn” umieszczamy w umowach z kontrahentami klauzule zakazujące działań korupcyjnych. Zasady i procedury antykorupcyjne organizacji są publiczne i każdy może się z nimi zapoznać poprzez stronę: <https://onde.pl/pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/>.

2.6.1 KODEKS ETYKI

[2-23] W 2023 r. przyjęto uchwałą Zarządu „Kodeks Etyki ONDE S.A.” („Kodeks”).

Kodeks odnosi się do trzech głównych obszarów tematycznych: odpowiedzialność, innowacyjność i bezpieczeństwo. Postanowienia Kodeksu wskazują wartości, jakimi kieruje się organizacja, dążenia Spółki i zachowania oczekiwane od pracowników, a także działania i postawy, dla których nie ma tolerancji w Grupie ONDE.

W ramach wskazanych obszarów Kodeks odnosi się do takich zagadnień, jak: różnorodność, zapobieganie dyskryminacji, prawa pracownicze, ochrona danych osobowych, zapobieganie korupcji, zapobieganie konfliktom interesów, uczciwa konkurencja, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo i higiena pracy, a także prawa człowieka. Wszystkie ww. zagadnienia są objęte politykami przyjętymi w ONDE, albo procedurami wewnętrznymi, a kwestie uczciwej konkurencji oraz konfliktu interesów obejmuje bezpośrednio Kodeks Etyki.

Kodeks zawiera również zapisy dotyczące współpracowników oraz partnerów biznesowych.

Obszary tematyczne i zagadnienia ujęte w Kodeksie Etyki zostały również uwzględnione w oświadczeniu o przestrzeganiu kwestii compliance, które składają kontrahenci ONDE.

Ponadto w umowach z kontrahentami uwzględniane są postanowienia, zgodnie z którymi potwierdzają oni zapoznanie się z politykami ONDE i zobowiązują się do ich

[2-26] [205-2] Zgodnie z zapisami „Kodeksu Etyki ONDE S.A.” oraz odpowiednich polityk oczekujemy od pracowników postępowania zgodnie z zasadami etycznymi i nie akceptujemy ich łamania. Ułatwiamy wszystkim informowanie nas o nieakceptowanych zachowaniach w organizacji. Zgłoszenia wszelkich sytuacji niepożądanych w spółce określają zapisy wewnętrznego „Regulaminu anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE S.A.”. Zgłoszenia o nieprawidłowościach można dokonać osobiście lub telefonicznie członkowi zarządu albo wysłać e-mailem lub tradycyjną pocztą bezpośrednio do zarządu, a jeśli zgłoszenie dotyczy członków zarządu – bezpośrednio do rady nadzorczej.

stosowania (co obowiązuje również podwykonawców ww. kontrahentów). Zapisy te zostały już ujęte w części umów z kontrahentami, a Spółka przewiduje wprowadzanie takich zapisów we wszystkich kontraktach.

Dokument dostępny jest na naszej stronie internetowej pod linkiem: <https://onde.pl/wp-content/uploads/2024/01/Kodeks-Etyki-ONDE-SA.pdf>

Po otrzymaniu zgłoszenia w ciągu maksymalnie siedmiu dni wszczynane jest postępowanie wyjaśniające. Wszystkie przekazane informacje traktowane są jako poufne. Raport z postępowania trafia pod obrady zarządu, który może zdecydować o umorzeniu sprawy lub pociągnięciu osoby naruszającej do odpowiedzialności dyscyplinarnej, karnej, administracyjnej lub cywilnej.

Każdemu pracownikowi zgłaszającemu naruszenie w dobrej wierze gwarantujemy prawo do zachowania anonimowości i pełną ochronę przed odwetem. Działania odwetowe również mogą być zgłaszane.

Komplet informacji na temat sposobów zgłaszania nieprawidłowości wysłaliśmy do wszystkich pracowników e-mailem.

2.6.2 POLITYKA ANTYKORUPCYJNA

[2-23] W 2022 r. Zarząd ONDE przyjął „Politykę ONDE S.A. dotyczącą przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn”, która szeroko definiuje zakres korupcji oraz działań o charakterze korupcyjnym i zawiera cele oraz obowiązki ONDE S.A. i jej pracowników w zakresie zapobiegania takim zjawiskom. Zapisy Polityki uwzględniają m.in. deklarację szerszenia i podejmowania działań wyraźnie odrzucających wszelkie przejawy korupcji, przeciwdziałanie zdarzeniom o charakterze korupcyjnym, usystematyzowanie zasad wręczania i przyjmowania upominków w relacjach biznesowych oraz wprowadzenie transparentnych procedur weryfikacji i akceptacji kosztów i wydatków oraz współpracy z podmiotami trzecimi.

Polityka obowiązuje wszystkich pracowników. Za wdrożenie Polityki odpowiedzialny jest HR Manager.

W ramach Polityki zobowiązujemy się, przy dochowaniu należytej staranności, zachować transparentne relacje z podmiotami trzecimi, aby wykluczyć możliwość wystąpienia lub podejrzenia o wystąpienie działań korupcyjnych.

Nasze zobowiązania obejmują także m.in.:

- transparentność procesów transakcyjnych,
- transparentność procesów zawierania wszelkich umów,
- minimalizację ryzyka powstawania konfliktów w relacjach z podmiotami trzecimi,
- weryfikację kontrahentów pod kątem ryzyka korupcyjnego i nadużyć,
- umieszczenie w umowach z kontrahentami klauzul zakazujących działań korupcyjnych.

Mechanizmy zgłaszania naruszeń polityk obowiązujących w ONDE zostały opisane w rozdziale 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji.

Dokument dostępny jest na naszej stronie internetowej pod linkiem: https://onde.pl/wp-content/uploads/2024/01/PL_POLITYKA-ANTYKORUPCYJNA-ONDE-S.A_FINAL.pdf

2.7 RELACJE Z OTOCZENIEM

„Działania na rzecz środowiska często wynikają z wewnętrznych przekonania i potrzeb pracowników ONDE. Tak było m.in. z ubiegłorocznym sprzątnięciem brzegów toruńskiego odcinka Wisły. Ta oddolna inicjatywa zaproponowana przez jednego z naszych kolegów spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem i błyskawicznie została wcielona w życie. Ponad 40 osób wraz z rodzinami spotkało się w wolny dzień i zebrano ponad 2 tony śmieci, zutylizowane następnie przez toruńskie MPO. Takie działania nie tylko przynoszą realny efekt, ale też integrują, dlatego zamierzamy kontynuować akcję w kolejnym roku”.

Daniel Mackiewicz,
Dyrektor Działu PR i Marketingu

[2-29] [413-1] W naszych relacjach z otoczeniem staramy się zapewnić zrozumienie tego, co chcemy przekazać. Dostosujemy kanały komunikacji, sposób prezentacji danych oraz miejsce i czas do potrzeb każdej grupy interesariuszy. Organizujemy spotkania w naszej siedzibie, a także w naszych biurach w Polsce i Litwie. Jesteśmy też tam, gdzie realizujemy nasze inwestycje, aby porozmawiać o farmach fotowoltaicznych czy wiatrowych z mieszkańcami i lokalnymi władzami. Aktywnie uczestniczymy również w kongresach i konferencjach branżowych. Angażujemy się w działania na rzecz danych miejsc i ich społeczności.

ONDE jest spółką notowaną Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA, a to nakłada na nas określone obowiązki sprawozdawcze i informacyjne. Na stronach internetowych spółki regularnie pojawiają się rzetelne raporty bieżące i okresowe, raz na kwartał organizowane są spotkania wynikowe, a Walne Zgromadzenia są zwoływane co najmniej raz do roku.

[2-25] [2-29] Staramy się również jak najpełniej przekazać otoczeniu informacje o bezpieczeństwie środowiskowym naszych inwestycji. Na każdej budowie montujemy widoczne z zewnątrz tablice informacyjne BHP i OŚ oraz oznakowania środowiskowe. Udostępniamy też kontakty

Podczas realizacji przebudowy Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu, znajdującego się w obrębie gotyckiej zabudowy staromiejskiej, natrafiono na pozostałości archeologiczne. Znaleźliśmy duże zainteresowanie, przekładające się na 51 publikacji prasowych w okresie II półrocza 2023 roku w tym zakresie. Spółka, w celu transparentnego przedstawienia procesu realizacji i zabezpieczenia znalezisk, uruchomiła wiele kanałów komunikacji, odpowiedziała na szereg zapytań dziennikarskich oraz zorganizowała kilka spotkań na terenie budowy z udziałem inwestora, lokalnych radnych, specjalistów z dziedziny archeologii i przedstawicieli mediów.

do pracowników, którzy są uprawnieni do reprezentowania spółki w sprawach ZSZ i standardu EMAS – dla uproszczenia tej komunikacji stworzyliśmy specjalny adres mailowy srodowisko@onde.pl.

Wpływ naszych budów na lokalne środowisko zmniejszamy poprzez szereg działań. Wdrażamy zabezpieczenia przed pyleniem i erozją wietrzną poprzez utwardzanie głównych części funkcyjnych placu budowy, ograniczenie prędkości pojazdów poruszających się po placu budowy oraz zastosowanie geowłókniny na ogrodzeniach, które dodatkowo polewane wodą stanowią skuteczną barierę dla pyłu. Dążymy do maksymalnego ograniczenia czasu trwania odstonięcia powierzchni narażonej na erozję wietrzną, a także stosujemy zagęszczanie mechaniczne lub obsiewanie terenu szybko rosnącą roślinnością. Stosujemy szereg metod ograniczających oddziaływanie na sąsiadujące z budową budynki i obszary, m.in. montując bariery dźwiękochłonne oraz ograniczając spływ wód na sąsiednie działki. Na etapie realizacji robót żelbetonowych organizowane są wyznaczone miejsca do mycia pomp i betonowozów. Dużą wagę przywiązujemy do zabezpieczenia elementów cennych przyrodniczo, drzew i krzewów. Ewentualną wycinkę drzew prowadzimy jedynie zgodnie z pozwoleniami, po wcześniejszym zweryfikowaniu przez ornitologa braku siedlisk ptaków. Dla ptaków i innych małych zwierząt tworzymy odpowiednie bariery oraz minimalizujemy straty w populacji podczas prac budowlanych.

TABELA 1. [2-29] [413-1] Główne metody dialogu i komunikacji z kluczowymi interesariuszami oraz ich angażowania

Interesariusze	Główne metody dialogu, komunikacji i angażowania
Partnerzy biznesowi (klienci) • inwestorzy, • potencjalni klienci	<ul style="list-style-type: none"> Spotykamy się osobiście i online. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. Przykładamy wagę do zwiększania świadomości klientów w zakresie BHP, ochrony środowiska i wymaganiach compliance przez informowanie o naszych politykach i kodeksach w tym obszarze. Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Podwykonawcy	<ul style="list-style-type: none"> Spotykamy się osobiście i online. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. Przykładamy wagę do zwiększania świadomości partnerów biznesowych w zakresie BHP, ochrony środowiska i wymaganiach compliance przez informowanie o naszych politykach i kodeksach w tym obszarze. Zapewniamy udział w szkoleniach informacyjnych w zakresie BHP i ochrony środowiska i dodatkowych inicjatywach (np. Tydzień bezpieczeństwa). Konsultujemy z podwykonawcami funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE i jesteśmy stale otwarci na propozycje usprawnień. Przekazujemy podwykonawcom dodatkowe materiały informacyjne, dotyczące właściwych postaw i bezpieczeństwa na budowie. Na stronie www zamieszczamy informacje o standardach współpracy z podwykonawcami. Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Pracownicy • obecni pracownicy • kadra zarządzająca • potencjalni pracownicy	<ul style="list-style-type: none"> Zapewniamy stale otwartą, obustronną komunikację między kadrą zarządzającą, łącznie z Zarządem, a pracownikami, na bieżąco kontaktujemy się telefonicznie i mailowo. Organizujemy szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz jesteśmy otwarci na propozycje szkoleń kierowane przez pracowników. Dbamy o szkolenia z zakresu komunikacji – przede wszystkim kadry zarządzającej, która zapewnia dobre praktyki w stałym dialogu z pracownikami. Organizujemy spotkania integracyjne – ogólnofirmowe (co najmniej raz do roku) lub zespołowe. Konsultujemy z pracownikami funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE i jesteśmy stale otwarci na propozycje usprawnień. Na bieżąco badamy satysfakcję z procesu rekrutacji i onboardingu i analizujemy wyniki ilościowo i jakościowo. Prowadzimy cykliczne rozmowy rozwojowe. Co roku proponujemy udział w programie stażowym z perspektywą zatrudnienia. Uczestniczymy w targach pracy osobiście i online. Zamieszczamy aktualne ogłoszenia o wakatach na stronie www oraz serwisach rekrutacyjnych. Komunikujemy się za pośrednictwem wewnętrznych grup społecznościowych, newsletterów.
Dostawcy	<ul style="list-style-type: none"> Spotykamy się osobiście i online. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. Przykładamy wagę do zwiększania świadomości partnerów biznesowych w zakresie BHP, ochrony środowiska i wymaganiach compliance przez informowanie o naszych politykach i kodeksach w tym obszarze.
Społeczności lokalne • bezpośredni sąsiedzi firmy i inwestycji realizowanych przez ONDE • przedstawiciele administracji samorządowej	<ul style="list-style-type: none"> Organizujemy spotkania z władzami i mieszkańcami gminy. Organizujemy punkty informacyjne na budowach. Zbieramy skargi i wnioski mieszkańców, jeśli się takie pojawiają, oraz nimi zarządzamy. Prowadzimy działania edukacyjne, w tym kierowane do dzieci i młodzieży. Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.

Interesariusze	Główne metody dialogu, komunikacji i angażowania
Środowisko rynku kapitałowego • akcjonariusze • inwestorzy • analitycy • instytucje rynku kapitałowego, w tym GPW	<ul style="list-style-type: none"> Zwołujemy Walne Zgromadzenia co najmniej raz do roku. Organizujemy spotkania wynikowe raz na kwartał. Spotykamy się indywidualnie i grupowo – osobiście i online. Przygotowujemy rzetelne i wyczerpujące raporty bieżące i okresowe. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację IR. Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Media (i liderzy opinii) • branżowe i tematyczne • ekonomiczne • regionalne i lokalne	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowujemy kwartalne informacje o wynikach finansowych ONDE. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację telefoniczną lub mailową, w tym w formie wywiadów z przedstawicielami Spółki. Na bieżąco przekazujemy najważniejsze informacje z życia Spółki, np. o realizacjach projektów czy nowych kontraktach. Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Organizacje branżowe	<ul style="list-style-type: none"> Organizujemy konferencje z udziałem przedstawicieli stowarzyszeń. Uczestniczymy w wyznaczaniu wspólnych standardów BHP. Wymieniamy wiedzę i doświadczenia na temat BHP z innymi sygnatariuszami PBB. Przekazujemy i otrzymujemy alerty dotyczące wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Wymieniamy wiedzę i doświadczenia na temat OZE z pozostałymi członkami stowarzyszeń i bierzemy udział w branżowych inicjatywach. Uczestniczymy w komitetach roboczych i komitetach sterujących (PSF). Jesteśmy członkami zarządów (PSF)
Beneficjenci programów CSR ONDE	<ul style="list-style-type: none"> Angażujemy beneficjentów w działania w ramach ONDE FLOW. Bierzemy udział we własnych lub odgórnie organizowanych akcjach pomocowych. Wspieramy kluby, drużyny i sportowców indywidualnych oraz wydarzenia sportowe i kulturalne. Wspieramy oddolne inicjatywy wolontariatu pracowników ONDE. Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. Aktualizujemy strony www ONDE oraz projektu ONDE FLOW i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Środowisko naukowe • uczelnie wyższe • studenci i doktoranci • przedstawiciele środowiska naukowego	<ul style="list-style-type: none"> Co roku zapraszamy studentów na praktyki i programy stażowe, również w ramach stałej współpracy z kilkoma polskimi uczelniami (por. pkt Praktyki i staże w Raporcie). Organizujemy konferencje z udziałem przedstawicieli środowiska naukowego. Dzielimy się wiedzą z dziedziny OZE na zaproszenie studenckich kół naukowych. Uczestniczymy w targach pracy osobiście i online. Podpisujemy umowy partnerskie i listy intencyjne inicjujące współpracę z ośrodkami naukowymi

2.7.1 BADANIE ISTOTNOŚCI

[3-1] Opinie kluczowych interesariuszy Grupy ONDE są dla nas ważnymi wskazówkami przy podejmowaniu decyzji. Aby nasz rozwój pozostał zrównoważony, zarówno w naszej codziennej działalności, jak i strategicznych planach uwzględniamy perspektywę i potrzeby naszego otoczenia. W oparciu o wyniki badań interesariuszy określiliśmy istotność różnych aspektów naszej działalności dla zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE.

W 2023 roku przeprowadziliśmy ankietę wśród reprezentantów 16 grup interesariuszy, wyłonionych w wyniku eksperckiej analizy. Od 6 grup interesariuszy nie uzyskano żadnej odpowiedzi, są to grupy:

- Instytucje finansowe (np. banki kredytujące i zakłady ubezpieczeń)
- Instytucje i organizacje rynku kapitałowego
- Konkurenci rynkowi
- Partnerzy biznesowi: klienci
- Organizacje branżowe
- Społeczności lokalne (na terenie inwestycji realizowanych przez ONDE)

Ocenie poddano wpływ Grupy ONDE na 18 zagadnień ESG. Respondenci zostali poproszeni o ocenę, czy nasza Grupa wpływa na każde z tych zagadnień, a jeśli tak – to w jaki sposób (pozytywny/negatywny/neutralny). Najważniejsze 10 tematów z pozytywnym wpływem Grupy ONDE i 10 tematów z negatywnym wpływem Grupy ONDE (nie odnotowano wskazań neutralnego wpływu) w ocenie interesariuszy przedstawiają poniższe dwie tabele:

TABELA 2. [3-2] [3-3] Ocena wpływu Grupy ONDE na elementy ESG przez interesariuszy – pozytywny

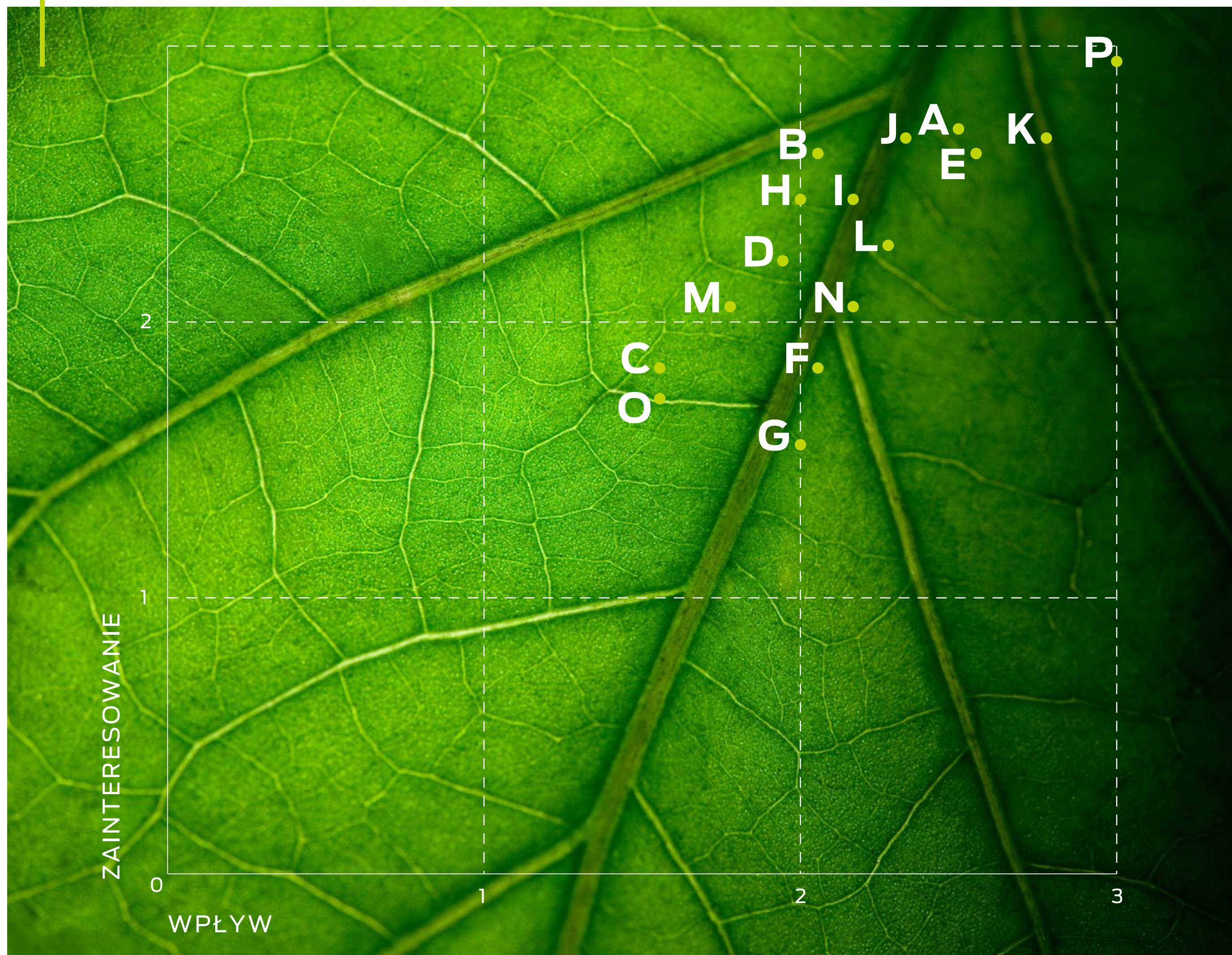
Temat	Średnia oceny wpływu skala 1-5	Liczba respondentów, którzy zaznaczyli, że Grupa Onde ma wpływ na dany temat	Rodzaj wpływu
Zmiany klimatyczne (np. emisja gazów cieplarnianych czy udział energii z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym)	3,86	115	pozytywny
Pracownicy: warunki pracy, zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, well-being pracowników	3,71	114	pozytywny
Konsumenci i użytkownicy końcowi (np. odpowiedzialny marketing, odpowiedzialna sprzedaż, jakość obsługi)	3,41	108	pozytywny
Innowacyjność, przemysł, infrastruktura (w tym m.in. zrównoważona infrastruktura, zrównoważone innowacje i przemysł)	3,38	109	pozytywny
Wykorzystanie surowców (np. wykorzystywanie zasobów odnawialnych i nieodnawialnych)	3,28	102	pozytywny
Społeczności lokalne (np. dialog lub zaangażowanie w relacje ze społecznościami, na które wpływ ma działalność organizacji)	3,19	102	pozytywny
Pracownicy w łańcuchu wartości (np. poszanowanie praw człowieka przez podwykonawców/ dostawców Onde)	3,18	100	pozytywny
Zanieczyszczenia środowiska (np. zanieczyszczenie powietrza, wody czy gleby)	3,11	98	pozytywny
Pracownicy: inne prawa pracowników (np. prywatność pracownika w pracy, incydenty związane z prawami człowieka wśród pracowników czy strajki)	2,88	92	pozytywny
Pracownicy: równe szanse np. równość wynagrodzeń między kobietami i mężczyznami	2,78	88	pozytywny

TABELA 3. [3-2] [3-3] Ocena wpływu Grupy ONDE na elementy ESG przez interesariuszy – negatywny

Temat	Średnia oceny wpływu skala 1-5	Liczba respondentów, którzy zaznaczyli, że Grupa Onde ma wpływ na dany temat	Rodzaj wpływu
Wykorzystanie surowców (np. wykorzystywanie zasobów odnawialnych i nieodnawialnych)	1,13	50	negatywny
Zmiany klimatyczne (np. emisja gazów cieplarnianych czy udział energii z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym)	0,85	39	negatywny
Pracownicy: równe szanse np. równość wynagrodzeń między kobietami i mężczyznami	0,73	29	negatywny
Bioróżnorodność i ekosystemy (np. zróżnicowanie gatunków roślin i zwierząt)	0,68	37	negatywny
Pracownicy: warunki pracy, zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, well-being pracowników	0,63	29	negatywny
Woda i zasoby morskie (np. zużycie wody, degradacja siedlisk ryb, nasilenie intensywności wykorzystania zasobów morskich)	0,58	34	negatywny
Społeczności lokalne (np. dialog lub zaangażowanie w relacje ze społecznościami, na które wpływ ma działalność organizacji)	0,56	26	negatywny
Pracownicy: inne prawa pracowników (np. prywatność pracownika w pracy, incydenty związane z prawami człowieka wśród pracowników czy strajki)	0,53	20	negatywny
Pracownicy w łańcuchu wartości (np. poszanowanie praw człowieka przez podwykonawców/ dostawców Onde)	0,35	14	negatywny
Konsumenci i użytkownicy końcowi (np. odpowiedzialny marketing, odpowiedzialna sprzedaż, jakość obsługi)	0,32	14	negatywny

WYKRES 1.

MAPA INTERESARIUSZY GRUPY ONDE

Opracowanie własne w ramach warsztatu strategicznego z kluczową kadrą menedżerską oraz Zarządem Spółki, pod koniec 2021 r.

INTERESARIUSZE (alfabetycznie)	Oznaczenie	ŚREDNIA (wpływ) skala 1-3	ŚREDNIA (zainteresowanie) skala 1-3
Akcjonariusz większościowy (przedstawiciele ERBUD) oraz Akcjonariusze instytucjonalni (PTE, TFI) oraz indywidualni	A	2,5	2,7
Analitycy giełdowi (domy maklerskie) i analitycy danych ESG	B	2,1	2,6
Beneficjenci programów CSR ONDE (np. projektów edukacyjnych)	C	1,6	1,8
Dziennikarze oraz liderzy opinii (np. eksperci branżowi)	D	1,9	2,2
Instytucje finansowe, partnerzy finansowi (banki kredytujące i zakłady ubezpieczeń, partnerzy kapitałowi etc.)	E	2,6	2,6
Instytucje i organizacje rynku kapitałowego (np. KNF, GPW)	F	2,1	1,8
Instytucje publiczne i infrastrukturalne (administracji centralnej i samorządowej, państwowe spółki infrastrukturalne)	G	2,0	1,6
Konkurenci rynkowi	H	2,0	2,4
Partnerzy biznesowi: dostawcy	I	2,2	2,4
Partnerzy biznesowi: podwykonawcy i współpracownicy	J	2,3	2,7
Partnerzy biznesowi: zamawiający (klienci)	K	2,8	2,7
Pracownicy i potencjalni pracownicy	L	2,3	2,3
Przedstawiciele organizacji branżowych i osoby działające na rzecz branży	M	1,8	2,1
Spółeczności lokalne (na terenie inwestycji realizowanych przez ONDE), przedstawiciele organizacji społecznych	N	2,2	2,1
Środowisko naukowe (w obszarze OZE)	O	1,6	1,7
Zarząd i kluczowi menedżerowie	P	3,0	2,9

2.7.2 ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE ONDE

Grupa ONDE nie posiada sformalizowanej polityki w odniesieniu do zagadnień społecznych (do której odnosi się Ustawa o rachunkowości), która opisywałaby nasze podejście do działalności społecznej (CSR) i sponsoringowej. Działamy na bazie niepisanych priorytetów czy zasad, tworząc nasze własne inicjatywy społeczne i podejmując decyzje o wsparciu działań zewnętrznych bądź oddolnych (pracowniczych). W dotychczasowej fazie rozwoju naszej organizacji stworzenie tego typu polityki nie było w naszej ocenie niezbędne do efektywnego prowadzenia działań w obszarach CSR i sponsoringowych m.in. ze względu na: naturalnie wykształcone obszary naszego zaangażowania (związane z zieloną energią oraz działalnością lokalną w Toruniu) oraz skalę tych działań i ponoszone na nie nakłady w stosunku do wyników biznesowych i finansowych Grupy ONDE.

Jednocześnie traktujemy odpowiedzialność społeczną (CSR) oraz działalność sponsoringową jako elementy ważne z perspektywy długofalowej strategii rozwoju Grupy ONDE. Rozważamy także stworzenie polityki zaangażowania społecznego obejmującej także obszar dialogu ze społecznościami lokalnymi.

Inicjatywy pracownicze w 2023 r.

[413-1] Jako pracodawca jesteśmy otwarci na oddolne inicjatywy proponowane przez pracowników Grupy ONDE. W 2023 r. nasi pracownicy byli pomysłodawcami m.in. trzech akcji, w które zaangażowaliśmy się zespołowo.

- W ramach działań ekologicznych podczas budowy drogi ekspresowej S3 w województwie dolnośląskim pracownicy ONDE w porozumieniu z ichtiobiologiem wpuścili do potoków Złotna i Opatówka 100 tys. sztuk narybku pstrąga potokowego. Potoki te wymagały regulacji na kilkusetmetrowych odcinkach, ponieważ krzyżują się z budowaną drogą. Oba cieki wodne zasilają rzekę Bóbr, czyli największy, lewy dopływ Odry.
- Ponadto wzięliśmy udział w akcji sprzątnięcia brzegu Wisły na odcinku toruńskim, zorganizowanej z okazji Światowego Dnia Ziemi. W ciągu kilku godzin pracownicy Spółki wraz ze swoimi rodzinami (łącznie z Zarządem) zebrali kilka ton odpadów, zutylizowanych następnie przez MPO.
- W hospicjum Nadzieja w Toruniu zamontowaliśmy instalację fotowoltaiczną. W sfinansowaniu dostarczenia konstrukcji i paneli wsparli nas partnerzy. Szacujemy, że ta instalacja pozwoli średniorocznie wyprodukować 8,31 MWh. Dzięki tej instalacji hospicjum może zaoszczędzić około 14 tys. złotych netto rocznie.

Projekt ONDE FLOW

Istotnym elementem naszego zaangażowania jest projekt ONDE FLOW. Składają się na niego działania edukacyjne, program grantowy SOFIA, organizacja konferencji i debat eksperckich, a także eventy.

Chcemy, aby Projekt ONDE Flow stanowił platformę do dzielenia się wiedzą na temat nowych trendów w OZE i innowacyjnych rozwiązań dla społeczności osób zainteresowanych tą tematyką, zaś w szczególności – dla młodzieży, studentów i młodych naukowców z wyższych uczelni technicznych w Polsce. Dzięki niemu planujemy wyszukiwać i wspierać najlepsze pomysły, aby zapewnić im szansę na pogłębianie badań, a także zwiększać społeczną świadomość dotyczącą odnawialnych źródeł energii i dbać o ich dalszy rozwój.

Jednym z elementów projektu ONDE Flow jest program grantowy Science Onde Flow Innovation Academy – w skrócie SOFIA. Jego partnerami są Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechnika Bydgoska oraz Stowarzyszenie „Z Energią o Prawie”. Program przeznaczony jest dla studentów, naukowców i pasjonatów-innowatorów, mających wiedzę i pomysł na ciekawy projekt naukowy związany z energetyką odnawialną. Udział w SOFIA pozwala na uzyskanie wsparcia finansowego na realizację swojego projektu badawczego związanego z odnawialnymi źródłami energii oraz nawiązanie kontaktu ze specjalistami z branży OZE i korzystanie z ich mentoringu.

W 2023 r. zrealizowana została II edycja programu, która wyłoniła 4 zwycięskie projekty. Dwa z nich otrzymały wsparcie ONDE, a pozostałe dwa – patronów programu, czyli firm ZPUE i Energy5. Patronat nad projektami naukowymi

wybranych firm z branży OZE jest istotną częścią budowania wspólnoty eksperckiej. Dodatkowo zwiększa się zasięg komunikacyjny przedsięwzięcia i budowanie świadomości roli OZE wśród różnych grup społecznych. Są to elementy wpływające pośrednio na proces transformacji energetycznej kraju. Zwycięskie projekty dotyczyły innowacyjnych technologii w zakresie m.in. wykorzystania AI do analizy stanu turbin wiatrowych, recyklingu chemicznego, trackerów solarnych i oceny śladu węglowego dla instalacji PV. ONDE w ramach programu przeznaczyło 80 tys. zł na wsparcie projektów naukowych.

Kolejnym elementem projektu ONDE FLOW jest cykl konferencji OZE Nowe Trendy, w których biorą udział przedstawiciele świata nauki, stowarzyszeń działających w branży OZE, a także uczestnicy programu grantowego SOFIA.

W grudniu 2023 r. odbyła się III Konferencja OZE Nowe Trendy. Zgromadziła przedstawicieli sektora odnawialnych źródeł energii, którzy dyskutowali na temat kondycji i perspektyw branży. Debata była skoncentrowana na pytaniu: „Czy OZE może być fundamentem polskiego miksu energetycznego?”. Uczestniczyli w niej przedstawiciele Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej, Polskiego Stowarzyszenia Fotowoltaiki, Politechniki Bydgoskiej, Forum Energii i ONDE. W czasie konferencji odbyła się też gala finałowa programu grantowego SOFIA.

Udział w organizacjach branżowych

[2-28] Naszą wiedzą, doświadczeniem i najlepszymi praktykami dzielimy się z rynkiem poprzez udział w organizacjach branżowych. W Grupie ONDE należymy do następujących organizacji jako:

- Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie przy Okręgowym Inspektoracie Pracy w Bydgoszczy (PBB) – aktywny członek,
- Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej – aktywny członek,
- Polskie Stowarzyszenie Magazynowania Energii – członek,
- Polskie Stowarzyszenie Fotowoltaiki – aktywny członek,
- Polskie Stowarzyszenie Energetyki Słonecznej – członek,
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa – Przewodniczący Rady Izby woj. kujawsko-pomorskiego,
- Lithuanian Wind Power Association – członek,
- Stowarzyszenie z Energią o Prawie – członek wspierający,
- Stowarzyszenie Klub Polskie Forum ISO 14000 – członek wspierający.

Działalność sponsoringowa

Aktywnie włączamy się w lokalne i regionalne inicjatywy sportowe, edukacyjne i kulturalne. Umowy sponsoringowe łączą nas od lat z dwoma klubami: z żużlowym Klubem Sportowym Toruń oraz koszykarskim klubem sportowym Arriva Polski Cukier – Twarde Pierniki Toruń. Wspieramy także Toruński Klub Hokejowy.

W 2023 roku na pomoc finansową od ONDE mogło też liczyć kilkanaście mniejszych organizacji, stowarzyszeń, młodzieżowych klubów sportowych, a także indywidualnych sportowców. Łącznie na sponsoring sportowy i wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych wydaliśmy w 2023 r. około 655 tysięcy złotych.

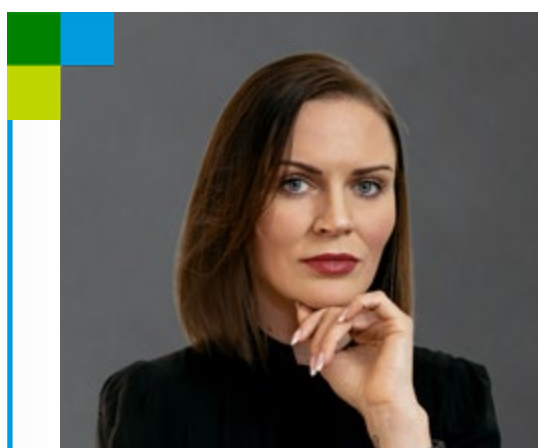
Wyróżnienia i nagrody

W 2023 roku zostaliśmy nagrodzeni oraz wskazani w następujących badaniach:

- Badanie „Jak zielona jest GPW? Pierwszy rok raportowania zgodności z Taksonomią” Instrat: ONDE znalazło się na 2 miejscu wśród przedsiębiorstw raportujących największy procent zgodności obrotu z Taksonomią UE z wynikiem 91%. oraz na 2 miejscu wśród przedsiębiorstw raportujących największy procent zgodności wydatków operacyjnych z Taksonomią UE (97%)
- Badanie „Ocena świadomości klimatycznej polskich spółek giełdowych 2023” Fundacji Standardów Raportowania, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych i Bureau Veritas Polska: ONDE znalazło się wśród 11 najwyżej ocenionych spółek, z punktacją 9/10.
- Wyróżnienie w konkursie Okręgowego Inspektoratu Pracy „Buduj bezpiecznie”; za projekt „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 270 Brześć Kujawski-Izbica Kujawska-Koto. Budowa obwodnicy m. Lubraniec”.
- Diamentowy Certyfikat Rzetelności – Rzetelna Firma 2023. organizowany przez Kaczmarek Group sp. j. we współpracy z Krajowym Rejestrem Długów
- Wyróżnienie w konkursie Executive Club „Diamentów Infrastruktury i Budownictwa” w kategorii „Lider Zielonego Budownictwa”.

2.8 AUDYT WEWNĘTRZNY

„Efektywności naszych działań nie mierzymy liczbą audytów, tylko skutecznością działań realizowanych w obszarze audytu wewnętrznego. Dążymy do tego, aby nasze działania wspierały procesy innych zespołów i wpływały na ich poprawność. Podczas audytów na budowach, bazując na naszym doświadczeniu, możemy wskazać na to, co czasami umyka innym. Zdarza nam się wręcz mówić, że „Dział Audytu funkcjonuje prawidłowo, jeżeli go nie widać”. I jesteśmy doceniani za tę, nie zawsze widoczną, ale stałą obecność.”

Joanna Kornas,
Dyrektorka Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej

W celu minimalizacji ryzyk operacyjnych w Grupie ONDE, w spółce dominującej, ONDE S.A., został wyodrębniony Dział Audytu i Kontroli Wewnętrznej, który w sposób ciągły monitoruje projekty i raportuje do Zarządu wyniki przeprowadzanych audytów. Komórka ta odpowiada za sprawne działanie systemu kontroli wewnętrznej oraz skuteczną funkcję audytu wewnętrznego, podlega ocenie Komitetu Audytu.

Nadzór nad Działem Audytu i Kontroli Wewnętrznej pełni Prezes Zarządu Spółki.

Obszar zarządzania ryzykiem leży bezpośrednio w gestii menedżerów Grupy ONDE odpowiedzialnych za konkretne obszary działalności organizacji.

W 2023 roku Dział Audytu i Kontroli Wewnętrznej sukcesywnie rozszerzał prace w zakresie procesów usprawniających funkcjonowanie Spółki na różnych etapach działalności, od pozyskiwania kontraktów, przez etap realizacji, po działania podsumowujące po zakończeniu realizacji.

Na etapie ofertowym wiąże się to z aktualizacją i poszerzeniem procesów związanych z funkcjonowaniem Karty

Ryzyka, opisującej przygotowanie oraz możliwości zarówno Spółki jak i Zamawiającego, zagadnienia środowiskowe i BHP dotyczących danej oferty, kwestie finansowe oraz techniczne.

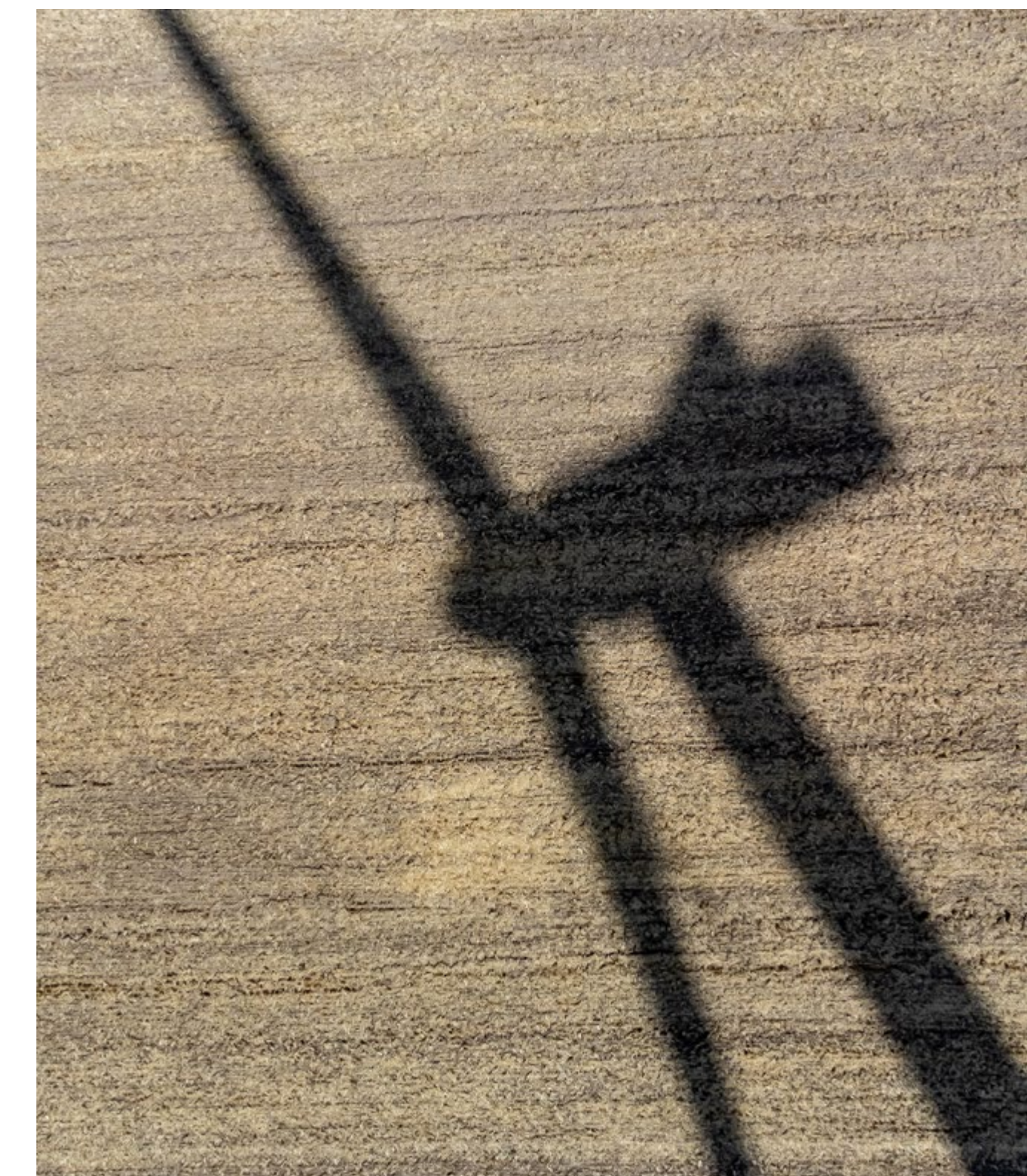
Prace nad udoskonaleniem procesów na etapie ofertowym trwają.

Na etapie realizacji, dla każdego nowego kontraktu przeprowadzane są spotkania Kick-off, prowadzone audyty wewnętrzne w zakresie finansowym, technicznym, środowiskowym, zaawansowania i przebiegu realizacji, przegląd spraw rozszczeniowych, weryfikacja doboru dostawców towaru.

Przedmiotem analiz są także zagadnienia dotyczące realizacji kontraktów w kontekście funkcjonowania całości Spółki, tj. współpraca pomiędzy działami, relacje z klientem, procesy wspierające realizację kontraktów, procesy wspólne dla poszczególnych Działów.

Wprowadzono procedurę wystawiania referencji dla kontrahentów.

Prowadzone są prace nad procedurą weryfikacji dostawcy usług oraz oceny kontrahenta.

2.9

ZARZĄDZANIE RYZYKAMI ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

[3-3] Zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą Spółka zidentyfikowała poniższe czynniki ryzyka, które w przypadku materializacji mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność, sytuację, perspektywy rozwoju oraz wyniki Grupy. Zarząd Spółki monitoruje potencjalny wpływ ryzyk na działalność Grupy i podejmuje działania, aby złagodzić ich ewentualne negatywne skutki dla Grupy, o ile takie występują.

Przy ocenie uwzględniono istotność danego ryzyka pod kątem skali jego potencjalnego negatywnego wpływu na działalność, sytuację finansową, wyniki lub perspektywy Grupy i cenę akcji Spółki oraz prawdopodobieństwo jego materializacji. Spółka uwzględniała też inne czynniki, w tym historyczne przypadki materializacji takiego ryzyka i ich skutki, a także dostępność i skuteczność środków naprawczych mogących służyć ograniczeniu skutków materializacji danego ryzyka. Ocena dokonywana była w oparciu o najlepszą wiedzę Zarządu, opartą na faktach i okolicznościach znanych Zarządowi na dzień sporządzenia Raportu. Dodatkowo, Spółka wskazuje, że sytuacja polityczno-gospodarcza w Ukrainie jest na bieżąco monitorowana przez Grupę ONDE pod kątem faktycznego

i potencjalnego wpływu na działalność Grupy. Zmniejsza się jednak niepewność spowodowana wybuchem wojny w Ukrainie. Ma to przełożenie na stabilizację cen materiałów budowlanych i komponentów istotnych w branży, w której działają spółki Grupy, choć ceny te utrzymują się w dalszym ciągu na wysokich poziomach.

2.9.1 RYZYKO UTRATY KADRY MENEDŻERSKIEJ

Istnieje ryzyko, że osoby należące do kadry menadżerskiej w spółkach Grupy mogą zdecydować się na zmianę miejsca zatrudnienia lub z innych powodów przestać pełnić zajmowane stanowiska. W konsekwencji mogą wystąpić trudności w pozyskaniu lub utrzymaniu wykwalifikowanej kadry, w szczególności w związku z konkurencją ze strony innych potencjalnych pracodawców.

Grupa ONDE dąży do utrzymania kluczowej kadry menadżerskiej poprzez prowadzenie odpowiednich działań w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, konkurencyjne wynagrodzenie i zaangażowanie w ambitne projekty.

2.9.2 RYZYKO ZWIĄZANE Z SZYBKIM ROZWOJEM GRUPY W ODNIESIENIU DO KADRY PRACOWNICZEJ

Grupa realizuje ekspansywną strategię biznesową, która skutkuje intensywnym tempem rozwoju. W efekcie Grupa prowadzi od 2020 r. szeroko zakrojony proces rekrutacji. Nie można wykluczyć, że część z nich nie zostanie zakończona z uwagi na ograniczoną dostępność odpowiednio wykwalifikowanej kadry pracowniczej, co może mieć wpływ na plany operacyjne Grupy (np. terminy realizacji niektórych projektów).

Ponieważ pracodawcy konkurują pomiędzy sobą o pozyskanie wykwalifikowanych pracowników, znaczenie przy wyborze nowego pracodawcy mają działania z zakresu budowania spójnego, pozytywnego, ale przede wszystkim prawdziwego wizerunku pracodawcy. Dlatego Grupa prowadzi działania z zakresu employer branding wśród potencjalnych pracowników.

Szybki wzrost organizacji może również wpłynąć na spadek motywacji i zaangażowania pracowników w związku z procesem zmian w organizacji. Grupa stara się prowadzić takie działania, które zaspokoją oczekiwania pracowników zarówno

w kwestiach finansów i rozwoju indywidualnego, jak i związanych z poczuciem bezpieczeństwa i docenienia, jakością przywództwa przełożonych czy też zadowoleniem z miejsca pracy.

2.9.3 RYZYKA ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY

[403-9] W ONDE – podobnie jak w Grupie ERBUD – zidentyfikowano sześć głównych kategorii ryzyka, które mają największy potencjał doprowadzenia do poważnych obrażeń. Ryzyka te wynikają ze statystyk dotychczasowych wypadków w organizacji, wieloletnich statystyk gromadzonych w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i wyników statystyk reprezentowanych w sprawozdaniach przez Główny Inspektorat Pracy. Uznajemy, że eliminowanie ryzyk w tych głównych kategoriach pozwoli nam w efekcie uniknąć ciężkich i śmiertelnych wypadków.

[403-2] Proces identyfikacji zagrożeń, ocena ryzyka oraz badanie wypadków zostały opisane w rozdziale 5.4. Zdrowie i bezpieczeństwo.

TABELA 4. Główne kategorie ryzyk oraz kierunki działań prewencyjnych związanych z pracami prowadzonymi przez Grupę ONDE

Lp.	Główne kategorie ryzyk w odniesieniu do prowadzonych prac o najwyższym potencjale ciężkim i śmiertelnym	Główne kierunki działań prewencyjnych w organizacji
1.	Zasypanie/praca w wykopie	<ol style="list-style-type: none"> Planowanie na każdym etapie. Realizacja prac zgodnie z wdrożonymi wytycznymi systemowych zabezpieczeń zbiorowych – dobór technicznych środków bezpieczeństwa eliminujących błędy ludzkie i sytuacje nadzwyczajne. Ścisły monitoring realizacji prac zgodnie z planem i wytycznymi.
2.	Upadek z wysokości	<ol style="list-style-type: none"> Planowanie na każdym etapie. Realizacja prac zgodnie z wdrożonymi wytycznymi systemowych zabezpieczeń zbiorowych – dobór technicznych środków bezpieczeństwa eliminujących błędy ludzkie i sytuacje nadzwyczajne. Ścisły monitoring realizacji prac zgodnie z planem i wytycznymi.
3.	Transport pionowy/poziomy	<ol style="list-style-type: none"> Właściwe planowanie prac zgodnie z opracowanymi instrukcjami bezpieczeństwa prac transportowych. Proces szkolenia sygnalistów i hakowych na budowach. Wdrożenie zasad transportu zgodnie z opracowaną broszurą transportu pionowego w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. Ścisły monitoring prac zgodnie z opracowanymi instrukcjami.
4.	Praca w strefie maszyn i sprzętu	<ol style="list-style-type: none"> Określenie metodyki i sposobu realizacji prac w IBWR dla poszczególnych zakresów prac. Eliminowanie konieczności przebywania osób w strefie niebezpiecznej pracy maszyn i sprzętu. Wyznaczenie stref niebezpiecznych maszyn. Sygnały dźwiękowe pracujących maszyn. Kontrola realizacji prac.
5.	Prace pod ruchem	<ol style="list-style-type: none"> Eliminowanie (przy możliwości) prac pod ruchem poprzez oddzielenie pasa ruchu. Projekty organizacji ruchu uwzględniające specyfikę prowadzonych prac. Przestrzeganie ustaleń zawartych w projekcie. Monitoring realizacji prac.
6.	Prace energetyczne instalacje/ porażenie prądem	<ol style="list-style-type: none"> Wdrożenie procedury i instrukcji realizacji prac energetycznych uwzględniające specyfikę prowadzonych prac. Środki techniczne zapobiegające błędom ludzkim. Monitoring realizacji powyższego zgodnie z wdrożonymi rozwiązaniami.

2.9.4 RYZYKO ZWIĄZANE Z POTENCJALNIE NEGATYWNYM WPŁYWEM NA ŚRODOWISKO

Grupa identyfikuje ryzyko swojego negatywnego wpływu na środowisko. Dlatego w ramach wdrożonego w Grupie

Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) funkcjonuje system zarządzania środowiskowego (ZŚ), będący jednym z narzędzi do poprawy efektów działalności środowiskowej Grupy ONDE. Prawidłowość funkcjonowania systemu ZŚ została potwierdzona przyznaniem certyfikatu w zakresie zgodności z wymaganiami normy ISO 14001:2015 oraz unijnego certyfikatu EMAS według Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami.

Skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w Grupie ONDE jest regularnie oceniana w ramach audytów wewnętrznych. W przypadku stwierdzonych niezgodności, podejmujemy stosowne działania korygujące.

Działania operacyjne w ONDE S.A. polegają na zarządzaniu głównymi procesami dotyczącymi zidentyfikowanych i znaczących aspektów środowiskowych. Celem tych działań jest zapewnienie, że negatywny wpływ Grupy na środowisko jest nadzorowany i ograniczany.

Istotnym aspektem środowiskowym dla Grupy ONDE w długoterminowej perspektywie jest kwestia ryzyka związanego z cyklem życia OZE i recyklingiem komponentów, dlatego Grupa na bieżąco analizuje zagadnienia i możliwości optymalnego zarządzania tym procesem.

2.9.5 RYZYKO ZWIĄZANE Z POTENCJALNIE NEGATYWNYM WPŁYWEM NA KLIMAT, A TAKŻE WPŁYWEM ZMIAN KLIMATU NA GRUPĘ

Określono ryzyka klimatyczne dla ONDE oraz sposoby zarządzania zidentyfikowanymi ryzykami. Główne ryzyka są dostrzegane nie w obszarze bezpośrednio prowadzonych inwestycji przez ONDE, a w zakresie pośrednim. Wynika to z faktu, że w procesie produkcyjnym ONDE wykorzystuje podzespoły, do wytworzenia których używane są surowce mające znaczący wpływ na klimat – stal, cement i inne. Należy zatem zaakcentować, że ONDE w sposób pośredni wpływa na środowisko, kiedy rozpatrywany jest cały

łańcuch wartości, a co za tym idzie, wpływ ten może być negatywny i zauważalny.

Zidentyfikowano dla ONDE ryzyka w perspektywie krótkoterminowej (lata 2022-2030), średnioterminowej (do roku 2040) i długoterminowej (do roku 2050) związane ze zmianą klimatu. Uwzględniono wymogi regulacyjne związanych z klimatem. Wykorzystano założenia z: Suplementu Komisji Europejskiej (C/2019/4490) dotyczącego zgłaszania informacji związanych z klimatem, wytyczne TFCD, tj. Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (część Materials and Buildings Group). Przeprowadzono identyfikację oraz ocenę dwóch kategorii zagrożeń i szans klimatycznych wobec zakresu inwestycji ONDE, zgodnie z definicją ryzyk i ich klasyfikacji z Komunikatu Komisji (C/2019/4490).

- Ryzyko związane z negatywnym wpływem ONDE na klimat (ryzyko związane z przejściem dotyczące aspektów: politycznych, prawnych, technologicznych, rynkowych i utraty reputacji).
- Ryzyko związane z negatywnym wpływem klimatu na ONDE (ryzyko fizyczne: ostre ryzyko fizyczne i długotrwałe ryzyko fizyczne).

Zidentyfikowane ryzyka przedstawiono w postaci macierzy ryzyk i szans związanych ze zmianami klimatu. Określone ryzyka są poddawane systematycznemu przeglądowi, alokacji, ocenie, identyfikacji właściciela ryzyka i ich mitygacji. Korzystając z wytycznych TCFD można uzyskać informacje z zakresu wpływu finansowego na ryzyka związanego m.in. z przychodami, kosztami i wydatkami, aktywami i pasywami.

Zgodnie ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania, polityką zarządzania ryzykiem w Grupie ONDE, kwestia za-

zarządzania ryzykami związanymi z klimatem leży w gestii Zarządu ONDE. W dalszej perspektywie (rok 2024) opracowywane będą kolejne dokumenty rozwojowe ONDE m.in. w zakresie prac nad jeszcze większą integracją procesu zarządzania ryzykami związanymi z klimatem i wymogów regulacyjnych oraz istniejącym procesem zarządzania ryzykiem w obszarze funkcjonującego w ONDE Systemu Zarządzania Środowiskowego. Na obecnym (na koniec 2023 roku) etapie zarządzanie ryzykiem związanym ze zmianami klimatu można konsolidować z jednym z sześciu ryzyk zidentyfikowanych w ramach zagadnień niefinansowych ONDE – “Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na Grupę”.

[308-2] ONDE, zgodnie z obowiązującym ZSZ, identyfikuje i analizuje ryzyka oraz szanse w zarządzaniu środowiskowym, w tym również występujące w łańcuchu dostaw. Dostawcy oceniani są już na etapie ofertowym przez Dyrektora Działu Handlowego/Przygotowania Produkcji, również przy udziale Kierownika Projektu odpowiedzialnego za realizowany projekt.

Kolejnym etapem oceny dostawców i ich wpływu na środowisko jest proces negocjacji warunków kontraktowych, czego finalnym rezultatem są odpowiednio skonstruowane zapisy umowne z wybranymi dostawcami usług i materiałów. Tak wybrany dostawca usług realizujący prace na budowie podlega ocenie ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko na etapie realizacji dokonywanej przez kierownika budowy. Efektem tej oceny jest identyfikacja istotnych dla budowy aspektów środowiskowych i sporządzonego dla budowy programu środowiskowego. Program środowiskowy i wynikające z niego działania zapobiegawcze są ściśle nadzorowane przez osoby kierujące na budowie.

TABELA 5. Ryzyka klimatyczne wydzielone dla Grupy ONDE:

		Ryzyko związane z przejściem	
		DOTYCZĄCE ASPEKTÓW POLITYCZNYCH	MITYGACJA RYZYKA BĘDZIE REALIZOWANA PRZEZ
Rodzaj ryzyka	Ryzyko związane z przejściem	Wzmocnienie warunków dotyczących efektywności energetycznej wobec zmian klimatu i w związku z ograniczonym dostępem do wody bądź przeciążeniem systemu energetycznego	1. Realizację i aktualizację Strategii ONDE
		Modyfikacje polityki mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, co ma wpływ na zakupy paliw kopalnych lub innych surowców nieodnawialnych	2. Dostosowanie Strategii ONDE do wytycznych wynikających z unijnej polityki klimatycznej
		Modyfikacja polityki gospodarki gruntami w związku z ich ułożeniem w miejscach zagrożenia klimatycznego lub wpływu na zmiany klimatu.	3. Prowadzenie działalności w duchu zrównoważonego rozwoju w całym łańcuchu wartości
		DOTYCZĄCE ASPEKTÓW PRAWNYCH	4. Dostosowanie planów inwestycyjnych do wymogów regulacyjnych w kontekście klimatu
		Ryzyka legislacyjne związane z potencjalnym procesem sądowym w przypadku niespełnienia wymogów regulacyjnych	5. Wzrost nakładów inwestycyjnych na niskoemisyjne i zeroemisyjne aktywa wytwórcze
		DOTYCZĄCE ASPEKTÓW TECHNOLOGICZNYCH	6. Stały monitoring wymogów regulacyjnych
		Ryzyko niewykorzystania technologii o mniejszym szkodliwym wpływie na klimat	7. Jeszcze większe zintensyfikowanie inwestycji pod kątem ilościowym na rzecz energetyki odnawialnej
		DOTYCZĄCE ASPEKTÓW RYNKOWYCH	8. Kontakt z zespołami opiniującymi projekty klimatyczne na poziomie krajowym i europejskim
		Ryzyko zorientowania wyborów klientów biznesowych na rozwiązania i budowlę, które mają jeszcze bardziej pasywny wpływ dla klimatu	9. Zintensyfikowanie działań na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego
		DOTYCZĄCE ASPEKTÓW UTRATY REPUTACJI	10. Etapowe wycofywanie wykorzystania antropogenicznych źródeł energii pochodzących z paliw kopalnych i popularyzacja elektromobilności
		Ryzyko braku napływu nowych klientów i zatrzymania obecnych, gdy działalność ONDE zostanie uznana za szkodliwą dla klimatu	11. Dialog i transparentna współpraca z partnerami biznesowymi wykorzystującymi antropogeniczne źródła energii pochodzących z paliw kopalnych
		Ryzyko braku napływu nowych pracowników i zatrzymania obecnych, gdy działalność ONDE zostanie uznana za szkodliwą dla klimatu	12. Nieustanne poszukiwanie rozwiązań technicznych, technologicznych, a także organizacyjnych minimalizujących wpływ na klimat
		Ryzyko braku napływu nowych inwestorów i zatrzymania obecnych, gdy działalność ONDE zostanie uznana za szkodliwą dla klimatu	13. Ciągłe doskonalenie zawodowe w kontekście zmian klimatu poprzez szkolenia i podnoszenia kultury pracy
		Ryzyko wystąpienia fali upałów zakłócających łańcuch wartości i skrócenie czasu pracowników	
		Ryzyko gwałtownych burz i huraganów zakłócających łańcuch wartości w związku z krótkotrwałym podtopieniem lub zniszczeniem dróg transportowych oraz terenów budów a także zerwaniem ciągów trakcji elektrycznej lub wyłączeniem mediów technologicznych	1. Stosowanie Polityki Klimatycznej ONDE
		Ryzyko wystąpienia powodzi, zakłócających łańcuch wartości w związku z zalaniem lub zniszczeniem dróg transportowych oraz terenów budów a także zerwaniem ciągów trakcji elektrycznej lub wyłączeniem mediów technologicznych	2. Opracowanie długoterwanych scenariuszy klimatycznych i monitorowanie pogody w czasie rzeczywistym i długoterminowym
		Ryzyko wystąpienia pożarów, zakłócających łańcuch wartości poprzez zniszczenie mienia własnego lub partnerów w łańcuchu wartości	3. Ubezpieczenia majątku Spółki
		Intensywne zjawiska pogodowe Podnoszenie poziomu wód gruntowych Wysokie temperatury, susze, pustynnienie	4. Dostosowanie przygotowania prowadzonych inwestycji do ewentualnych konsekwencji zmienności pogody
		Wzrost temperatury atmosfery	5. Monitoring i utrzymanie poziomu sprawności maszyn i urządzeń
		Niesprzyjające warunki pogodowe, ograniczające prace OZE i brak popytu na inwestycje	6. Fizyczne dostosowywanie majątku firmy do ewentualnych konsekwencji zjawisk pogodowych
		Odchylenia temperatur i spadek wolumenu popytu produktów oferowanych przez ONDE	
		Spotęgowanie awaryjności urządzeń ONDE spowodowanych zmianami klimatu (susze i in.)	

W umowach z podwykonawcami wprowadzony jest zapis, w którym zobowiązują się oni przez okres trwania umowy do przedkładania 1 raz w miesiącu danych wymaganych przez obowiązujący w ONDE System Zarządzania Środowiskowego W Zakresie (jeżeli dotyczy):

- ilości paliw zużytych w maszynach i urządzeniach wykorzystywanych na budowie ONDE,
- liczby przejechanych km na dostawy materiałów na budowę ONDE,
- liczby przejechanych km na wywóz odpadów wytworzonych na budowie ONDE,
- ilości odpadów wraz z ich kodem wytworzonych na budowie ONDE.

W kolejnych latach szczególną wagę związaną z monitorowaniem wpływu emisji gazów cieplarnianych Scope 3 będziemy przywiązywać do zidentyfikowanego aspektu pośredniego spowodowanego dostawami materiałów /usług, w związku z wykorzystywanym do tego celu transportem samochodowym.

2.9.6 RYZIKO ZWIĄZANE Z POTENCJALNYMI PRZYPADKAMI DYSKRYMINACJI I MOBBINGU

W Grupie istnieje potencjalne ryzyko zajścia zdarzenia noszącego znamiona dyskryminacji lub mobbingu. Aby zapobiegać temu ryzyku, w ONDE przyjęliśmy „Politykę zarządzania różnorodnością oraz przeciwdziałania nierównemu traktowaniu w ONDE S.A.”, opisaną w rozdziale 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji.

Ponadto zobowiązania dotyczące mitygacji tego ryzyka są ujęte w innych obowiązujących w ONDE dokumentach: „Kodeks Etyki ONDE S.A.” oraz „Polityka praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A”, opisane odpowiednio w rozdziałach 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji oraz 6. Różnorodność i prawa człowieka.

2.9.7 RYZIKO ZWIĄZANE Z PROTESTAMI SPOŁECZNYMI

Z początkiem 2021 r. Grupa ONDE rozpoczęła działalność w obszarze budowy własnych farm fotowoltaicznych i wiatrowych w modelu develop, build and sell, tj. od zakupu, poprzez development i budowę, aż po sprzedaż. Rozszerzenie działalności o projekty własne wiązało się z powstaniem nowych czynników ryzyka dla Spółki, które dotychczas spoczywały na inwestorze (gdy ONDE S.A. występowało wyłącznie w charakterze wykonawcy).

Ryzyko w obszarze społecznym związane z rozwijaniem własnych projektów OZE obejmuje m.in. protesty mieszkańców na terenach potencjalnych inwestycji przeciwko wydaniu pozwolenia na budowę. Protesty mogą powodować opóźnienia w przyznaniu decyzji, a w skrajnych przypadkach – odmowę jej wydania.

W celu mitygacji tego ryzyka ODNE prowadzi dialog ze społecznościami lokalnymi oraz wdraża działania tworzące wiele namacalnych korzyści dla mieszkańców (np. poprawa jakości dróg dojazdów do pól uprawnych i działek siedliskowych, wykonanie dodatkowych zjazdów, poszerzeń czy naprawa okolicznych dróg czy nasadzenia drzew), a także w możliwie dużym stopniu chroni mieszkańców przed negatywnym wpływem budów na ich komfort i zdrowie (hałasem, pyleniem itd.).

2.9.8 RYZIKO ZWIĄZANE Z WYSTĄPIENIEM KRYZYSU REPUTACYJNEGO

Ze względu na skalę oraz charakter prowadzonych operacji biznesowych (realizacja projektów OZE) Grupa jest do pewnego stopnia narażona na ryzyko wystąpienia różnych zdarzeń, które mogą spowodować wystąpienie sytuacji kryzysowej wpływającej na jej reputację.

W celu mitygowania tego ryzyka Grupa prowadzi dialog ze swoimi interesariuszami, aktywną, przejrzystą komunikację, a także realizuje inicjatywy edukacyjne dotyczące swojej działalności. Jednocześnie Grupa posiada certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania (obejmujący zarządzanie środowiskowe oraz BHP), dzięki czemu ogranicza ryzyko wystąpienia niepożądanych zdarzeń mogących wywołać kryzys reputacyjny.

2.9.9 RYZIKO ZWIĄZANE Z MOŻLIWOŚCIĄ ZAISTNIENIA ZDARZEŃ O CHARAKTERZE KORUPCYJNYM

W działalności Grupy istnieje ryzyko wystąpienia zdarzeń o charakterze korupcyjnym. Aby zapobiegać temu ryzyku, w ONDE przyjęliśmy politykę antykorupcyjną („Politykę ONDE S.A. dotyczącą przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn”), opisaną w rozdziale 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji. Ponadto zobowiązania dotyczące mitygacji tego ryzyka są ujęte w „Kodeksie Etyki ONDE S.A.”, opisanym w tym samym rozdziale.

2.9.10 RYZIKO ZWIĄZANE Z POTENCJALNYMI NARUSZENIAMI W OBSZARACH ESG PRZEZ KONTRAHENTÓW

Wszelkie naruszenia w obszarach związanych ze zrównoważonym rozwojem – w tym etycznym, środowiskowym czy społecznym – w łańcuchu dostaw mogą mieć wpływ na działalność operacyjną oraz wizerunek Grupy. Aspekty te w coraz większym stopniu interesują naszych klientów (inwestorów), którzy zadają pytania dotyczące np. pochodzenia surowców czy modułów używanych przy realizacji projektów przez ONDE (np. czy przy ich pozyskiwaniu/wytworzeniu nie doszło do naruszeń praw człowieka).

Potencjalne niespełnienie przez któregoś z naszych dostawców kryteriów ESG, naruszenia w tym obszarze albo niedostarczenie stosownej dokumentacji w zakresie przestrzegania kryteriów ESG może spowodować odrzucenie tego dostawcy przez naszego klienta (inwestora), a w rezultacie opóźnić proces realizacji inwestycji. Brak należytej weryfikacji dostawców (także w aspektach ESG) w skrajnym przypadku może spowodować także utratę przez nas kontraktu bądź też nie pozyskanie konkretnego nowego kontraktu.

W celu mitygowania tego ryzyka posiadamy wielu różnych dostawców (dywersyfikacja), aby w razie wystąpienia takiego zdarzenia móc zaproponować inwestorowi alternatywę. Dodatkowo wprowadziliśmy system weryfikacji naszych dostawców także pod kątem kryteriów ESG (obok obowiązujących kryteriów: systemu jakości, oceny rynkowej, handlowego oraz jakości dostaw lub świadczonych usług).

Kontrahenci ONDE składają oświadczenie, w którym potwierdzają przestrzeganie kwestii compliance. Zakres oświadczenia przedmiotowo pokrywa się (choć bezpośrednio do nich nie nawiązuje) z obszarami ujętymi w następujących dokumentach: „Kodeks Etyki ONDE S.A.”, „Polityka ONDE S.A. dotycząca przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn”, „Polityka praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A.”, „Polityka zarządzania różnorodnością oraz przeciwdziałania nierównemu traktowaniu”.

Ponadto w umowach z kontrahentami uwzględniane są postanowienia, zgodnie z którymi kontrahenci potwierdzają zapoznanie z politykami ONDE i zobowiązują się do ich stosowania (co obowiązuje również podwykonawców ww. kontrahentów). Zapisy te zostały już ujęte w części umów z kontrahentami, a Spółka przewiduje wprowadzanie takich zapisów we wszystkich kontraktach.

2.9.11 RYZIKO ZWIĄZANE ZE STRUKTURĄ I LICZNYMI ZMIANAMI AKCJONARIATU SPÓŁKI

Większościowym akcjonariuszem Spółki jest ERBUD S.A., posiadający 33 072 822 (60,67% ogólnej liczby) głosów na Walnym Zgromadzeniu. W związku z tym, w takich istotnych sprawach, jak wypłata dywidendy, zmiana Statutu lub podwyższenie kapitału zakładowego Spółki, ERBUD będzie mógł w decydujący sposób wpływać na uchwały podejmowane przez Walne Zgromadzenie, a także wpływać na politykę cenową czy kwestie udzielania poręczeń za zobowiązania ERBUD.

W związku z powyższym nie można wykluczyć, że obecne lub przyszłe interesy ERBUD, jako akcjonariusza większościowego Spółki, będą rozbieżne lub sprzeczne z interesami pozostałych akcjonariuszy. Wystąpienie takiej sytuacji, w tym, w szczególności, wystąpienie sporu pomiędzy akcjonariuszami oraz jego skutki w zakresie decyzji korporacyjnych podejmowanych przez Walne Zgromadzenie, mogą prowadzić do podejmowania działań niezgodnych z interesami niektórych akcjonariuszy.

Dodatkowo Spółka wskazuje, że ponosi na rzecz ERBUD S.A. opłatę w wysokości 0,9% przychodów (naliczaną miesięcznie w zależności od wartości miesięcznych faktur sprzedaży wystawianych przez Spółkę) na rzecz ERBUD tytułem zaangażowania przez ERBUD w realizację celów biznesowych na rzecz spółek z Grupy ERBUD (w tym Spółki). W zamian za wskazaną opłatę ERBUD świadczy na rzecz Spółki usługi wsparcia m.in. w następujących obszarach:

- (i) strategia i rozwój (poprzez m.in. wsparcie w procesach akwizycji oraz wsparcie w nadzorowaniu i wdrażaniu do Grupy ERBUD nowo nabytych przez Spółkę podmiotów);
- (ii) HR (poprzez m.in. wsparcie w prowadzeniu rekrutacji czy przygotowaniu i implementacji strategii szkoleń);
- (iii) Zarządzanie (poprzez m.in. wsparcie w zakresie zarządzania biznesowego czy wsparcie w zakresie corporate governance); oraz
- (iv) marketing i PR (poprzez m.in. koordynację działań marketingowych czy koordynację wywiadów oraz kampanii).

Spółka wskazuje, że w marcu 2022 r. opublikowała oświadczenie w sprawie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych 2021”: <https://onde.pl/pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/>

ŚRODOWISKO

03

3.1 ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA

„ONDE chce być liderem branży w obszarze ESG, w tym działań ochrony środowiska i BHP. Wiele elementów wdrożyliśmy z sukcesem już w poprzednich latach. To, co wyróżniało nasze podejście w 2023 roku, to dalsza systematyczna praca, dbałość o bioróżnorodność i wszystkie aspekty środowiskowe podczas realizowanych budów. Zrobiliśmy krok milowy w zakresie digitalizacji danych, m.in. związanych z emisją GHG, czy aspektów BHP. Po raz pierwszy raportujemy emisje Scope 3 w zakresie m.in. zużytych materiałów na budowach. Pozyskanie danych z tak wielu budów to pierwszy krok, który pozwoli nam dookreślić i ustalić cele związane z planem dekarbonizacji na kolejne lata.”

Remigiusz Kwiatkowski,
Dyrektor Pionu BHP

[403-1] W ONDE S.A. obowiązuje Zintegrowany System Zarządzania (ZSZ), na który składają się System Zarządzania Środowiskowego oraz System Zarządzania BHP, opisany szczegółowo w rozdziale 5.4 Zdrowie i bezpieczeństwo. ZSZ wdrożony w ONDE został certyfikowany przez Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej w zakresie zgodności z wymaganiami norm ISO 45001:2018 (certyfikat pozyskany w 2018 r. dla Systemu Zarządzania BHP) oraz ISO 14001:2015 (certyfikat pozyskany w 2019 r. dla Systemu Zarządzania Środowiskowego). Certyfikacja zewnętrzna jest cyklicznie potwierdzana przez instytucję zewnętrzną. Na dokumentację ZSZ składają się Polityka ZSZ, Księga ZSZ, a także tematyczne procedury, instrukcje i formularze. Polityka ZSZ jest ogólnodostępna i znajduje się na stronie internetowej spółki. Zgodnie z zapisami Księgi ZSZ system obejmuje nadzór nad obiektami tymczasowymi wynikającymi z usytuowania budów oraz jednostkami produkcyjnymi (Wytwórnia Mas Bitumicznych, baza sprzętu). System zarządzania wdrożony jest na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa i obejmuje również wszystkich Podwykonawców biorących udział w procesie budowlanym.

Ponadto ONDE w 2021 r. uzyskało – jako pierwsza w Polsce spółka z branży OZE – wpis do rejestru europejskiego systemu ek zarzadzania i audytu EMAS, co potwierdza zgodność systemu zarządzania środowiskowego w ONDE z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami. Uzyskanie tej certyfikacji potwierdza zgodność systemu z ISO 14001:2015 oraz spełnianie wszystkich przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska. Wpis do rejestru EMAS dokonany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska został potwierdzony w rejestrze polskim oraz analogicznym rejestrze prowadzonym przez Komisję Europejską.

Pełnomocnik Zarządu, tj. Dyrektor Działu BHP, odpowiada za utrzymanie i doskonalenie ZSZ, w szczególności nadzorowanie i prowadzenie dokumentacji w zakresie spełnienia wymagań Systemu Zarządzania BHP, Systemu Zarządzania Środowiskowego i EMAS.

Skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w Grupie ONDE jest regularnie oceniana w ramach audytów wewnętrznych. Pełnomocnik Zarządu posiada w swoim dziale zespół doświadczonych wewnętrznych audytorów systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 i EMAS. Audytorzy cyklicznie, zgodnie z opracowanym harmonogramem, przeprowadzają audyt funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego i EMAS w poszczególnych działach i jednostkach produkcyjnych firmy. Jeśli zostaną stwierdzone niezgodności, podejmujemy stosowne działania korygujące.

Dodatkowo na bieżąco monitorujemy działania operacyjne na budowach – na każdej budowie prowadzonej przez ONDE S.A. wyznaczony jest koordynator ds. BHP i Ochrony Środowiska, który odpowiada za ciągły monitoring działań podejmowanych przez wszystkie podmioty realizujące prace i usuwanie ewentualnych niezgodności.

Model ZSZ, w tym zarządzania środowiskowego, opiera się na pętli Deminga. Spółka stale doskonali system zarządzania środowiskowego, który uwzględnia najważniejsze etapy cyklu PDCA, tj. Planowanie, Wykonanie, Sprawdzanie i Działanie. Podstawą właściwego zaplanowania i funkcjonowania zarządzania środowiskowego jest wykonywany w spółce Przegląd Środowiskowy.

Spółka cyklicznie publikuje Deklarację Środowiskową, zawierającą m.in. opis bezpośrednich oraz pośrednich oddziaływań na środowisko (aspekty środowiskowe), wyznaczone co roku cele środowiskowe oraz informacje o ich realizacji, a także środowiskowe efekty naszej działalności w odniesieniu do aspektów znaczących. Aktualna Deklaracja Środowiskowa z 2023 r. jest ogólnodostępna i znajduje się na stronie internetowej spółki.

[2-25] Procesy naprawcze dotyczące negatywnego wpływu

W rozdziale 2.6 Etyka i przeciwdziałanie korupcji opisujemy nasze zobowiązania dotyczące rozpatrywania zgłoszeń o nieprawidłowościach i nieakceptowalnych zachowaniach w organizacji, odnoszące się do łamania zapisów Kodeksu Etyki ONDE S.A.” oraz odpowiednich polityk.

RYSUNEK 3.

MODEL SYSTEMU ZARZĄDZANIA W ONDE S.A.

Ponadto realizując projekty farm wiatrowych i fotowoltaicznych, szczegółowo rozpoznajemy wszelkie potencjalnie negatywne oddziaływania, prowadzimy profilaktykę, zabezpieczamy, szkolimy, informujemy lokalnych mieszkańców. Naszym priorytetem jest dbałość o naturalne siedliska zwierząt oraz ochrona ekosystemu.

Działania ONDE zmierzające do identyfikacji ryzyk środowiskowych i BHP oraz reagowania na incydenty środowiskowe i BHP precyzuje dokumentacja Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w tym m.in. instrukcja „Gotowość i reagowanie na awarie środowiskowe”, formularz „Zgłoszenie incydentu środowiskowego”, instrukcje „Ocena ryzyk i szans” oraz „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. Dokumenty te wynikają z normy ISO 14001 oraz ISO 45001. Typowe działania realizowane operacyjnie w celu zapobiegania negatywnym wpływom na środowisko i społeczność lokalną opisane zostały w rozdziale 2.7 Deklaracji środowiskowej z 2023 r., dostępnej na stronie:

<https://onde.pl/pl/systemy-zarzadzania/srodowisko/>

Dialog z interesariuszami, w tym ze społecznością lokalną, prowadzimy przy realizacji każdej inwestycji. Realizujemy go poprzez:

- stosowanie na terenie każdej budowy tablic informacyj-

nych BHP i OŚ oraz innych oznakowań środowiskowych dostępnych również dla otoczenia zewnętrznego,

- udostępnienie kontaktu telefonicznego i/lub e-mail pracowników, którzy są uprawnieni do reprezentowania Spółki na zewnątrz w sprawach ZSZ i standardu EMAS; dla uproszczenia komunikacji stworzyliśmy jeden adres mailowy srodowisko@onde.pl,
- rozmowy przed rozpoczęciem budowy oraz w trakcie realizacji z lokalną społecznością,
- bieżące informowanie otoczenia o planowanych zakresach robót i ich wpływie,
- zarządzanie ewentualnymi zgłoszeniami skarg lub wniosków od lokalnej społeczności.

Na budowach organizowane są „punkty” do których anonimowo mieszkańcy mogą zgłaszać swoje skargi/opinie n.t. budowy. Uwagi zgłaszane mogą być bezpośrednio do nadzoru budowy. Nadzór budowy jest również w ciągłym kontakcie z przedstawicielami władz lokalnych.

[413-1] Jednym z przykładów działań służących ochronie środowiska i zmniejszaniu wpływu realizowanych budów dla całego otoczenia jest przeprowadzenie oceny minimalizacji wpływu naszej pierwszej własnej inwestycji – budowy farmy fotowoltaicznej Cyranka – na społeczność lokalną. Budowa linii w pierwotnym kształcie mogłoby

spowodować długotrwałe problemy komunikacyjne w Giżycku i utrudnienia dla mieszkańców. W efekcie oceny tego potencjalnego wpływu zmieniono trasę linii kablowych średniego napięcia, aby poprowadzić je trasą alternatywną – przez pola, a nie przez Giżycko. Ponadto zastosowano przewiertory oraz rury osłonowe przy budowie linii, co zminimalizowało czas trwania ewentualnych uciążliwości.

Usystematyzowane działania pozwalają nam wyeliminować procesy skargowe od społeczności lokalnej oraz interwencje zewnętrzne służb powołanych do ochrony środowiska. Potwierdza to m.in. wpis do rejestru EMAS:

<https://www.gov.pl/web/gdos/rejestr-emas>

https://green-business.ec.europa.eu/eco-management-and-audit-scheme-emas_en

Był on poprzedzony wieloetapową weryfikacją przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i wszystkich instytucjach odpowiadających lokalizacyjnie za nadzór nad obszarami działalności spółek w zakresie środowiskowym. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska bada m.in. skargi i postępowania prowadzone w związku z naruszeniami dotyczącymi ochrony środowiska. Procesy rejestracyjne EMAS nie wykazały skarg ani nieprawidłowości.

3.2 BIORÓŻNORODNOŚĆ

[304-2] [3-3] W ONDE zidentyfikowaliśmy na poziomie centralnym – zgodnie z wymaganiami zintegrowanego systemu zarządzania – wszystkie bezpośrednie oraz pośrednie oddziaływania na środowisko, czyli tzw. aspekty środowiskowe. Dodatkowo na każdej budowie jej kierownik zobowiązany jest do wyznaczenia aspektów specyficznych dla danego projektu. Dla każdego określonego aspektu ustalane są działania zapobiegające ewentualnemu negatywnemu wpływowi na środowisko. Wyznaczone są też osoby odpowiedzialne za ich późniejsze wdrożenie.

Bioróżnorodność została w ONDE zakwalifikowana jako bezpośredni znaczący aspekt środowiskowy i podlega regularnemu monitorowaniu w ramach każdej inwestycji.

Określiliśmy wpływy ONDE na zmniejszenie bioróżnorodności fauny i flory jako minimalne, mimo to staramy się uczestniczyć w pracach nad podnoszeniem obecnego poziomu bioróżnorodności. Nasze procedury przewidują m.in.:

- lokalizację zapleczy budowy, magazynów itp. w pierwszej kolejności na terenach już zagospodarowanych i przekształconych;
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy;
- przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie nasadzeń kompensacyjnych;
- ograniczenie do minimum wycinki drzew;

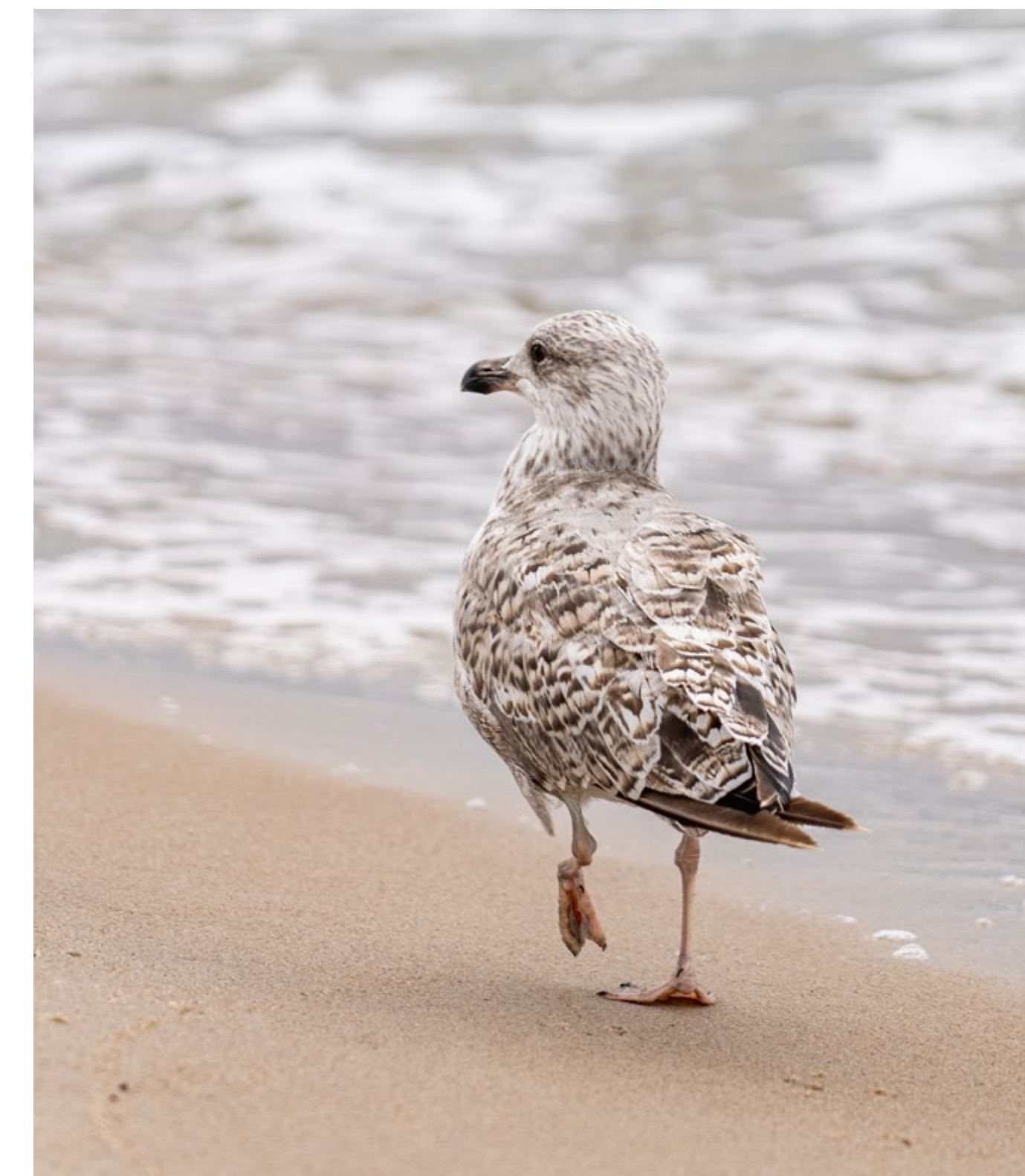
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew znajdujących się w strefie oddziaływania budowy;
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów ze zbiorników wodnych kolidujących z prowadzonymi robotami;
- transportowanie materiałów i surowców przede wszystkim z wykorzystaniem wyznaczonych już pasów drogowych;
- zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji;
- dostosowywanie harmonogramu prowadzenia prac do cyklu przyrodniczego. Ewentualną wycinkę drzew prowadzimy jedynie zgodnie z pozwoleniami, po wcześniejszym zweryfikowaniu przez ornitologa braku siedlisk ptaków.

Podajemy również inne działania pozwalające chronić glebę i ekosystemy wodne przed zanieczyszczeniem. W przypadku awarii maszyn na placach budów konieczne prace prowadzone są przy stosowaniu mat sorpcyjnych, zabezpieczających grunt przed dostaniem się do niego substancji niebezpiecznych. Na etapie realizacji robót żelbetowych organizowane są wyznaczone miejsca do mycia pomp i betonowozów. W magazynach substancji niebezpiecznych i odpadów stosowane są tace i wanny ochronne. We wszystkich jednostkach organizacyjnych i produkcyjnych firmy ONDE obowiązuje instrukcja na wypadek stwierdzenia wycieku substancji niebezpiecznej.

ONDE realizuje również zrównoważone działania z zakresu budownictwa. Firma w 2023 roku podjęła inwestycję w niskoemisyjne biuro, minimalizując w dalszym stopniu swój wpływ na środowisko. Nowy budynek wykorzystuje system fotowoltaiczny, rewersyjne pompy ciepła, nowoczesne systemy izolacji oraz systemy wentylacji bazujące na mechanizmie odzyskania ciepła, ograniczając energochłonność budynku.

Podczas realizacji projektu budowy drogi ekspresowej S3 firma ONDE odpowiadała m.in. za realizację 13 przepustów ekologicznych oraz rozwój przestrzeni zielonych, realizując 35 tys. nasadzeń drzew liściastych i krzewów.

Podczas prowadzonych robót, zgodnie z obowiązkami nakładanymi w Decyzjach środowiskowych, jak również coraz częstszymi wymogami Inwestorów, zagospodarujemy ponownie na swoich placach budów masy ziemne powstające z robót ziemnych na poziomie pomiędzy 90-95%. Przykładem wypełnienia ww. obowiązku była budowa drogi S3 Legnica-Lubawka, na której, zgodnie z wymaganiami kontraktowymi, udało nam się zagospodarować na placu budowy grunty rodzime z wykopu wraz z humusem w ilości 95%. Nasze działania na rzecz ochrony bioróżnorodności zostały opisane szerzej w Deklaracji Środowiskowej z 2023 r.

3.3 GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

[301-1] [3-3] Na naszych budowach najistotniejsze materiały wskazane w poniższej tabeli zaliczane są do grupy materiałów nieodnawialnych takich jak beton, stal, kruszywa wykorzystywane do budowy dróg (wskaźnik A), a przy produkcji mas mineralno-asfaltowych mączka wapienna, kruszywa i asfalt (wskaźnik B). Budując farmy fotowoltaiczne i wiatrowe ONDE zakupuje znaczne ilości kabli, dlatego zostały one również zakwalifikowane jako istotny materiał nieodnawialny.

Zużycie materiałów w Wytwórniach Mas Bitumicznych (wskaźnik A) odniesiono do ilości wyprodukowanej masy mineralno-asfaltowej (wskaźnik B), a na budowach do przychodów w tys zł (wskaźnik B). ONDE ściśle nadzoruje proces produkcyjny w Wytwórni Mas Bitumicznych, wykonując ją zgodnie z ustalonymi recepturami i przyjętymi reżimami technologicznymi określonymi w zakładowej kontroli produkcji.

Firmom podwykonawczym, z których usług korzysta ONDE, w dokumentacji projektowej przekazano wytyczne dotyczące materiałów, z których powinny korzystać. Wyszczególniliśmy również najważniejsze materiały, których zakupu dokonuje Spółka (beton, stal, kruszywo, kable oraz materiały do produkcji mas mineralno-asfaltowych). Ich listę podajemy co roku analizie.

TABELA 6. Zużycie materiałów budowlanych.

Zużycie materiałów budowlanych	Jednostka	Wskaźnik A			Wskaźnik B			R=A/B			Zmiana 2023-2022 (%)	Zmiana 2023-2020 (%)
		– zużycie			– przychody (w mln zł)			2020	2022	2023		
		2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023		
Zużycie betonu	Mg	11 772,86	37 135,20	61 320,60	586,3	1092,9	1083,82	20,08	33,98	56,58	66,50	181,76
Zużycie stali	Mg	414,32	3 559,33	8 845,77	586,3	1092,9	1083,82	0,71	3,26	8,16	150,36	1049,53
Zużycie kruszywa	Mg	1 798 069,78	259 024,47	379 903,01	586,3	1092,9	1083,82	3 066,81	237,01	350,52	47,89	-88,57
Kable	km	-	4 055,37	5 000,00	586,3	1092,9	1083,82	-	3,71	4,61	24,33	-
Całkowite zużycie materiałów bez kabli	Mg	1 810 256,96	299 719,00	450 069,38	586,3	1092,9	1083,82	3 087,59	274,24	415,26	51,42	-86,55

Materiały	Jednostka	Wskaźnik A			Wskaźnik B			R=A/B			Zmiana 2023-2022 (%)	Zmiana 2023-2020 (%)
		– zużycie			– produkcja			2020	2022	2023		
		2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023		
Całkowite zużycie materiałów do produkcji mas mineralno-asfaltowych na Wytwórni Mas Bitumicznych	Mg	136 972,33	46 771,22	185 187,75	133 397,48	48 146,14	178 153,38	1,03	0,97	1,04	7,20	0,97

Odpady

[306-3] Odpady w ONDE powstają w wyniku: prowadzonych robót budowlanych, działania instalacji wytwórni mas bitumicznych w Toruniu i w Koszalinie a także konserwacji oraz naprawy pojazdów i sprzętu w serwisie i bazie sprzętu. Prowadzimy działania mające na celu minimalizację ilości wytwarzanych odpadów oraz realizujemy cykliczne szkolenia kształtujące świadomość środowiskową pracowników oraz podwykonawców.

Gospodarka odpadami w ONDE prowadzona jest zgodnie z zasadami ustawy o odpadach i w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska. W pierwszej kolejności odpady są poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania. Jeśli jest to niemożliwe z przyczyn technologicznych, są przekazywane poza budowę celem odzysku, ponownego użycia lub unieszkodliwienia.

Wszystkie odpady, w tym odpady niebezpieczne, są przekazywane tylko odbiorcom posiadającym stosowne zezwolenia. W 2023 r. wprowadziliśmy do zapisów kontraktowych z podwykonawcami wymóg segregacji odpadów.

Dążymy w spółce do jak największego stopnia segregacji odpadów budowlanych i rozbiórkowych u źródła, czyli bezpośrednio na budowie co pozwoli na spełnienie zbliżających się wymagań taksonomicznych i prawnych w związku ze zmianami w ustawie o odpadach.

W 2023 roku w ONDE S.A. wytworzonych zostało łącznie 107 841,939 Mg odpadów. Ponad 99,99% z nich (107 831,85 Mg) to odpady inne niż niebezpieczne. Odpady niebezpieczne stanowią jedynie 0,01% (10,085 Mg) wszystkich odpadów wytwarzanych w spółce. Należy zwrócić uwagę, że masa odpadów niebezpiecznych zmniejszyła się r/r dziesięciokrotnie. Ma to związek z zakończeniem robót rozbiórkowych na budowie drogi S3, skąd pochodził główny strumień odpadów niebezpiecznych w 2022 r. (97,98 Mg). Źródła danych do uzyskania informacji o ilości wytworzonych odpadów pochodzą z ministerialnej bazy BDO.

W odniesieniu do przychodów, poziom wskaźnika z wytworzonych odpadów wyniósł 99,5 Mg/mln zł. Przedstawiono to w poniższych tabelach. Nieznaczny wzrost wskaźnika spowodowany został głównie poprzez zwiększenie wytworzonych odpadów o kodzie 17 03 02. Zwiększenie ww. strumienia odpadów związane było zwiększeniem liczby wykonywanych kontraktów remontowych na inwestycjach liniowych.

W 2023 roku gospodarka odpadami w ONDE prowadzona była w oparciu o wydaną decyzję administracyjną na przetwarzanie odpadów (WGK.6233.GO.16.2015.RT z dnia 16.02.2015 r. wraz z Decyzjami zmieniającymi z dnia 20.12.2019 r. WGK.GO.6233.23.2019.RT oraz WGK.GO.6233.7.2022.RT z dnia 22.02.2022 r. oraz WGK.GO.6233.2.2024.RT z dnia 14.02.2024r.).

TABELA 7. Odpady niebezpieczne i inne.

Odpady	Jednostka	Wskaźnik A			Wskaźnik B			R=A/B			Zmiana 2023-2022 [%]	Zmiana 2023-2020 [%]
		– zużycie			– przychody (w tys zł)			2020	2022	2023		
		2020	2022	2023	2020	2022	2023	2020	2022	2023		
Odpady niebezpieczne	Mg	2,49	103,35	10,09	586 315,00	1 092 852,00	1 083 819,00	0,00000	0,00009	0,00001	-90,16	119,10
Odpady inne niż niebezpieczne	Mg	2 072,87	104 518,98	107 831,85	586 315,00	1 092 852,00	1 083 819,00	0,00354	0,09564	0,09949	4,03	2 714,16
		2 075,36	104 622,33	107 841,94	586 315,00	1 092 852,00	1 083 819,00	0,00354	0,09573	0,09950	3,94	2 711,05

TABELA 8. Odpady według kodów podgrup.

Kod podgrupy odpadów	Nazwa podgrupy odpadów	Masa odpadów [Mg]		Kod podgrupy odpadów	Nazwa podgrupy odpadów	Masa odpadów [Mg]	
		2022	2023			2022	2023
01 04	Odpady z fizycznej i chemicznej przeróbki kopaliny innych niż rudy metali	204,380	813,840	16 02	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	24,180	30,099
07 01	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania podstawowych produktów przemysłu chemii organicznej	0,000	0,230	16 05	Gazy w pojemnikach ciśnieniowych i zużyte chemikalia	0,000	0,000
07 02	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania tworzyw sztucznych oraz kauczuków i włókien syntetycznych	0,500	0,000	16 06	Baterie i akumulatory	0,400	2,080
08 01	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania oraz usuwania farb i lakierów	0,005	0,120	17 01	Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika)	25 221,280	3 772,430
13 02	Odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	2,690	6,130	17 02	Drewno	11,420	395,520
13 08	Odpady olejowe nieujęte w innych podgrupach	0,000	0,070	17 03	Mieszanki bitumiczne, smoła i produkty smołowe	982,260	12 842,395
14 06	Inne chlorowcoorganiczne rozpuszczalniki i mieszaniny Inne chlorowcoorganiczne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	0,050	0,110	17 04	Żelazo i stal	7,766	27,090
15 01	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)	119,311	161,735	17 05	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	77 855,270	89 641,230
15 02	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne	0,578	0,660	17 06	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,160	2,840
16 01	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)	9,290	3,290	17 09	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	182,785	141,170
				20 03	Inne odpady komunalne	0,000	0,900
						104 622,325	107 841,939

3.4 KLIMAT

ONDE monitoruje zachodzące oraz planowane zmiany legislacyjne na poziomie krajowym i europejskim, dotyczące zagadnień klimatycznych.

W listopadzie 2022 r. Grupa dokonała badania podwójnej istotności zagadnień dotyczących klimatu na bazie metodyki bazującej m.in. na:

- Komunikacie Komisji Europejskiej, zawierającym wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem (C/2019/4490),
- planowanym kształcie Dyrektywy CSRD (tj. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r.) w odniesieniu do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju i przygotowywanych na jej podstawie standardów ESRS – Europejskich Standardów Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju.

Poziom istotności informacji związanych z klimatem dla Grupy ONDE został określony jako wysoki, tak w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, jak w całym łańcuchu wartości Grupy.

W związku z powyższym uznano za:

- krótki okres – perspektywę roku 2030, z pośrednim kamieniem milowym w roku 2025. Uwzględniono w tym zakresie także elementy wynikające z Pakietu Fit to 55.
- średni okres – perspektywę roku 2040, kiedy w Strategii Europejskiego Zielonego Ładu EU wyznaczono moment

zakończenia procesu podstawowej grupy działań ukierunkowanych na obniżenie śladu węglowego, tożsamy z czasem realizacji do 2040 roku Polityki Energetycznej Polski. Przy określeniu średniego okresu uwzględniono plany docelowej zmiany wskaźników celowych w związku z trwającymi obecnie pracami nad aktualizacją Polityki Energetycznej Polski.

- długi okres – perspektywę roku 2050, kiedy w Strategii Europejskiego Zielonego Ładu założono osiągnięcie neutralności klimatycznej Unii Europejskiej.

Grupa ONDE stale monitoruje również prowadzone działania legislacyjne (związane głównie z implementacją Dyrektywy CSRD oraz ESRS), zastrzegając w oparciu o powyższe możliwość rewizji swoich celów klimatycznych w perspektywie średniego okresu.

ONDE nie miała w roku 2023, a także w przyszłych okresach nie będzie miała, bardzo znaczącego wpływu na klimat, choć wpływ ten może być w pewnej części negatywny i zauważalny. Surowce podstawowe (stal, cement i in.), które ONDE wykorzystuje do produkcji, są produktami branż (np. hutnictwo stali, produkcja cementu), które istotnie wpływają na klimat. W opisie istotności kwestii klimatycznych dla Grupy ONDE uwzględniono znaczący wpływ na zmiany klimatyczne, niewykluczone zmiany legislacyjne i obciążenia związane z emisją gazów cieplarnianych w tych branżach, które mogą mieć niekorzystny wpływ m.in. finansowy na

ONDE. Stwierdzono także, że przy rozpatrywaniu zmian klimatycznych w szerszym ujęciu nasilone anomalie pogodowe mogą mieć wpływ na realizację prowadzonych inwestycji ONDE.

Określiśmy swoją podatności na zmiany klimatu z krokowym jej oszacowaniem na podstawie ćwiczeń określających narażenie, wrażliwość, potencjalny wpływ oraz zdolność przygotowawczą Grupy. Oparliśmy się przy tym o raport z 2021 roku o klimacie Ziemi – tzw. AR6, czyli Sixth Assessment Report przygotowany przez działający przy ONZ Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC). Bazowaliśmy na przygotowanych na tej podstawie analizach scenariuszowych dla czterech scenariuszy: RCP2,6, RCP4,5, RCP6 oraz RCP8,5, za które była odpowiedzialna Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA). Bazowaliśmy głównie na scenariuszach RCP 4,5 (Ocieplenie na poziomie do 1,5°C) i RCP 8,5 (Ocieplenie na poziomie ponad 4,5°C). Uwzględnione zostały także związane ze scenariuszami zmiany klimatyczne i pogodowe (do roku 2050), wskazane przez portale ISOK (Informatyczny System Ostony Kraju) oraz Klimada 2. Rezultatem prac było określenie poziomu wpływu tych zmian (zagrożenia klimatycznego i pogodowego) na posiadane aktywa, a także zarządzanie nimi przez całą Grupę Kapitałową i jej łańcuch wartości, w tym oczywiście przez samą ONDE.

Równoległe z powyższym analizowaliśmy także istotność społeczno-środowiskową ONDE (istotność wpływu), odnoszącą się do wpływu Grupy na klimat. Wskazano w tej kwestii na znaczący udział Grupy w ograniczaniu zmian klimatycznych. W ONDE wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom związanym ze zmianami klimatycznymi, gdyż ma wiedzę, umiejętności i kompetencje w kierunku projektowania instalacji OZE – przede wszystkim farm fotowoltaicznych, ale także i wiatrowych. W ramach deklaracji EMAS zewnętrzny audytor stwierdził, że Grupa jest wyposażona w zasoby, wiedzę, kompetencję i realnie włącza się w dynamiczny i szeroki sposób w procesy zmian źródeł produkcji energii elektrycznej, ciepłej i chłodu w Polsce i Europie na źródła nisko- i bezemisyjne. Grupa ONDE w ramach swoich procesów prowadzi działalność minimalizującą ślad węglowy, a także środowiskowy.

Stwierdziliśmy, że opisywana poniżej istotność ma zatem charakter istotności finansowej (od zewnątrz do wewnątrz) i istotności środowiskowej i społecznej (od wewnątrz na zewnątrz).

Na bazie analizy stwierdziliśmy, że ONDE S.A. spełnia i w najbliższym czasie będzie spełniać restrykcyjne normy regulacyjne, a także oczekiwania klientów w kontekście kluczowych wskaźników wpływu na klimat i odporności na zmiany klimatu.

Kluczowe determinanty wysokiego poziomu istotności kwestii klimatycznych dla ONDE zostały zaprezentowane w poniższej tabeli:

TABELA 9. [201-2] Istotność kwestii klimatycznych dla Grupy ONDE wraz z rodzajem ich wpływu na Grupę:

Istotność finansowa	
Czynnik	Szanse(+)/Ryzyka(-)
Prowadzenie i realizacja inwestycji w okresie zimowym	+
Występowanie nadmiernie ciepłych i suchych okresów letnich, niedających możliwości realizacji w tym czasie pracy	-
Występowanie anomalii pogodowych mogących negatywnie wpływać na proces realizacji inwestycji	-
Realizacja celu minimalizacji własnych aktywów budowlanych	+
Działalność ONDE w zakresie inwestycji służących proekologicznym źródłom energii, w tym budowa instalacji OZE (fotowoltaika + farmy wiatrowe + biogazownie) oraz zamiany paliw wysokoemisyjnych na bezemisyjne (elektryczne, wodorowe, zasilane pracą ludzkich mięśni) i niskoemisyjne w zakresie GHG (w tym rozwiązania hybrydowe i kogeneracyjne)	+
Działalność ONDE w zakresie inwestycji w branżach przemysłowych uznawanych za wysokoemisyjne w kontekście GHG	-
Prowadzenie działalności budowlanej na terenach potencjalnie zagrożonych zmianami klimatycznymi, głównie w aspekcie zmian pogodowych, przejawiające się zmniejszeniem dostępności terenu prac	-
Wzrost ilości i dostępności wiatru oraz słońca w związku ze zmianami klimatycznymi, dający możliwość zwiększenia produkcji energii z tych źródeł	+

Istotność środowiskowa i społeczna

Czynnik	Szanse(+)/Ryzyka(-)
Emitent gazów cieplarnianych GHG, ale w nie w układzie bezpośrednim (w tym aspekcie ONDE stawia się jako jeden z liderów w zakresie niskoemisyjności). Przede wszystkim dotyczy to korzystania z produktów branż, które istotnie wpływają na klimat (m.in. produkcja betonu, produkcja cementu, hutnictwo stali)	-
Chęć i możliwość partycypacji w transformacji energetycznej w Polsce (jako jeden z liderów budownictwa OZE) dzięki posiadanym kompetencjom w zakresie prowadzenia inwestycji w budownictwo dla OZE (fotowoltaika + farmy wiatrowe co wpisuje się w realizację zapisów Europejskiego Zielonego Ładu oraz Polityki energetycznej Polski	+
Znajomość technologii i prowadzenie budów służących adaptacji do zmian klimatu	+
Wysoka emisyjność mas bitumicznych	-

[201-2] Znaczenie kwestii klimatycznych a model biznesowy, strategia i plany finansowe przedsiębiorstwa

ONDE S.A., jako jeden z liderów budownictwa w segmencie OZE, dąży do nieustającego rozwoju zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Model biznesowy i strategia Grupy wpisują się w globalne, klimatyczne wyzwania ukierunkowane na zredukowanie tempa negatywnych zmian klimatycznych. Dla branży budownictwa dla OZE zmiany klimatu mają znaczenie w kontekście zarówno zjawisk atmosferycznych, zmian regulacyjnych, jak i społecznego rozwoju, zainteresowania i świadomości branży elektroenergetycznej.

Przeprowadziliśmy analizę scenariuszy odporności modeli biznesowych i strategii biznesowej ONDE na zmiany klimatu w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Przegląd ten pozwolił na uniknięcie ewentualnego negatywnego wpływu na prowadzoną działalność gospodarczą w kontekście strat finansowych, przyszłego obciążenia regulacyjnego i braku akceptacji społecznej dla prowadzonej działalności.

Grupa wykorzystuje w analizie odporności modelu biznesowego model Organizacji Narodów Zjednoczonych – Intergovernmental Panel on Climate Change, w oparciu o scenariusze RCP 4,5 (Ocieplenie na poziomie do 1,5°C. Scenariusz 1) i RCP 8,5 (Ocieplenie na poziomie ponad 4,5°C. Scenariusz 2). To podejście jest tożsame z założeniami Grupy ERBUD. Monitoring odporności modelu biznesowego ONDE na zmiany klimatyczne stał się powszechną praktyką Grupy.

Przegląd Scenariuszy 1 i 2 realizowano w układzie czterech etapów: ułożenia modelu wpływu przedsiębiorstwo-klimat, kalkulacji związanych z nim kosztów zabezpieczenia, analizy bezpieczeństwa obecnego portfela produktów i procesów ONDE oraz propozycji wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń produktów i procesów. Rozpatrując ramy czasowe i analizując wyniki dotyczące istotności model biznesowy ONDE w perspektywie: – krótkoterminowej: jest wystarczająco odporny, a wręcz ONDE jest pionierem w działaniach ograniczających negatywne zmiany klimatyczne i pozwala stawiać czoła ryzykom w tym aspekcie, – średnio- i długoterminowej: jest wystarczająco odporny na zmiany klimatu.

Kluczowy dla ONDE jest także zaimplementowany w Grupie Zintegrowany System Zarządzania, opisany w rozdziale 3.1.

[201-2] Szanse związane ze zmianami klimatu dla ONDE

Dążenie do osiągnięcia celu długoterminowego Grupy (neutralności klimatycznej do 2050) stwarzają dla ONDE szanse w perspektywie długoterminowej, a także średnio-terminowej. Zmiany klimatu i jego ochrona dają możliwości dalszego rozwoju – finansowego i społecznego (niematerialnego) pod kątem zwiększania społecznej świadomości dotyczącej OZE i wzrostu akceptacji tych zmian, a co za tym idzie wpływają na perspektywy przyszłych przychodów.

Specyfika portfolio prowadzonych inwestycji – szczególnie farm fotowoltaicznych, wiatrowych i infrastruktury towarzyszącej – świadczy o wysokim zrozumieniu przez ONDE zmian klimatycznych, nie tylko dla środowiska naturalnego, ale także budowie dalszej konkurencyjności ONDE. Oferowane produkty i tworzenie nowych miejsc pracy związanych z budownictwem OZE wpisują się w główne cele Strategii Europejskiego Zielonego Ładu UE, m.in. w:

- ograniczanie śladu węglowego w kierunku uzyskania przez Europę neutralności klimatycznej,
- ograniczanie śladu środowiskowego, w kierunku realizacji idei zasobooszczędności, poprzez wdrożenie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym,
- sprawiedliwej społecznie transformacji, tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach niskoemisyjnych i bezemisyjnych.

Pierwszy cel integrowany jest ze zmianami klimatycznymi i wielkością emisji gazów cieplarnianych (GHG), które powodują efekt cieplarniany. Branża budowlana, transport i energetyka, to zasadnicze sektory, na których należy się koncentrować, kiedy mowa jest o głównych strumieniach konieczności ograniczenia gazów cieplarnianych. Oferowane

usługi ONDE są bezpośrednią odpowiedzią (w kontekście operacyjnym) na potrzebę realizacji postawionego celu w Strategii Europejskiego Zielonego Ładu i mechanizmem ograniczania poziomu emisji, dzięki oferowaniu usługi budownictwa dla infrastruktury energetycznej wymaganej do obniżenia emisyjności GHG mixu energetycznego.

Drugi z wymienionych celów Europejskiego Zielonego Ładu związany jest z zasobooszczędnością. Rozpatrywanie działalności biznesowej w kontekście całego łańcucha wartości i cyklu życia produktów daje szansę na projektowanie funkcjonowania przedsiębiorstwa w duchu idei gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) i zatrzymania surowców w obiegu gospodarczym tak długo, jak to możliwe. Gospodarka o obiegu zamkniętym jest ważną częścią Europejskiej Strategii Przemysłowej, a Komisja Europejska wskazuje i akcentuje sektory, które zużywają najwięcej zasobów, jednocześnie mające potencjał w zakresie gospodarki cyrkularnej. Jest to między innymi sektor budownictwa. Działania związane z włączaniem gospodarki o obiegu zamkniętym w zakres usług oferowanych przez ONDE i w wewnętrzne procesy firmy stanowią kolejny fundamentalny element podejścia oraz planów Grupy.

Trzeci z wymienionych celów dotyczy inwestowania w nowe miejsca pracy. Należy podkreślić, że Europejski Zielony Ład deklaruje transformację sprawiedliwą społecznie i mocno akcentuje wyzwanie nowych miejsc pracy w kontekście likwidacji przemysłu wysokochłonnego na rzecz gospodarki niskoemisyjnej i bezemisyjnej, która co do zasady oferuje mniejszy dobrostan i obniża chociażby zdolności inwestycyjne jednostek samorządowych. Pozyskiwanie nowych projektów i inwestycji Grupy wiąże się z ciągłym zapotrzebowaniem na pracowników, zatem realne

uczestnictwo Grupy w transformacji w kierunku neutralności klimatycznej obniża jej społeczne koszty.

W kontekście zmian klimatycznych na działalność firmy sytuacja rynkowa skłania, aby dywersyfikować segment projektów własnych i pozostawić część portfela, by czerpać korzyści ze sprzedaży energii elektrycznej, co pozwoli na jeszcze większe wzmocnienie kapitałowe ONDE. Nieustanne poszukiwanie rozwiązań technicznych, technologicznych, w obszarze organizacji i zarządzania, będzie miało wpływ na wzmocnienie ONDE w kontekście realizacji założeń ratingów ESG i minimalizacji wpływu na klimat. Jednocześnie identyfikacja zaangażowania partnerów biznesowych w aspekty proklimatyczne i prowadzenie dokumentacji na poziomie operacyjnym i strategicznym wesprze działania i decyzje co do dalszego kreowania strategii rozwoju Grupy i współpracy. Zwiększanie ambicji naszych kontrahentów w obrębie łańcucha wartości ONDE, poprzez dostęp do wiedzy i idąca za tym wysoka świadomość problemów klimatycznych przełoży się na korzyści ONDE, ale także szanse biznesowe dla dostawców w całym łańcuchu. Wpisując się w rekomendacje TCFD (Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem) należy wzmocnić strategię ONDE o jeszcze więcej mechanizmów odnoszących się do aspektów klimatycznych w kontekście jej monitoringu i dalej aktualizacji.

W strategii i innych dokumentach organizacyjnych należy uwzględnić kwestie wpływu na klimat przez Grupę, a także ryzyka klimatyczne, szczególnie ostre ryzyka fizyczne i długotrwałe ryzyka fizyczne przy lokowaniu nowych inwestycji.

ONDE pragnie mieć udział w wypełnianiu zobowiązań neutralnej dla klimatu gospodarki, kierując swoimi działaniami tak, aby identyfikować te mające potencjalnie negatywny

wpływ na klimat, jak i wpływ zmian klimatycznych na ONDE. Takie podejście wypełnia zobowiązania Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju i ESG, a także przyczynia się do realizacji prowadzonej przez EU polityki klimatycznej.

Polityka Klimatyczna

[2-23] „Polityka klimatyczna Grupy ONDE na lata 2023-2050” ma na celu wskazanie nadzoru zarządczego nad wyzwaniami związanymi z zapobieganiem negatywnym zmianom klimatu, wyznaczenie celów klimatycznych ONDE wraz ze wskazaniem mechanizmów ich realizacji. Zgodnie z zapisami Polityki określone zostały ryzyka i przeprowadzono ocenę ich wpływu na model biznesowy, wpływu zmian klimatu na działalność poszczególnych segmentów biznesowych, zdefiniowanie zasadniczych wskaźników, a także redukcji emisji w Scope 1, Scope 2 oraz rozszerzenie również działań redukcyjnych o Scope 3. Grupa ONDE realizuje procesy należytej staranności wobec działań ukierunkowanych na łagodzenie zmian klimatu. Polityka została przyjęta przez Zarząd ONDE S.A.

Zapisy Polityki Klimatycznej stanowią także kryterium do wyznaczania przez ONDE corocznych celów środowiskowych. Ich realizacja jest weryfikowana podczas audytów środowiskowych na zgodność z ISO 14001:2015 oraz przez weryfikatora środowiskowego EMAS.

Politykę opracowano, dostosowując się do uwarunkowań regulacyjnych, a także korzystając z wytycznych Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD), Komunikatu Komisji Europejskiej będącego Suplementem dotyczącym zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C 209/01), Strategii Europejskiego Zielonego Ładu (w tym pakietu „Fit for 55”)

i Taksonomii UE, czyli Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE (2020/852) w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady EU (2022/2464) – tzw. Dyrektywy CSRD.

Polityka Klimatyczna jest adresowana do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Została ona zakomunikowana pracownikom i podwykonawcom ONDE i jest przez nich honorowana.

Wsparciem merytorycznym opracowania byli eksperci ze struktury organizacyjnej Grupy ONDE, a także specjaliści z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Pełny tekst polityki klimatycznej jest dostępny na naszej stronie internetowej pod linkiem: <https://onde.pl/wp-content/uploads/2023/03/polityka-klimatyczna-2023.pdf>

Cele „Polityki klimatycznej Grupy ONDE na lata 2023-2050”

Nadzór nad realizacją postanowień Polityki Klimatycznej Grupy ONDE sprawuje Prezes Zarządu ONDE S.A. Deklaruje on, że dołoży wszelkich starań, aby w latach 2022-2050 spełnić postawione cele w zakresie łagodzenia zmian klimatycznych i ich negatywnych skutków. Ambicje zintensyfikowania działań proklimatycznych ONDE są realizowane od kilku lat a ich odzwierciedlenie można zauważyć w priorytetach i celach Grupy. Cele Polityki Klimatycznej są tożsame z celami Grupy Kapitałowej ERBUD. Cele zostały podzielone na trzy grupy (Grupa 1, Grupa 2, Grupa 3).

Grupa 1. Cele Grupy ONDE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG) (w celu łagodzenia zmian klimatu):

W perspektywie krótkoterminowej (do 2030):

- 30% redukcji emisji bezpośrednich (Scope 1),
- 40% redukcji emisji pośrednich (Scope 2), poprzez działania proefektywnościowe oraz poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na poziomie 80% udziału,
- dokończenie wyliczeń emisji pośrednich wynikających z całego łańcucha dostaw i ich redukcja o 10% (Scope 3),
- Włączanie aspektów klimatycznych w modelowaniu portfela zamówień.

W perspektywie średnioterminowej (do 2040):

- 40% redukcji emisji bezpośrednich (Scope 1),
- neutralność w aspekcie emisji pośrednich (Scope 2), poprzez działania proefektywnościowe oraz poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- 20% redukcji emisji pośrednich wynikających z całego łańcucha dostaw (Scope 3).

W perspektywie długoterminowej (do 2050):

- NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA uzyskanie neutralności klimatycznej, w tym poprzez redukcję i asymilację emisji pozostałych gazów cieplarnianych,
- ZEROWY ŚLAD WĘGLOWY oferowanie wyłącznie produktów o zerowym śladzie węglowym w fazie A cyklu życia wyrobu/budynku budowlanego wg normy PN-EN 15804.

Za rok bazowy dla ograniczeń emisji GHG w Zakresie 1 (Scope 1) i w Zakresie 2 (Scope 2) określono rok 2020, zaś w Zakresie 3 (Scope 3) rok 2024.

Grupa 2: Cele Grupy ONDE ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej oraz redukcję o 10% śladu węglowego w całym łańcuchu wartości Grupy (w celu

łagodzenia zmian klimatu):

- Redukcja zużycia energii o 10% w oparciu o analizę indeksu zużycia energii do przychodów generowanych na realizowanych inwestycjach.
- Poprawa struktury wykorzystania źródeł energii odnawialnej na prowadzonych inwestycjach w odniesieniu do całkowitych kosztów zużycia energii w wysokości 10%.

Grupa 3. Zdefiniowane dla Grupy ONDE cele zmierzające do znaczącego ograniczenia ryzyk fizycznych związanych z klimatem (w celu adaptacji do zmian klimatu):

- OGRANICZENIE RYZYKA włączenie się organizacji w proces ograniczania ryzyka fizycznego ostrego i ryzyka fizycznego długotrwałego swoich klientów, poprzez przygotowanie produktów realnie je minimalizujących.
- ZERO RYZYKA nierealizowanie budów i produktów budowlanych w miejscach narażonych na zidentyfikowane ryzyko fizyczne ostre i/lub ryzyko fizyczne długotrwałe.

Miks energetyczny

[3-3] [302-1] [302-4] [302-5] W 2023 roku jako Grupa ONDE zwiększyliśmy udział odnawialnych źródeł w naszym mieszkaniu energetycznym. Zwiększyło się jednak także całkowite zużycie energii podyktowane zwiększeniem naszej aktywności rynkowej oraz rozwoju Grupy.

Całkowite zużycie energii (z ujęciem energii ze spalania paliw) ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych przez Grupę ONDE w 2023 roku wyniosło 144 635,30 GJ (40 176,47 MWh), co oznacza wzrost o 95,59% w stosunku do poprzedniego roku, oraz wzrost w stosunku do roku bazowego 2020 o 66,43%.

Wielkości zużyć zestawiono z przychodami Grupy ONDE odpowiednio za lata 2020 (586 315 tys. zł), 2021 (1 217 445

tys. zł), 2022 (1 092 852 tys. zł), 2023 (1 083 819 tys. zł). Odnotaliśmy znaczny wzrost zużycia całkowitej energii o 97,22% w stosunku do roku 2022, zaś w porównaniu do roku bazowego (2020) zachowaliśmy spadek wynoszący 9,97%.

Zużycie samej energii elektrycznej w 2023 roku wyniosło 5132,02 GJ (1425,56 MWh), co oznacza wzrost o 64,97% w stosunku do poprzedniego roku, a do roku bazowego spadek aż o 72,22. Widoczny wzrost energii elektrycznej spowodowany jest prawie czterokrotnym zwiększeniem produkcji mas bitumicznych na wytwórniach w Toruniu i Koszalinie, które generują największe zużycie energii elektrycznej dla całej Grupy.

Ponad 69% energii elektrycznej z OZE

W 2023 r. Grupa ONDE zwiększyła wykorzystanie energii Odnawialnej. Stosunek procentowy energii pozyskanej z odnawialnych źródeł energii odniesiony do całkowitej energii elektrycznej zużytej przez Grupę ONDE wyniósł w 2023 r. 69% wobec 28% w roku bazowym 2020.

W 2023 r. zdobyliśmy Gwarancje Pochodzenia na 800 MWh energii elektrycznej z własnego konta TGE RGP (Towarowa Giełda Energii Rejestr Gwarancji Pochodzenia) jako jedyna spółka w Grupie Erbud. Energia ta została wyprodukowana przez PV Cyranka w okresie, kiedy ONDE było jej właścicielem. Wpis do tego rejestru pozwala umarzać gwarancje pochodzenia energii z OZE (GoO) dla każdej ze spółek w Grupie Erbud.

Na koniec raportowanego okresu w posiadaniu ONDE pozostało 1 GWh gwarancji pochodzenia, które będą umarzone w 2024 r.

ONDE opracowała plan zakupów energii na kolejne lata, który zakłada preferencję energii pochodzącej z OZE nad

energiami pochodzącymi z źródeł nieodnawialnych. Założeniem jest uzyskanie zero emisyjności energii elektrycznej w 2024 r., z wykorzystaniem posiadanych gwarancji pochodzenia, podpisywaniem umów z dostawcami zielonej energii dla ONDE oraz zakup dodatkowych gwarancji pochodzenia w przypadku niewystarczającej ilości.

RYSUNEK 4.

CERTYFIKAT GWARANCJI POCHODZENIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ DLA ONDE S.A.

W Grupie ONDE dokonano obliczenia całkowitej efektywności energetycznej z ujęciem następujących źródeł energii:

- energii elektrycznej,
- energii cieplnej,
- energii ze spalania paliw w samochodach i maszynach (benzyna, olej napędowy, LPG),
- energii ze spalania gazu ziemnego,
- energii ze spalania pyłu węglowego,
- energii ze spalania oleju opałowego.

TABELA 10. [302-1] Zużycie energii w Grupie ONDE z podziałem na poszczególne źródła energii.

Energia z poszczególnych źródeł	Rok 2020 w GJ	Rok 2020 w MWh	Intensywność zużycia energii w 2020 [GJ/tys. zł]	Rok 2022 w GJ	Rok 2022 w MWh	Intensywność zużycia energii w 2022 [GJ/tys. zł]	Rok 2023 w GJ	Rok 2023 w MWh	Intensywność zużycia energii w 2023 [GJ/tys. zł]	Zmiana % wskaźnika A/B (GJ) 2023-2022	Zmiana % wskaźnika A/B (GJ) 2023-2020
Energia elektryczna	9 993,42	2 775,95	0,017	3 136,71	871,31	0,003	5 132,016	1 425,560	0,005	64,975	-72,219
Energia ciepła	brak danych	brak danych	-	1 852,70	514,64	0,002	1 743,240	484,233	0,002	-5,124	brak danych
Energia ze spalania paliw w samochodach i maszynach	33 433,236	9 287,01	0,057	47 139,89	13 094,41	0,043	56 153,921	15 598,311	0,052	20,115	-9,139
Gaz ziemny	19 139,076	5 316,41	0,033	14 757,26	4 099,24	0,014	58 881,408	16 355,947	0,054	302,325	66,430
Pył węglowy	22 748,076	6 318,91	0,039	6 609,51	1 835,98	0,006	21 828,564	6 063,490	0,020	233,012	-48,090
Olej opałowy	1 592,028	442,23	0,003	451,69	125,47	0,000	896,148	248,930	0,001	100,053	-69,549
SUMA	86 906,052	24 140,57	0,148	73 947,76	20 541,04	0,068	144 635,297	40 176,471	0,133	97,221	-9,968

TABELA 11. [302-3] Intensywność zużycia poszczególnych źródeł energii w Grupie ONDE w odniesieniu do przychodów.

Energia elektryczna	ROK 2020 MWh	ROK 2020 GJ	ROK 2022 MWh	ROK 2022 GJ	ROK 2023 MWh	ROK 2023 GJ	Zmiana % 2023-22 GJ	Zmiana % 2023-20 GJ	Odniesienie GJ do przychodu 2020	Odniesienie GJ do przychodu 2022	Odniesienie GJ do przychodu 2023	Zmiana % 2023-2022 (do przychodu)	Zmiana % 2023-2020 (do przychodu)
Poziom całkowitego zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	777,27	2 798,172	871,31	3 136,716	984,27	3 543,36	12,96	26,63	0,0048	0,0029	0,003269	13,9055	-31,4961
Poziom zużycia energii elektrycznej ze źródeł nieodnawialnych	1 998,68	7 195,248	0	0	441,29	1 588,66	-	-77,92	0,0123	0,0000	0,001466	0,000000	-88,0558
Całkowite zużycie energii elektrycznej	2 775,95	9 993,42	871,31	3 136,716	1 425,56	5 132,02	63,61	-48,65	0,0170	0,0029	0,004735	64,9747	-72,2190
Całkowita energia													
Poziom całkowitego zużycia energii ze źródeł odnawialnych	777,27	2 798,172	871,31	3 136,716	984,27	3 543,36	12,96	26,63	0,0048	0,0029	0,003269	13,9055	-31,4961
Poziom całkowitego zużycia energii ze źródeł nieodnawialnych	23 363,30	84 107,88	18 635,86	67 089,096	39 192,20	141 091,94	110,31	67,75	0,1435	0,0614	0,1302	112,0581	-9,2514
Całkowite zużycie energii	24 140,57	86 906,052	20 541,04	73 947,75991	40 176,47	144 635,30	95,59	66,43	0,1482	0,0677	0,1334	97,2213	-9,9677

Wskaźnik B	2020	2022	2023
Przychody ze sprzedaży w tys. zł	586 315	1 092 852	1 083 819

[302-4] W ONDE podejmujemy systematyczne działania związane z kształtowaniem świadomości pracowników w zakresie oszczędzania zużycia energii elektrycznej w biurach i na budowach, oszczędnej jazdy samochodem i optymalizacji przejazdów. Dodatkowo rozwijane są aktywności, które dążą do ograniczania zużycia energii bezpośrednio na budowach.

Emisje gazów cieplarnianych

[3-3] [305-1] [305-2] W kalkulacjach emisji gazów cieplarnianych w zakresie 1 i 2 za rok bazowy przyjęto rok 2020. W stosunku do roku bazowego nie nastąpiły zmiany w metodyce obliczeń emisji gazów cieplarnianych. Rok 2020 został wybrany jako rok bazowy w związku z usystematyzowaniem sposobu zbierania danych poprzez wdrożenie systemu ekozarządzania i audytu EMAS. Jako kryterium konsolidacji wybrano kontrolę finansową.

Wielkość emisji obliczono w oparciu o metodykę GHG Protocol – Revised Edition, wspierając się dodatkowo wskazaniami normy ISO 14067:2018 oraz wskaźnikami jednostkowymi Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) i Urzędu Regulacji Energetyki (URE). W zakres wyliczeń emisji bezpośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2022 r. weszły emisje CO₂, CH₄ oraz N₂O, przy zastosowaniu przeliczeń do CO₂e, zgodnie z wartościami Global Warming Potential podanymi w wydaniu V raportu IPPC (Intergovernmental Panel on Climate Change), działającego przy ONZ. Wskaźnik emisyjności dla czynników chłodniczych R134A i R1234YF pochodzi z bazy opublikowanej przez DEFRA (Department for Environment Food and Rural Affairs) – dalej baza DEFRA.

Emisje gazów cieplarnianych definiowane jako bezpośrednie to emisje ze źródeł, które stanowią własność przedsiębiorstwa przedstawiającego sprawozdanie lub są przez nie kontrolowane.

Pośrednie energetyczne emisje gazów cieplarnianych to emisje pochodzące z wytwarzania pozyskanej i zużytej energii elektrycznej, pary, ciepła lub chłodu. W ramy

wyliczeń emisji pośredniej energetycznej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2023 roku weszły emisje CO₂, CH₄ oraz N₂O, przy zastosowaniu przeliczeń do CO₂e, wyznaczone w oparciu o metodyki location-based i market-based. Emisję energii cieplnej obliczono na podstawie wartości przedstawionej na fakturach, natomiast emisje z energii elektrycznej stanowią estymację opartą na rzeczywistych danych (takich jak koszty zużycia energii). Wszystkie wskaźniki i przeliczniki służące do wyliczenia śladu węglowego użyto tylko ze wskazanych powyżej źródeł (URE, KOBIZE, DEFRA – Department for Environment Food and Rural Affairs).

[2-4] W zestawieniach wielkości emisji gazów cieplarnianych zmieniono dane w zakresie pośrednich energetycznych emisji gazów cieplarnianych w roku 2020. W raporcie opublikowanym za 2021 w ramach metody location-based była informacja, że nie posiadamy danych do opublikowania, natomiast w ramach metody market-based był wynik liczbowy. W zgodzie z przyjętą metodyką obliczania emisji zgodną z Protokołem GHG, powinien być wyniki liczbowy podany dla location-based, a „brak danych” dla market-based. Emisje dla market-based nie zostały obliczone, ponieważ nie była znana struktura dostawców energii oraz nie korzystaliśmy z Gwarancji Pochodzenia.

Grupa ONDE stawia sobie za cel możliwie szybkie osiągnięcie neutralności klimatycznej – przede wszystkim poprzez ograniczenie zużycia energii elektrycznej oraz jej zakup z ekologicznych źródeł. Wdrażane są również rozwiązania, które pozwolą nam zarządzać śladem węglowym i wpływem na klimat w pełnym zakresie, tj. z ujęciem scope 3. Liczenie emisji gazów cieplarnianych (ang. green-

house gases, GHG) pozwala Grupie świadomie zarządzać swoim wpływem na klimat i jest pierwszym krokiem do redukcji śladu węglowego. Grupa oblicza emisję bezpośrednią (scope 1) oraz pośrednią, powstałą ze zużycia zakupionej energii (scope 2).

- Najczęściej przyjmowana systematyka dot. emisji GHG to:
- zakres 1 (ang. scope 1): bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych ze źródeł, które stanowią własność przedsiębiorstwa lub są przez nie zarządzane;
  - zakres 2 (ang. scope 2): pośrednie emisje gazów cieplarnianych pochodzące z wytwarzania pozyskanej i zużytej energii elektrycznej, pary, ciepła lub chłodzenia;
  - zakres 3 (ang. scope 3): wszystkie pośrednie emisje gazów cieplarnianych nieobjęte zakresem 1 i 2, które występują

w łańcuchu wartości przedsiębiorstwa składającego sprawozdanie – w tym emisje zarówno na wcześniejszych, jak i na późniejszych etapach łańcucha.

Poniżej zaprezentowano dane dla Zakresów (Scope) 1 i 2. W 2023 roku suma emisji gazów cieplarnianych wygenerowanych przez Grupę ONDE w Scope 1 i w Scope 2 wg metody market-based wyniosła 9 922,76 eCO₂ [Mg] (ton ekwiwalentu dwutlenku węgla). Oznacza to wzrost wielkości emisji w stosunku do 2022 r. o 92,86%. Suma emisji GHG według metody location-based była wyższa w porównaniu do wyników otrzymanych metodą market-based i wyniosła 10 462,09 eCO₂ [Mg], ponieważ metoda ta nie uwzględnia gwarancji pochodzenia energii z OZE ani różnic w emisyjności poszczególnych dostawców.

TABELA 12. Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG)

GRUPA ONDE	2020	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Zmiana 2023-2020
SUMA EMISJI BEZPOŚREDNICH eCO ₂ (SCOPE 1) [Mg]	6 377,32	4 955,65	9 349,22	88,66%	46,60
SUMA EMISJI POŚREDNICH eCO ₂ (SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	brak danych	189,53	573,54	202,61%	brak danych
SUMA EMISJI POŚREDNICH eCO ₂ (SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	1 937,61	806,42	1 112,87	38,00%	-42,56
SUMA EMISJI eCO ₂ (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	brak danych	5 145,18	9 922,76	92,86%	brak danych
SUMA EMISJI eCO ₂ (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	8 314,933	5 762,07	10 462,09	81,57%	25,82

[305-7] W 2023 r. po raz drugi publikujemy wyodrębnione emisje metanu i podtlenku azotu ze spalania różnego rodzaju paliw. Obliczenie emisji dokonano w oparciu o GHG Protocol zgodnie z wartościami „Global warming potential” podanymi w wydaniu V raportu IPPC (Inter-governmental Panel on Climate Change).

Emisje CH₄ i N₂O wchodzą w skład emisji bezpośrednich wykazanych we wskaźniku 305-1.

TABELA 13. Poziom emisji metanu i podtlenku azotu w emisji bezpośredniej (SCOPE 1) Grupy ONDE w latach 2022-2023

CH ₄ i N ₂ O	2022	2023	Zmiana 2023/2022
Wartość emisji CH ₄ w tCO ₂ e	15,63	23,77	52,08
Wartość emisji N ₂ O w tCO ₂ e	9,97	16,44	64,86

W działalności ONDE na podstawie posiadanych pozwoleń emisyjnych dla wytwórni mas bitumicznych wskazać można inne emisje do powietrza m.in.: NO_x, SO₂, CO₂, CO, PM₁₀. Wielkość emisji w latach 2022-2023 prezentuje poniższa tabela:

TABELA 14. [305-7] Tlenki azotu (NOX), tlenki siarki (SOX) i inne znaczące emisje do powietrza.

Emisje	Wskaźnik A (kg)		Wskaźnik B (produkcja MMA)		R=A/B		Zmiana 2023-2022 (%)
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
Emisje NO _x	1 580	6 170	48 146,14	178 153,38	0,03	0,03	0,06
Emisje SO ₂	150,00	570	48 146,14	178 153,38	0,00	0,003	0,03
CO ₂	1 488 710	6 575 250	48 146,14	178 153,38	30,92	36,91	0,19
PM ₁₀	833,45	3 292,72	48 146,14	178 153,38	0,02	0,02	0,07
CO	8 860	48 560	48 146,14	178 153,38	0,18	0,27	0,48

Wielkość emisji uzależniona jest od wielkości produkcji MMA, która w porównaniu z rokiem 2022 wzrosła o 270% co jednocześnie daje odpowiednio wzrost poszczególnych emisji NO_x (0,06%), SO₂ (0,03%), CO₂ (0,19%), CO (0,48%), PM₁₀ (0,07%).

Wielkości emisji zostały obliczone na podstawie czasu pracy wytwórni oraz okresowych pomiarów emisji do powietrza realizowanych przez akredytowane laboratorium.

W tym roku Spółka nie ewidencjonowała pozostałych wymaganych do ujawnień emisji tj: trwałych zanieczyszczeń organicznych (POP), lotnych związków organicznych (LZO) (ang.VOC), niebezpiecznych substancji zanieczyszczających powietrze (HAP).

W 2023 po raz drugi w ONDE obliczono również emisje biogeniczne. Są one raportowane „Outside of scopes” zgodnie z wytycznymi GHG Protocol. Do ich obliczenia użyto wskaźników emisji CO₂ z bazy opublikowanej przez DEFRA w 2022 roku.

TABELA 15. Poziom emisji biogenicznych gazów cieplarnianych (GHG) Grupy ONDE w latach 2022–2023

Emisje biogeniczne	Rodzaj paliwa	Wynik tCO ₂ e	
		2022	2023
	benzyna	48,47	76,39
	olej napędowy	84,09	182,89
	SUMA	132,56	259,28

TABELA 16. [305-4] Wielkość emisji gazów cieplarnianych (GHG) Grupy ONDE w odniesieniu do przychodów

	2020	2022	2023	Zmiana % 2023-2022	Zmiana % 2023-2020
Poziom emisji bezpośrednich (zakres 1) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,01088	0,0045	0,00863	90,23%	-20,69%
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda market-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak	0,0002	0,0005292	205,14%	brak
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda location-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,00330	0,0007	0,001027	39,15%	-68,93%
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda market-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak	0,0047	0,00916	94,46%	brak
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda location-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,01418	0,0053	0,00965	83,08%	-31,93%

Dane o wielkości emisji gazów cieplarnianych zestawiono z przychodami Grupy ONDE odpowiednio za lata 2020 (586 315 tys. zł), 2021 (1 217 445 tys. zł), 2022 (1 092 852 tys. zł), 2023 (1 083 819 tys. zł). Wyniki wskazują, że poziom emisji bezpośrednich i pośrednich energetycznych na jednostkę przychodu uległ zwiększeniu o 83,08%. W porównaniu z rokiem bazowym uzyskano spadek o 31,93%. Znaczący wpływ na wartość tego wskaźnika,

ma model biznesowy Grupy ONDE, zakładający wysoki udział w przychodach segmentu budownictwa OZE. Jest to budownictwo mniej emisyjne niż budownictwo drogowo-inżynieryjne, ponieważ wykazuje mniejsze zapotrzebowanie na energię w trakcie budowy, a także wymaga mniejszego zaangażowania jednostek maszynowych, co przekłada się na niższe zużycie paliw.

[305-3] Inne pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 3)

Grupa ONDE od dwóch lat podejmuje kroki i działania w celu przygotowania się do pozyskania wiarygodnych danych będących podstawą obliczania emisji pośrednich w zakresie Scope 3. Biorąc pod uwagę skalę działalności całej Grupy, z uwagi na ilość prowadzonych inwestycji, ilość dostawców zarówno usług jak i materiałów, jest to znaczące wyzwanie.

W pierwszym etapie prac dokonaliśmy identyfikacji istotnych z punktu widzenia zakresu działania Grupy ONDE elementów zaliczanych do emisji pośrednich w zakresie Scope 3. Identyfikacji dokonano wspólnie z ekspertami Akademii Górniczo-Hutniczej (AGH) w Krakowie, czego efektem było również stworzenie bazy danych w zakresie wskaźników emisyjności poszczególnych materiałów wykorzystywanych na budowach ONDE.

Kolejnym etapem działania było zaprojektowanie narzędzi informatycznych i włączenie ich w procesy zarządzania istniejące w spółce. Wdrożone narzędzia pozwalają nam na ewidencjonowanie i bieżące weryfikowanie danych nie tylko wewnętrznie - w ramach Grupy, ale i danych dostarczanych przez naszych dostawców.

W Grupie ONDE rokiem bazowym dla emisji pośrednich (Scope 3) będzie rok 2024. Jednak już dla roku 2023 chcielibyśmy poniżej zaprezentować dane wynikowe dotyczące emisji w dwóch istotnych dla nas kategoriach tego zakresu:

- **Kategoria 1: Zakupione materiały i usługi.** W kategorii tej ujęliśmy emisje związane z wbudowanymi przez polskie spółki kluczowymi materiałami budowlanymi (jest ich 6). Do obliczeń wykorzystano wskaźniki emisji w zakresie A1-A5 cyklu życia wyrobu/budynku w ujęciu „cradle to grave”, wedle normy PN-EN 15804:2012, udostępnione przez producentów w deklaracjach środowiskowych EPD swych materiałów oraz dostępne w bazach materiałów budowlanych, w tym głównie w niemieckiej bazie ÖKOBAUDAT,
- **Kategoria 3: Emisje związane z energią i paliwami nieujęte w zakresie 1 i 2.** Do obliczeń w tej kategorii wykorzystano rzeczywiste zużycia paliw przez dostawców wykonujących swoje prace pracując w ramach inwestycji oraz wskaźniki emisyjności DEFRA (Department for Environment Food and Rural Affairs) i KOBiZE (Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami).

W tabeli przedstawiamy wyniki wyliczeń poziomu emisji gazów cieplarnianych w tych trzech kategoriach w łańcuchu wartości Grupy ONDE w roku 2023.

Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG) w trzech istotnych kategoriach Zakresu 3 w roku 2023

Nr kategorii	Nazwa kategorii	Wielkość emisji
		eCO ₂ [Mg]
1	Zakupione materiały i usługi	944 181,31
3	Działania związane z paliwami i energią (nieuwzględnione w zakresie 1 lub 2)	2 846,44
SUMA EMISJI		947 027,75

Zdecydowanie największe wartości emisji w Zakresie 3 w aspekcie przedstawionych kategorii zostały zanotowane w roku 2023 w kategorii 1 (Zakupione materiały i usługi). Stanowiły one bowiem prawie 99,7% sumy emisji GHG Zakresu 3. Potwierdzają one tezę, że w przypadku działalności Grupy ONDE to właśnie surowce i materiały budowlane stanowią największą pozycję, ale także i największe wyzwanie, dla dalszych prac nad ograniczaniem śladu węglowego w tej branży.

Grupa ONDE zobowiązuje się do działań służących zmniejszaniu śladu węglowego w tej, jak i innych kategoriach śladu węglowego należących do Zakresu 3. Nieprzerwanie prowadząc na obecnym etapie działania w zakresie digitalizacji procesów służących usystematyzowaniu danych w ramach całej Grupy, które już za rok 2024 pozwolą nam ujawnić wszystkie emisje pośrednie w Zakresie 3 a dalej je dynamicznie i skutecznie ograniczać.

ini

Poniżej, zgodnie z art. 8 Rozporządzenia UE 2020/852 (Taksonomia) zostały przedstawione informacje na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu działalność Grupy ONDE jest związana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo (działalność zgodna z systematyką). Kluczowe wskaźniki wyników zostały przygotowane zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w kolejnych rozporządzeniach delegowanych UE do rozporządzenia 2020/852, zgodnie z najlepszą wiedzą i przy zachowaniu należytej staranności.

Ocena zgodności działalności gospodarczej z systematyką, w ramach poszczególnych kluczowych wskaźników wyników została przeprowadzona w oparciu o kryteria techniczne określone w aktach delegowanych UE.

Metodyka

Analizy przeprowadzono w następujących, opisanych w dalszej części opracowania etapach:

1. Identyfikacja – przegląd działalności własnej w celu identyfikacji działalności kwalifikowalnych z punktu widzenia Taksonomii.
2. Alokacja – do każdej z działalności zidentyfikowanych na pierwszym etapie przypisano odpowiednie wartości obrotu, wydatków operacyjnych i wydatków inwestycyjnych.
3. Weryfikacja – zbadano zgodność z Technicznymi Kryteriami Kwalifikacji oraz zgodność z Minimalnymi Gwarancjami.
4. Kalkulacja – wykonano odpowiednie wyliczenia oraz dokonano ich prezentacji w formie tabelarycznej.

Ocena zgodności z Rozporządzeniem (UE) 2020/852

Obowiązkowe ujawnienia w zakresie Taksonomii dotyczą przedsiębiorstw spełniających kryteria wskazane w art. 19a lub 29a Dyrektywy 2013/34/UE. Grupa ONDE podlega obowiązkowi wynikającym z ww. Dyrektywy. Jest zatem objęta obowiązkiem ujawnień taksonomicznych, wynikających z przytoczonego wcześniej Rozporządzenia UE 2020/852, a także aktów delegowanych publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. W związku z tym, w odniesieniu do danych za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., Grupa podlega obowiązkowi ujawnienia wymaganych wskaźników.

Sprawozdawczość jednostki dominującej i całej Grupy ONDE w zakresie ujawnień taksonomicznych jest zgodna z Rozporządzeniem oraz z aktami delegowanymi. Obliczenie zaprezentowanych w dalszej części wskaźników wymagało przeanalizowania wszystkich rodzajów działalności opisanych w systematyce pod kątem rodzaju działalności prowadzonej przez Grupę z uwzględnieniem kodów NACE (ang. Nomenclature of Economic Activities, Nomenklatura Działalności Gospodarczej – europejska klasyfikacja statystyczna działalności gospodarczej. NACE grupuje organizacje według ich działalności biznesowej).

Analizę przeprowadzono dla każdej pozycji przychodów, kosztów operacyjnych i nakładów inwestycyj-

nych. Żadna pozycja nie była brana pod uwagę więcej niż jeden raz. Zasady konsolidacji stosowane przy wyliczaniu kluczowych wskaźników: obrót, nakłady inwestycyjne (CapEx) oraz wydatki operacyjne (OpEx), są takie same jak zasady stosowane przez Grupę przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Konsolidacja prowadzona była przez działy biznesowe i finansowe odpowiedzialne za raportowanie danych.

Analiza działań kwalifikowanych przez Taksonomię

Od 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. Grupa ONDE podlegała obowiązkowi ujawnienia udziału procentowego działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki oraz działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w obrocie, nakładach inwestycyjnych (CapEx) i wydatkach operacyjnych (OpEx) oraz dodatkowych informacji jakościowych.

Po przeanalizowaniu wszystkich rodzajów działalności opisanych w Taksonomii ustalono, że w przypadku Grupy zarówno obroty, nakłady inwestycyjne (CapEx) jak i wydatki operacyjne (OpEx) pochodzą z wskazanych w dalszych częściach niniejszego opracowania rodzajach działalności.

Minimalne Gwarancje

Do zbadania zgodności z Minimalnymi Gwarancjami Spółka uwzględniła rekomendacje zawarte w „*Final Report on Minimum Safeguards*” Platform On Sustainable Finance.

Weryfikacja zgodności z Minimalnymi Gwarancjami

„Minimalnymi gwarancjami, o których mowa w art. 3 lit. c), są procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka.”

art. 18 Rozporządzenia 2020/852

Zgodnie z ww. rekomendacjami o niewypełnieniu Minimalnych Gwarancji świadczą następujące cztery przestanki:

1. nieodpowiednie lub nieistniejące w spółce procesy należytej staranności w zakresie praw człowieka, w tym praw pracowniczych, korupcji, opodatkowania i uczciwej konkurencji;
2. jeśli zostawałaby ona pociągnięta do odpowiedzialności lub uznana za naruszającą prawo pracy lub prawa człowieka w niektórych rodzajach spraw sądowych z zakresu prawa pracy lub praw człowieka;
3. spółka odmówiłaby współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym OECD (dalej „KPK OECD”) w sprawie zgłoszenia przyjętego przez KPK OECD;
4. Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC) przedstawiłoby wobec spółkizarzut, na który nie odpowiedziano w ciągu 3 miesięcy.

Metodyka przeprowadzonej weryfikacji niezgodności z którąkolwiek z ww. przestanek przez ONDE S.A.:

Prześłanka nr 1

Zweryfikowano wewnętrzne procesy oraz dokumenty ONDE S.A. oraz ich zgodność z „Wytycznymi ONZ dla biznesu i praw człowieka oraz Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych”. Weryfikacja zgodności odbyła się z użyciem narzędzia “World Benchmark Alliance Core UNGP indicators” (Corporate Human Rights Benchmark – Core UNGP Indicators | World Benchmarking Alliance).

Na podstawie tej analizy uznano, że w Spółce funkcjonuje prawidłowy i kompletny proces należytej staranności.

ONDE S.A. obecnie opublikowała i udostępniła wszystkim zainteresowanym, w tym przede wszystkim pracownikom i kontrahentom dokumenty korporacyjne (www.onde.pl, Dokumenty korporacyjne):

- „Polityka praw człowieka i praw pracowniczych”,
- „Kodeks etyki”,
- „Polityka ONDE S.A. dotycząca przeciwdziałania korupcji, sponsoringu oraz darowizn”,
- „Polityka bezpieczeństwa informacji”,
- „Kodeks dobrych praktyk”,
- „Polityka Zarządzania Różnorodnością”,
- „Regulamin Anonimowego Zgłaszania Przez Pracowników Naruszeń Prawa, Procedur i Standardów Etycznych w ONDE S.A.”.

W powyżej wskazanych dokumentach umieszczone zostały również mechanizmy przeciwdziałania oraz mechanizmy i procedury reagowania na zgłoszone nadużycia w szerokokorozumianych kwestiach dotyczących praw człowieka.

Prześłanka nr 2

Zweryfikowano czy wobec Spółki oraz jej Zarządu oraz Rady Nadzorczej zapadły prawomocne wyroki skazujące. Analiza wykazała, że ONDE S.A. spełnia warunki prześłanki nr 2 gdyż nie stwierdzono prawomocnych (podobnie jak nieprawomocnych) wyroków sądowych.

Prześłanka nr 3

Prześłanka została zweryfikowana za pośrednictwem bazy zgłoszeń: „Database of specific instances - Organisation for Economic Co-operation and Development” (oecd.org), która wykazała brak zgłoszeń w stosunku do ONDE S.A.

Prześłanka nr 4

Prześłanka została zweryfikowana za pośrednictwem bazy zgłoszeń Business and Human Rights Resource Centre (BHRRC): „Companies - Business & Human Rights Resource Centre” (business-humanrights.org), która wykazała brak zgłoszeń w stosunku do ONDE S.A.

4.1 KPI OBRÓT

Rok obrotowy 2023	Rok		Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”									
	Kod lub kody	Obrót (przychody)	Część obrotu	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Minimalne gwarancje	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2023	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2022	Kategoria (działalność wspomagająca)
Działalność gospodarcza	mln zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	%	E	T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1	339.65	31.34%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	31.34%			
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM 4.3	224.10	20.68%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	20.68%			
Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	CCM 7.6	1.48	0.14%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	0.14%	76.60%	E	
Obrót z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)		565.23	52.15%	100%	0%	0%	0%	0%	0%							52.15%	76.60%		
W tym działalność wspomagająca		1.48	0.14%	0.14%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	T	T	T	T	T	T				
W tym działalność na rzecz przejścia		0.00	0.00%																
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
Utrzymanie dróg i autostrad	CE 3.4	29.55	2.73%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL										
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1	0.19	0.02%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							0.02%			
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM 4.3	191.25	17.65%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							17.65%			
Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	CCM 6.13	13.91	1.28%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL							1.28%			
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM 6.15	76.81	7.09%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
Przychody z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2)		311.71	28.76%	91%	0%	0%	9%	0%	0%							18.95%			
Razem (A.1.+A.2.)		876.94	80.92%	97%	0%	0	3.37%	0%	0%							80.92%			
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																			
Obrót z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		206.84	19.08%																
Razem (A+B)		1083.78	100%																

	Część obrotu/Całkowity obrót	
	Zgodność z systematyką w podziale na cele	Kwalifikowanie się do systematyki w podziale na cele
CCM	52.15%	26.03%
CCA	0.00%	0.00%
WTR	0.00%	0.00%
CE	0.00%	2.73%
PPC	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

Działalność związana z energią jądrową i gazem ziemnym

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE
	Działalność związana z gazem ziemnym	
1	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE
2	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE
3	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	TAK/NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	565.23	52.15	565.23	52.15	0	0
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	565.23	52.15	565.23	52.15	0	0

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	565.23	52.15	565.23	52.15	0	0
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	565.23	52.15	565.23	52.15	0	0

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	311.71	28.76	311.71	28.76	0	0
8	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	311.71	28.76	311.71	28.76	0	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota PLN m	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	206.84	19.08
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	206.84	19.08

Zasady rachunkowości

Dane dotyczące przychodów ze sprzedaży uwzględnione w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą ze Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską i wykazane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w pozycji Przychody ze sprzedaży dóbr i usług.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie przychodów Grupy zostały przeanalizowane pod względem kwalifikowalności do systematyki. Proces ten obejmował analizę działalności kwalifikujących się do systematyki zdefiniowanych w rozporządzeniach UE. W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano siedem działalności kwalifikujących się do systematyki:

3.4.	Utrzymanie dróg i autostrad
4.1.	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej

4.3.	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
4.6.	Produkcja energii elektrycznej za pomocą technologii wykorzystujących energię oceaniczną
6.13.	Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa
6.15.	Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny
7.6.	Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej

Poszczególne działalności zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu UE 2021/2139 oraz późniejszych. Analiza została przeprowadzona przez zespół projektowy, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne zostało spełnione. Wymieniona analiza poprzedzona została wypełnieniem dla każdego projektu kwestionariusza, zawierającego techniczne kryteria kwalifikacji dla danej działalności wymienione w aktach delegowanych.

Ze względu na specyfikę działalności Grupy ONDE, analiza przeprowadzana była w odniesieniu do poszczególnych projektów prowadzonych przez Grupę. W wyniku przeprowadzonej analizy, ustalono działalności zgodne z taksonomią:

4.1.	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
4.3.	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
7.6.	Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej

W ramach działalności kwalifikujących się realizowane są projekty o takiej samej charakterystyce jak projekty realizowane w ramach działalności zgodnej.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były uwzględniane w dalszych analizach.

Wkład w realizację wielu celów

Wszystkie działalności realizują wkład w jeden z celów środowiskowych.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Całkowite przychody wykazane z liczniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą z umów z klientami. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników jak i w ramach działalności kwalifikującej się nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

- W ramach działalności ujęte zostały pozycje związane z:
- produkcją energii elektrycznej z fotowoltaiki
  - produkcją energii elektrycznej pochodzenia wiatrowego
  - montażem i konserwacją systemów energii odnawialnej w budynkach
  - budową infrastruktury na potrzeby mobilności osobistej
  - budowie infrastruktury wspomagającej niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny

W 2023 roku została wprowadzona reklasyfikacja. Farmy wiatrowe oraz solarne zostały zaprezentowane w ramach działalności 4.1/4.3. Instalacje montowane na budynkach w celu ich zasilania (na własny użytek) są prezentowane w ramach 7.6

4.2 CAPEX

Rok obrotowy 2023

Rok obrotowy 2023	Rok		Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”										
	Kod lub kody	Wydatki inwestycyjne (capex) (wartość bezwzględna)	Część wydatków inwestycyjnych	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Minimalne gwarancje	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2023	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2022	Kategoria (działalność wspomagająca)	Kategoria (działalność na rzecz przejścia)
Działalność gospodarcza	mln zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	%	E	T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																				
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																				
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1	0.38	3.72%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	3.72%	0.00%		
Wydatki inwestycyjne z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)		0.38	3.72%	3.72%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	T	T	T	T	T	T	T	3.72%	0		
W tym działalność wspomagająca		0.00	0.00%																	
W tym działalność na rzecz przejścia		0.00	0.00%																	
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																				
Utrzymanie dróg i autostrad	CE 3.4	0.06	0.58%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL								0.58%			
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.3	0.42	4.15%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								4.15%			
Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	CCM 6.13	0.16	1.57%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1.57%			
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM 6.15	0.15	1.50%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1.50%			
Wydatki inwestycyjne (capex) kwalifikujące się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2)		0.79	7.22%	93%	0%	0%	7%	0%	0%								7.22%	n/d		
Razem (A.1.+A.2.)		1.17	11.51%	95.00%	0%	0%	5.00%	0%	0%								11.51%	n/d		
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																				
Wydatki inwestycyjne (capex) z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		8.96	88.49%																	
Razem (A+B)		10.13	100%																	

Część capex/Catkowity capex		
	Zgodność z systematyką w podziale na cele	Kwalifikowanie się do systematyki w podziale na cele
CCM	3.72%	7.22%
CCA	0.00%	0.00%
WTR	0.00%	0.00%
CE	0.00%	0.58%
PPC	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0.38	3.72	0.38	3.72	0	0
8	Catkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	0.38	3.72	0.38	3.72	0	0

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0.38	3.72	0.38	3.72	0	0
8	Catkowita kwota i catkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0.38	3.72	0.38	3.72	0	0

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0.79	7.22	0.79	7.22	0	0
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0.79	7.22	0.79	7.22	0	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota PLN m	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	8.96	88.49
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	8.96	88.49

Zasady rachunkowości

Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych uwzględnione w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą ze Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy sporządzonego na dzień 31 grudnia 2023 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską i wykazane w Nocie nr 6.1. Rzeczowe Aktywa Trwałe w pozycji Zakup. Do mianownika KPI Capex zostały przypisane koszty rozliczane w oparciu o:

- a. MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, pkt 73 lit. e) ppkt (i) oraz (iii);
- b. MSR 38 Wartości niematerialne, pkt 118 lit. e) ppkt (i);
- c. MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 76 lit. a) i b) (w przypadku modelu wartości godziwej);
- d. MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 79 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) (w przypadku modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia);
- e. MSR 41 Rolnictwo, pkt 50 lit. b) oraz e);
- f. MSSF 16 Leasing, pkt 53 lit. h).

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie nakładów inwestycyjnych Grupy zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami adekwatnych Rozporządzeń i załączników do nich, w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków:

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano następujące działalności zgodne z taksonomią:

Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1
---	---------

Wszystkie powyższe grupy nakładów inwestycyjnych spełniają warunek a) wskazany w punkcie 1.1.2.2. Załącznika I do Rozporządzenia 2021/2078.

Działalności, które uznano za kwalifikujące się do taksonomii, ale niezgodne z nią:

Utrzymanie dróg i autostrad	PPC 3.4
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.3
Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	CCM 6.13
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM 6.15

Grupa ONDE nie posiada planu nakładów inwestycyjnych o którym mowa w punkcie 1.1.2. załącznika I do Rozporządzenia UE 2021/2178.

Wkład w realizację wielu celów

Nie dotyczy. Nie identyfikowano nakładów inwestycyjnych powiązanych z działalnością przyczyniającą się do realizacji więcej niż jednego celu środowiskowego.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Kluczowy wskaźnik wyników nie został zdezagregowany.

Informacje kontekstowe

Nakłady inwestycyjne wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników powiązane są z prowadzoną przez Grupę ONDE działalnością gospodarczą:

- budowy i rozbudowy dróg na potrzeby mobilności osobistej
- budowy i rozbudowy dróg wspierających niskoemisyjny transport drogowy i publiczny
- budowy systemów energii odnawialnej (fotowoltaika; energia wiatrowa)

W 2023 roku została wprowadzona reklasyfikacja. Farmy wiatrowe oraz solarne zostały zaprezentowane w ramach działalności 4.1/4.3. Instalacje montowane na budynkach w celu ich zasilania (na własny użytek) są prezentowane w ramach 7.6.

4.3 OPEX

Rok obrotowy 2023	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”										
Działalność gospodarcza	Kod lub kody	Wydatki operacyjne (opex) (wartość bezwzględna)	Część wydatków operacyjnych	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby wodne i morskie	Gospodarka o obiegu zamkniętym	Zanieczyszczenie	Bioróżnorodność i ekosystemy	Minimalne gwarancje	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2023	Udział procentowy wydatków inwestycyjnych zgodnych z systematyką, rok 2022	Kategoria (działalność wspomagająca)	Kategoria (działalność na rzecz przejścia)
		mln zł	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	%	E	T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																				
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																				
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1	9.22	22.80%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	22.80%			
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM 4.3	5.04	12.45%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	12.45%			
Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	CCM 7.6	0.00	0.00%	T	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	T	T	T	T	T	T	T	0.00%		E	
Wydatki operacyjne z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)		14.26	35.25%	100%	0%	0%	0%	0%	0%											
W tym działalność wspomagająca		0.00	0.00%																	
W tym działalność na rzecz przejścia		0.00	0.00%																	
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																				
Utrzymanie dróg i autostrad	CE 3.4	1.20	2.96%	N/EL	N/EL	N/EL	EL	N/EL	N/EL											
Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	CCM 4.1	0.00	0.00%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0.00%	n/d		
Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	CCM 4.3	2.93	7.24%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								7.24%	n/d		
Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	CCM 6.13	2.12	5.23%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								5.23%			
Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	CCM 6.15	15.18	37.52%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL											
Wydatki operacyjne kwalifikujące się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (niezgodnej z systematyką) (A.2)		21.42	52.95%	94.42%	0.00%	0.00%	5.58%	0.00%	0.00%								49.99%	n/d		
Razem (A.1.+A.2.)		35.69	85.24%																	
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																				
Wydatki operacyjne z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		4.78	11.80%																	
Razem (A+B)		40.46	100.00%																	

	Część opex/Catkowity opex	
	Zgodność z systematyką w podziale na cele	Kwalifikowanie się do systematyki w podziale na cele
CCM	35.25%	49.99%
CCA	0.00%	0.00%
WTR	0.00%	0.00%
CE	0.00%	2.96%
PPC	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	14.26	35.25	14.26	35.25	0	0
8	Catkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	14.26	35.25	14.26	35.25	0	0

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik)

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	14.26	35.25	14.26	35.25	0	0
8	Catkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	14.26	35.25	14.26	35.25	0	0

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%	Kwota PLN m	%
1	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0	0	0	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	21.42	52,95	21.42	52,95	0	0
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	21.42	52,95	21.42	52,95	0	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota PLN m	Udział procentowy
1	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.26 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
2	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.27 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
3	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.28 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
4	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.29 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
5	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.30 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
6	Kwota i udział działalności gospodarczej o której mowa w wierszu 1 wzoru 1, która jest działalnością gospodarczą niekwalifikującą się do systematyki zgodnie z sekcją 4.31 załączników I i II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0	0
7	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	4.78	11.80
8	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	4.78	11.80

Zasady rachunkowości

Dane dotyczące wydatków operacyjnych, uwzględnionych w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników są składową Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r. sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską i wykazane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w pozycjach Koszty sprzedanych dóbr i usług, Koszty sprzedaży oraz Koszty ogólnego zarządu.

Podstawą do obliczenia KPI Opex zgodnie z zapisami Załącznika nr 1 do Rozporządzenia 2021/2178 były wydatki związane z:

- pracami badawczo-rozwojowymi,
- działaniami w zakresie renowacji budynków,
- leasingiem krótkoterminowym,
- konserwacją i naprawami oraz
- wszelkimi innymi bezpośrednio wydatki związane z bieżącą obsługą składników rzeczowych aktywów trwałych przez przedsiębiorstwo lub osobę trzecią, którym zlecono na zasadzie outsourcingu działania niezbędne do zapewnienia ciągłego i efektywnego funkcjonowania tych aktywów
- które można było przypisać w całości do mianownika Opexu.

Informacje na temat oceny zgodności z rozporządzeniem (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie wydatków operacyjnych Grupy ONDE, wykazane w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków:

- a. dotyczą aktywów lub procesów związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką, w tym

szkolenia i inne potrzeby związane z dostosowaniem zasobów ludzkich oraz bezpośrednio koszty nieskaptalizowane, które przedstawiają badania i rozwój

- b. są częścią planu mającego na celu rozszerzenie działalności gospodarczej zgodnej z systematyką lub umożliwienie działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki dostosowanie się do systematyki („plan dotyczący nakładów inwestycyjnych”) zgodnie z warunkami określonymi w akapicie drugim niniejszego pkt 1.1.2.2;
- c. dotyczą zakupu produktów z działalności gospodarczej zgodnej z systematyką oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności rodzajów działalności wymienionych w pkt 7.3 do 7.6 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie klimatu, jak również innych rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852, i pod warunkiem że środki te zostaną wdrożone i uruchomione w ciągu 18 miesięcy.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano wydatki operacyjne powiązane z trzema rodzajami działalności zgodnymi z taksonomią, które zostały uznane za zgodne, zgodnie z warunkiem a) wskazanym powyżej.

4.1	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
4.3	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
7.6.	Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej

Jako zgodne uznano wyłącznie koszty operacyjne powiązane z projektami prowadzonymi w ramach danej działalności, spełniającymi kryteria zgodności z taksonomią.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano także wydatki operacyjne powiązane z następującymi działalnościami kwalifikującymi się do taksonomii:

3.4	Utrzymanie dróg i autostrad
4.1	Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
4.3	Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
6.13	Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa
6.15	Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny

W celu uniknięcia podwójnego liczenia poszczególne pozycje kosztowe zostały przypisane do jednego projektu. W przypadku braku możliwości jednoznacznego przypisania kosztu do projektu, był on uznawany za niekwalifikujący się.

W ramach analiz nie zostały zidentyfikowane koszty dotyczące zakupu produktów oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych zakupionych z działalności kwalifikującej się do systematyki.

Pozostałe koszty przypisane do mianownika kluczowego wskaźnika wyników, niepowiązane z działalnością zgodną lub kwalifikującą się do taksonomii, zostały uznane za koszty niekwalifikujące się do taksonomii.

Wkład w realizację wielu celów

Nie dotyczy. Żaden z kwalifikowanych do poszczególnych działalności nie wnosi istotnego wkładu w realizację więcej

niż jednego celu, choć poszczególne działalności mogą pozwalać na realizację więcej niż jednego celu.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Wydatki operacyjne wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników oraz uznane za kwalifikujące się do taksonomii w całości związane są z działalnością zgodną lub kwalifikującą się do taksonomii, prowadzoną przez Grupę ONDE. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników jak i w ramach działalności kwalifikującej się nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

W ramach działalności za kwalifikujące się uznano:

- Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej
- Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej
- Produkcja energii elektrycznej za pomocą technologii wykorzystujących energię oceaniczną
- Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa
- Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny
- Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej

W 2023 roku została wprowadzona reklasyfikacja. Farmy wiatrowe oraz solarne zostały zaprezentowane w ramach działalności 4.1/4.3. Instalacje montowane na budynkach w celu ich zasilania (na własny użytek) są prezentowane w ramach 7.6.

PRACOWNICY

05

5.1 ZATRUDNIENIE

„Urośliśmy jako organizacja i potrzebujemy dokumentów, które pomagają nam usystematyzować to, co robimy. Także po to, aby wejść w konkretny dialog z naszymi interesariuszami i oczekiwać od nich tego samego, czego wymagamy od siebie.”

Monika Drużyńska,
Kierowniczka Działu Kadr i Płac

Kulturę organizacyjną Grupy, także w obszarze pracowniczym, od wielu lat kształtują zarówno twarde zasady, jak i kompetencje miękkie, które wyrażają się poprzez szacunek, dialog i wzajemne wsparcie.

„W minionym roku wprowadziliśmy dwie kolejne, ważne regulacje wewnętrzne – Kodeks Etyczny i Politykę Praw Człowieka. Dokumenty te nie wprowadzają rewolucyjnych zmian, a raczej podsumowują to, jak pracujemy na co dzień. Mamy własną kulturę organizacyjną i realizujemy ją w praktyce, ale profesjonalizujemy się w tym zakresie.”

Kamila Kużaj-Karaszewska,
HR Manager

Zgodnie z tym w ONDE obszarami zatrudnienia i rozwoju opiekują się dwa działy – Dział Kadr i Płac oraz Dział HR:

- Dział Kadr i Płac wraz z Działem Prawnym odpowiadają za tworzenie polityk, regulaminów oraz procedur, a także nadzór nad stosowaniem oraz aktualizowaniem obowiąz-

ujących dokumentów. Pracownicy działu nadzorują też uprawnienia wszystkich pracowników określone i zatwierdzone w regulaminie organizacyjnym.

- Dział HR prowadzi procesy rekrutacyjne, onboardingowe, szkolenia, rozmowy roczne oraz kwestie ścieżek kariery w organizacji.

W Grupie ONDE przestrzegamy wszystkich przepisów prawa pracy. Regulacje te uzupełniamy formalnymi ramami dla działań oraz procedur należytej staranności. Ramy te tworzą:

- Regulamin pracy Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego¹, który określa odpowiedzialność i uprawnienia każdego pracownika;
- Regulamin wynagradzania, który określa zasady wynagrodzeń, w tym przyznawania dodatków oraz wysokości odpraw;
- procedury i instrukcje z obszaru BHP.

Ponadto w Grupie obowiązują Kodeks Etyki ONDE S.A.¹ i polityki wewnętrzne, opisane w rozdziałach 2.9 Zarządzanie ryzykami (...), 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji oraz 6. Różnorodność i prawa człowieka. Stosujemy również szereg wewnętrznych regulaminów, procedur i zbiorów zasad.

¹ W 2021 r. Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjne S.A. zmieniło nazwę na ONDE S.A.

W 2023 r. wprowadziliśmy w obszarze pracowniczym następujące dokumenty:

1. „Kodeks Etyki ONDE S.A.”,
2. „Polityka praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A.”,
3. „Polityka bezpieczeństwa informacji w ONDE S.A.”
4. „Procedura postępowania w sprawach związanych z przestrzeganiem obowiązku trzeźwości”,
5. „Regulamin pracy zdalnej w ONDE S.A.”,
6. „Zasady użytkowania sieci oraz sprzętu informatycznego i teleinformatycznego w ONDE S.A.”.

Ich wdrożenie określa jasne i czytelne ramy działania dla pracowników i spółki jako pracodawcy oraz dla dostawców towarów i usług.

Najważniejsze informacje o zatrudnieniu

W 2023 roku w Grupie ONDE zatrudnialiśmy na umowę o pracę 555 osób, tj. o 10 (1,83%) więcej niż w roku poprzednim.

[2-30] Pracownicy ONDE nie założyli związku zawodowego, a spółka nie wdrożyła układu zbiorowego pracy.

TABELA 17. [2-7] Pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę wg okresu i formy zatrudnienia.

2023	okres zatrudnienia		forma zatrudnienia		region		
	stali	czasowi	cały etat	część etatu	Polska	Litwa	razem
Spółka							
ONDE S.A.							526
kobiety	107	39	139	7	145	1	146
mężczyźni	295	85	376	4	377	3	380
IDE PROJEKT SP. Z O.O.							29
kobiety	9	0	9	0	9	0	9
mężczyźni	20	0	20	0	20	0	20
SUMA PRACOWNIKÓW							555
2022							
Spółka							
ONDE S.A.							516
kobiety	99	43	137	5			142
mężczyźni	272	102	371	3			374
IDE PROJEKT SP. Z O.O.							29
kobiety	8	5	13	0			13
mężczyźni	14	2	16	0			16
SUMA PRACOWNIKÓW							545

Grupa ONDE

2023	okres zatrudnienia		forma zatrudnienia		razem
	stali	czasowi	cały etat	część etatu	
kobiety	116	39	148	7	155
mężczyźni	315	85	396	4	400
razem	431	124	544	11	555
2022					
Spółka					
ONDE S.A.					
kobiety	107	48	150	5	155
mężczyźni	286	104	387	3	390
razem	393	152	537	8	545

[2-7] Z 555 zatrudnionych w Grupie większość – 544 osoby – wykonuje swoją pracę w Polsce; natomiast 11 osób pracowało w 2023 roku na Litwie, w tym 7 Polaków i 4 Litwinów.

Dane w przeliczeniu na liczbę osób, na koniec roku (31.12). Nie wystąpiły znaczące różnice w zatrudnieniu w ramach danego okresu sprawozdawczego oraz w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

[2-8] Na dzień 31 grudnia 2023 roku 66 osób, czyli o 14 osób mniej niż na dzień 31.12.2022 r., wykonywało pracę na rzecz naszej Grupy na podstawie innych umów, niż umowa o pracę.

Współpracownicy, którzy nie są zatrudnieni na umowę o pracę, wykonują zadania wspierające, w tym księgowo, programistyczne i związane z realizacją poszczególnych projektów.

TABELA 18. [2-8] Pracownicy zatrudnieni wg innych form niż umowa o pracę.

2023	umowa zlecenie	B2B	razem
ONDE S.A.	5	59	64
IDE Projekt sp. z o.o.	0	2	2
Grupa ONDE	5	61	66
2022			
ONDE S.A.			
ONDE S.A.	15	64	79
IDE Projekt Sp. z o.o.	0	1	1
Grupa ONDE	15	65	80

Dane na koniec roku (31.12). Osoby świadczące pracę na rzecz Organizacji, które nie są pracownikami, wykonują zadania wspierające, w tym księgowo, programistyczne i związane z realizacją poszczególnych projektów.

TABELA 19. [401-3] Urlopy rodzicielskie.

Spółka	ONDE S.A.		IDE Projekt sp. z o.o.		Grupa ONDE	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
2023						
Całkowita liczba pracowników uprawnionych do urlopu rodzicielskiego w raportowanym okresie	9	13	2	0	11	13
Całkowita liczba osób, które skorzystały z urlopu rodzicielskiego w raportowanym okresie	9	13	0	0	9	13
Całkowita liczba pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie rodzicielskim, w raportowanym okresie	4	13	0	0	4	13
Całkowita liczba pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie rodzicielskim i po 12. miesiącach od powrotu do pracy nadal byli zatrudnieni w organizacji	4	13	0	0	4	13
Wskaźnik powrotu do pracy pracowników, którzy skorzystali z urlopu rodzicielskiego [%]	44,44	100,00	0	0	44,44	100,00
Wskaźnik zatrzymania pracowników, którzy skorzystali z urlopu rodzicielskiego [%]	100,00	100,00	0	0	100,00	100,00
Spółka	ONDE S.A.		IDE Projekt Sp. z o.o.		Grupa ONDE	
2022	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Całkowita liczba pracowników uprawnionych do urlopu rodzicielskiego w raportowanym okresie	8	9	10	18	18	27
Całkowita liczba osób, które skorzystały z urlopu rodzicielskiego w raportowanym okresie	8	9	2	1	10	10
Całkowita liczba pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie rodzicielskim, w raportowanym okresie	3	9	0	1	3	10
Całkowita liczba pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie rodzicielskim i po 12. miesiącach od powrotu do pracy nadal byli zatrudnieni w organizacji	3	9	0	0	3	9
Wskaźnik powrotu do pracy pracowników, którzy skorzystali z urlopu rodzicielskiego [%]	37,5	100	0	10	37,5	52,63
Wskaźnik zatrzymania pracowników, którzy skorzystali z urlopu rodzicielskiego [%]	100	100	0	0	100	90

Onboarding i rotacja

W Grupie ONDE prowadzimy entry interview i exit interview. Mają one na celu uzyskanie od pracownika informacji zwrotnej na temat postrzegania miejsca pracy na początku i na końcu współpracy.

W 2023 roku odsetek zrealizowanych wywiadów wyniósł:

- dla entry interview: 79% kobiety i 59% mężczyźni (liczone na podstawie liczby zrealizowanych wywiadów / do liczby nowych pracowników, którzy przepracowali 3 m-ce)
- dla exit interview 41% kobiety i 52% mężczyźni (liczone jako liczba zrealizowanych wywiadów / do liczby osób, które odeszły z firmy z własnej intencji).

Oba procesy są dobrowolne dla uczestników.

Entry interview jest oferowane wszystkim nowo zatrudnionym pracownikom po 3 miesiącach od zatrudnienia danej osoby, w formie wywiadu specjalisty ds. HR z pracownikiem. Celem rozmowy jest uzyskanie od pracownika informacji zwrotnej na temat zadowolenia z procesu wdrożenia do organizacji, postrzegania atmosfery panującej w firmie i w dziale oraz relacji z przełożonym. Rozmowie towarzyszy ocena procesu adaptacji w firmie, który w 2023 r. był oceniany przez pracowników na poziomie 5/6.

Elementem składowym entry interview jest także badanie wskaźnika NPS (Net Promoter Score, czyli popularny wskaźnik rekomendacji), który jest jedną z miar lojalności pracowników względem firmy. Skala oceny wskaźnika NPS wynosi od -100 do 100. Wynik osiągnięty przez ONDE w 2023 r. to 48 i zalicza się do wyników wysokich. Jest to dla nas informacja, że pracownicy są zadowoleni ze swojego miejsca pracy i chętnie poleciliby pracę w ONDE swoim znajomym.

Staże i praktyki

W ONDE co roku zapraszamy na staże i praktyki studentów – chcemy nie tylko dzielić się z nimi wiedzą, ale również inspirować, a przy okazji zachęcać do pracy w naszej organizacji w przyszłości. Współpracujemy na stażach z Akademią Energii prowadzoną przez Fundację im. A. Pagi, Politechniką Warszawską, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechniką Bydgoską oraz Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. W 2023 r. podpisaliśmy kolejne porozumienie o współpracy z Politechniką Bydgoską. Spółka uczestniczy we współtworzeniu zakresu programu studiów magisterskich na tej uczelni, na kierunku związanym z OZE. Wymienione uczelnie pełnią rolę nieformalnych ambasadorów ONDE wśród potencjalnych pracowników.

Staże i praktyki w Grupie ONDE najczęściej trwają od jednego do trzech miesięcy. Są płatne lub bezpłatne – w zależności od indywidualnych ustaleń. Najlepszym stażystom proponujemy zatrudnienie w spółkach naszej Grupy.

Exit interview jest przeprowadzane w formie wywiadu ze specjalistą m.in. HR, z pracownikami odchodzącymi z ONDE (nie obejmuje pracowników zwolnionych przez pracodawcę). Celem rozmowy jest uzyskanie od pracownika informacji zwrotnej na temat tego, jakie działania możemy realizować, aby Spółka stawała się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem pracy. Proces ten ma również na celu podsumowanie pracy

i wyciągnięcie wniosków na temat tego, jak doświadczenie pracy w ONDE przyczyniło się do rozwoju odchodzącego pracownika. Rozmowie towarzyszy ocena doświadczeń z pracy w ONDE – wyniki z poszczególnych pytań w 2023 r. plasowały się średnio na poziomie między 4 a 5/6. Najwyżej oceniana była współpraca w zespole z wynikiem 5/6.

TABELA 20. [401-1] [3-3] Osoby nowozatrudnione.

2023	płeć		wiek			region	
	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat	Polska	Litwa
ONDE S.A.	38	130	84	63	21	166	2
wskaźnik nowozatrudnionych	0,07	0,25	0,16	0,12	0,04	0,32	0,004
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	4	5	4	5	0	9	0
wskaźnik nowozatrudnionych	0,14	0,17	0,14	0,17	0,00	0,31	nd
GRUPA ONDE	42	135	88	68	21	175	2
wskaźnik nowozatrudnionych	0,08	0,24	0,16	0,12	0,04	0,32	0,00

2022	płeć		wiek			region	
	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat	Polska	Litwa
ONDE S.A.	47	123	82	68	20	168	2
wskaźnik nowozatrudnionych	0,09	0,24	0,16	0,13	0,04	0,33	0,004
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	4	7	10	1	0	11	0
wskaźnik nowozatrudnionych	0,14	0,24	0,34	0,03	0	0,38	0
GRUPA ONDE	51	130	92	69	20	179	2
wskaźnik nowozatrudnionych	0,09	0,24	0,17	0,13	0,04	0,33	0,004

Wskaźnik rotacji został obliczony jako stosunek liczby pracowników nowozatrudnionych w okresie 01.01.2023-31.12.2023, do wszystkich pracowników zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

TABELA 21. [401-1] [3-3] Osoby, które odeszły z organizacji i wskaźnik rotacji.

2023	płeć		wiek			region	
	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat	Polska	Litwa
ONDE S.A.	37	118	65	69	21	155	0
wskaźnik rotacji	0,07	0,22	0,12	0,13	0,04	0,29	0
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	6	3	7	2	0	9	0
wskaźnik rotacji	0,21	0,10	0,24	0,07	0,00	0,31	0
GRUPA ONDE	43	121	72	71	21	164	0
wskaźnik rotacji	0,08	0,22	0,13	0,13	0,04	0,30	0,00

2022	płeć		wiek			region	
	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat	Polska	Litwa
ONDE S.A.	37	114	53	77	21	151	0
wskaźnik rotacji	0,07	0,22	0,1	0,15	0,04	0,29	0
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	3	8	8	3	0	11	0
wskaźnik rotacji	0,1	0,28	0,28	0,1	0	0,38	0
GRUPA ONDE	40	122	61	80	21	162	0
wskaźnik rotacji	0,073	0,224	0,112	0,147	0,039	0,297	0

Wskaźnik rotacji został obliczony jako stosunek liczby pracowników, którzy odeszli z organizacji w okresie 01.01.2022-31.12.2022, do wszystkich pracowników zatrudnionych wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

5.2 INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH

[2-19] [2-20] Działamy na konkurencyjnym rynku i w konkurencyjny sposób wynagradzamy pracowników. Nasz zarząd oraz kadra zarządzająca otrzymują stałe wynagrodzenia, może im też przysługiwać wynagrodzenie zmienne. W spółce funkcjonuje „Polityka wynagrodzeń Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki ONDE S.A.”, dostępna pod linkiem: <https://onde.pl/wp-content/uploads/2022/01/Polityka-wynagrodzen-tekst-jednolity.pdf>

W przypadku technicznej kadry zarządzającej na budowach wynagrodzenie składa się z wynagrodzenia zasadniczego oraz stałej kwoty ryczałtu za prace w godzinach nadliczbowych.

[201-3] Naszym pracownikom gwarantujemy ponadnormatywne odprawy emerytalne oraz rentowe. Są one uzależnione od stażu pracy – osoby, które pracowały u nas krócej niż pięć lat, otrzymują 100% miesięcznego wynagrodzenia; osoby pracujące 5–10 lat – 150%, a osoby z dłuższym stażem – 200% miesięcznych zarobków.

System premiowy w Grupie ONDE oparty jest w dużej mierze o premiowanie za osiągnięte efekty. Nasze cele strategiczne są przekładane na zadania poszczególnych struktur, a potem także na jednostkowe. Takie kaskadowanie spr-

wia, że wszyscy pracownicy każdego dnia realizują określony plan biznesowy firmy. Duże cele rozbijamy na mniejsze i przydzielamy do konkretnych pracowników czy działów.

W Grupie ONDE od lat funkcjonuje niesformalizowana procedura przyznawania premii uznaniowych, w tym premii rocznych. Informacje o przyznaniu premii członkowie kadry zarządzającej kierują do dyrektorów swoich działów, którzy przekazują je do Działu Kadr i Płac. Procedura wymaga zaakceptowania przyznanej premii przez Zarząd.

Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet do wynagrodzenia mężczyzn według zajmowanego stanowiska został opisany w rozdziale 6. Różnorodność i prawa człowieka.

Benefity

[401-2] [3-3] [403-6] Wynagrodzenia finansowe łączy z pakietem benefitów. Bez względu na wymiar czasu pracy, wszyscy nasi pracownicy mogą liczyć na ubezpieczenie na życie i zdrowie, dostęp do prywatnej opieki zdrowotnej i rentowej, karty multisport. Zapewniamy również stały dostęp do doraźnego wsparcia psychologicznego.

Szczegóły dotyczące benefitów przyznawanych naszym pracownikom prezentujemy w tabeli.

TABELA 22. [2-21] Całkowity wskaźnik rocznego wynagrodzenia.

	ONDE S.A.	IDE Projekt sp. z o.o.	Grupa ONDE
Stosunek całkowitego rocznego wynagrodzenia dla najlepiej opłacanej osoby w organizacji w każdym kraju, w którym organizacja prowadzi istotne operacje, do mediany rocznych całkowitych wynagrodzeń dla wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby)	10,4	10,1	10,25
Stosunek procentowego wzrostu całkowitego rocznego wynagrodzenia dla najlepiej opłacanej osoby w organizacji w każdym kraju, w którym organizacja prowadzi istotne operacje, do mediany procentowego wzrostu rocznych całkowitych wynagrodzeń dla wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby)	-5,46%	-15%	-10,23%

TABELA 23. Benefity pracownicze.

	ONDE S.A.	IDE Projekt sp. z o.o.
Ubezpieczenie na życie	tak	tak
Opieka zdrowotna	tak	tak
Ubezpieczenie na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu	nie	tak
Urlop rodzicielski	tak	tak
Odprawa emeryt.	tak	tak
Udziały/akcje prac.	nie	nie
Inne: Pakiety sportowe	tak	tak

5.3 SZKOLENIA I ROZWÓJ

[404-2] [3-3] Oczekujemy od pracowników kompetencji, ale również pomagamy je zdobyć. W roku 2023 kontynuowaliśmy cykl szkoleń dla pracowników Grupy ONDE. Zrealizowaliśmy ponad 9,8 tys. godzin szkoleniowych, które objęły zarówno zagadnienia „twarde” (narzędziowe), jak i miękkie (dot. komunikacji, kompetencji społecznych, zarządzania czasem) oraz językowe. Ponad 32% szkoleń w 2023 r. zrealizowaliśmy przy pomocy naszych wewnętrznych ekspertów, co pozwoliło nam promować w Grupie ONDE ideę „learning share”. Blisko 450 pracowników wzięło udział w przynajmniej jednej inicjatywie szkoleniowej.

Oferujemy w Grupie ONDE zarówno szkolenia ogólnodostępne, jak i „szyte na miarę” dla poszczególnych stanowisk pracy. Ogólnodostępne szkolenia dotyczące m.in.:

- oprogramowania do codziennej pracy – MS Excel, Power Query, ZW CAD, MS Project,
- prawa budowlanego,
- nauki języków – w grupie i indywidualnie.

Szkolenia specjalisty.in. to m.in.:

- Akademia Koordynatora BHP,
- Cyfryzacja procesu budowlanego,

- Czynności eksploatacyjne, konserwacyjne i serwisowe kontenerowych stacji transformatorowych oraz rozdzielnic SN i nN,
- Naprawa nawierzchni drogowych,
- Szkolenie Stowarzyszenia Elektryków Polskich E i D (dotyczące odpowiednio eksploatacji i dozoru) + pomiary,
- Szkolenia ze Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Szkolenia ESG prowadzimy od 2023 r. dla wszystkich pracowników.

TABELA 25. [404-1] Liczba godzin szkoleniowych wg struktury zatrudnienia.

Kategorie zaszerogowania liczba godzin szkoleń	Liczba godz. szkol. 2022	Śred. liczba godz. na pracownika 2022	Liczba godz. szkol. ONDE 2023	Śred. liczba godz. na pracownika ONDE 2023	Liczba godz. szkol. IDE 2023	Śred. liczba godz na pracownika IDE 2023	Liczba godz. szkol. kons. 2023	Śred. liczba godz. na pracownika kons. 2023
Pracownicy administracyjno-handlowi (ADH)	4 941	25	5 860	33	698	27	6558	32
Pracownicy techniczni (T)	1 862	14	4 218	31	0	0	4 218	31
Pracownicy liniowi (L)	1 300	7	730	4	0	0	730	4
Zarząd, dyrektorzy, zastępcy dyrektorów (ZD)	527	53	386	32	31	10	417	28
	8631	16	11 194	21	728,00	25	11 922	21

TABELA 24. [404-1] Liczba godzin szkoleniowych na pracownika i w podziale na płeć.

ROK	2022 Konsolidacja	2023 konsolidacja
Liczba godzin szkoleniowych na pracownika	16	21
Liczba godzin szkoleniowych kobiet	56	32
Liczba godzin szkoleniowych mężczyzn	22	17

Cykle szkoleniowe

Od dwóch lat Dział HR organizuje dla naszych pracowników catoroczne tematyczne cykle szkoleniowe. W 2022 r. zrealizowaliśmy projekt #mowy rok, w ramach którego podnosiliśmy umiejętności pracowników w zakresie komunikacji interpersonalnej. Po jego bardzo pozytywnym przyjęciu w 2023 r. wdrożyliśmy kolejny cykl szkoleniowy umiejętności miękkich #ondebalance. Obejmował on szkolenia warsztatowe, webinary i treningi z obszaru work-life balance. Wśród poruszanych tematów znalazły się m. in. radzenie sobie ze stresem, treningi mindfulness, wypalenie zawodowe, regulacja emocji w pracy z ludźmi, zarządzanie czasem i mądry wypoczynek i regeneracja. Celem projektu było wspieranie efektywności pracowników i zmniejszenie ryzyka związanego z wypaleniem zawodowym. We wszystkich działaniach związanych z projektem #ondebalance wzięły udział łącznie 702 osoby, w tym 240 unikatowych uczestników. Zrealizowaliśmy łącznie 74,5 h szkoleń rozwojowych i webinarów.

Po zakończeniu projektu pracownicy otrzymali anonimową ankietę ewaluacyjną dotyczącą projektu. Średnia ocena przydatności projektu #ondebalance wyniosła według uczestników 8,2/10. 87% respondentów wskazało, że wiedzę otrzymaną w działaniach w ramach projektu #ondebalance wykorzystuje w życiu zawodowym.

Oceny jakości pracy i przeglądy rozwoju kariery zawodowej

W całej Grupie ONDE realizujemy rozmowy roczne. Obejmują one pracowników ze stażem pracy powyżej 3 miesięcy. W 2023 r. uzyskaliśmy bardzo dobre wyniki ilościowe – 73% dla pracowników umysłowych (pracownicy administracyj-

no-handlowi, techniczni, dyrektorzy i zastępcy oraz Zarząd) i 67% dla pracowników liniowych, których usystematyzowane rozmowy roczne objęły pierwszy raz w historii Spółki (wcześniej miały one formę jedynie bieżącego feedbacku od przełożonego). W 2022 r. frekwencja wyniosła 28% dla pracowników umysłowych i 0% dla pracowników liniowych.

Badanie zaangażowania pracowników

Z inicjatyw Działu HR zewnętrzna, niezależna firma przeprowadziła w raportowanym okresie badanie opinii pracowników, dzięki któremu oszacowano wskaźnik zaangażowania, czyli odsetek zaangażowanych pracowników. Przyjmuje się, że wskaźnik ten jest wynikiem jakości środowiska pracy, stworzonego przez pracodawcę. Pracownik zaangażowany to bowiem taki, który mówi o zaletach firmy i ją poleca, rzadko rozważa odejście z firmy i daje z siebie więcej, niż wymaga tego zakres obowiązków.

Wskaźnik zaangażowania w 2023 r. (przy frekwencji na poziomie 58%) wyniósł 42% – o 3 p.p. więcej w porównaniu z poprzednim badaniem z 2019 r. Odnotowana wartość wskaźnika plasuje ONDE w strefie średnich wyników dla Polski. To naszym zdaniem dobry wynik, pozostawiający jednak przestrzeń do dalszego usprawniania środowiska pracy w Spółce.

Analiza wyników badania pozwala ponadto na określenie najlepiej postrzeganych przez pracowników obszarów oraz tych, względem których pracownicy mają dodatkowe oczekiwania. W 2023 r. najwyżej zostały ocenione kategorie: współpraca, satysfakcja z zadań i akceptacja różnorodności. Natomiast oczekiwanie poprawy uczestnicy badania wyrazili wobec wynagrodzenia i form docenienia, wzrostu liczby pracowników i oferowanych ścieżek kariery.

Na podstawie wyników badania podjęto działania, mające na celu znalezienie sposobów na usprawnienia w obszarach wskazanych przez pracowników jako wymagające poprawy. Zrealizowano spotkanie z pracownikami w celu omówienia wyników i zebrania refleksji po badaniu oraz warsztaty z kadrą menedżerską celem wypracowania konkretnych sposobów. Istotną część uzgodnionych działań została już wdrożona na przełomie 2023 / 2024 r. pozostałe są realizowane zgodnie z planem.

TABELA 26. [404-3] Pracownicy podlegający ocenie jakości pracy i przeglądom kariery.

Kategorie zatrudnienia	2022			2023		
	ONDE S.A.	IDE Projekt Sp. z o.o.	Grupa ONDE	ONDE S.A.	IDE Projekt Sp. z o.o.	Grupa ONDE
Stanowiska liniowe	0%	nd	0%	67,68%	nd	67,68%
Stanowiska administracyjno-biurowe	28%	75%	32,8%	70,79%	88,46%	73,04%
Stanowiska techniczne	29,5%	nd	32,1%	72,46%	nd	72,46%
Zarząd, Dyrektorzy, Z-cy Dyrektorów	30%	50%	35,7%	58,33%	66,67%	60,00%
Płeć						
Kobiety	28%	46%	29,5%	69,18%	66,67%	69,03%
Mężczyźni	14%	100%	17,5%	70,00%	95,00%	71,25%

Wskaźnik został obliczony jako stosunek wszystkich pracowników, którzy zostali objęci ewaluacją w okresie 01.01-31.12. danego roku i byli zatrudnieni na koniec roku w stosunku do wszystkich pracowników zatrudnionych na koniec roku).

TABELA 27. [405-1] Skład ciał zarządczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników według płci i wieku.

2023	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat
CIAŁA ZARZĄDCZE	20%	80%	7%	47%	47%
Stanowiska Administracyjno-biurowe	22,16%	14,59%	11,35%	22,88%	2,52%
Zarząd, Dyrektorzy, Z-cy Dyrektorów	0,54%	2,16%	0,18%	1,26%	1,26%
Stanowiska robotnicze	2,34%	33,33%	6,67%	20,18%	8,83%
Stanowiska Techniczne, Nadzór	2,88%	21,98%	8,29%	12,43%	4,14%
2022	kobiety	mężczyźni	<30 lat	30-50 lat	>50 lat
CIAŁA ZARZĄDCZE	0,00%	100,00%	0,00%	80,00%	20,00%
Stanowiska Administracyjno-biurowe	23,30%	12,84%	14,31%	19,63%	2,20%
Zarząd, Dyrektorzy, Z-cy Dyrektorów	0,73%	1,83%	0,37%	1,47%	0,73%
Stanowiska robotnicze	1,47%	34,68%	6,79%	19,82%	9,54%
Stanowiska Techniczne, Nadzór	2,94%	22,20%	7,16%	13,94%	4,04%

TABELA 28. [405-2] Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet do wynagrodzenia mężczyzn według zajmowanego stanowiska.

Grupa ONDE 2023	2023	2022
Stanowiska administracyjno-biurowe	84%	80%
Stanowiska robotnicze	86%	85%
Stanowiska techniczne, nadzór	107%	102%
Dyrektorzy, Z-cy Dyrektorów	31%	32%

TABELA 29. [202-1] Wysokość wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w stosunku do płacy minimalnej.

2023	Stosunek płacy wyjściowej/podstawowej w stosunku do płacy minimalnej [%]	Płaca minimalna przyjęta do obliczeń [PLN]
ONDE S.A.		3600
kobiety	219,52	
mężczyźni	215,52	
IDE PROJEKT SP. Z O.O.		3600
kobiety	168,15	
mężczyźni	220,96	
2022	Stosunek płacy wyjściowej/podstawowej w stosunku do płacy minimalnej [%]	Płaca minimalna przyjęta do obliczeń [PLN]
ONDE S.A.		3010
kobiety	198,03	
mężczyźni	188,43	
IDE PROJEKT SP. Z O.O.		3010
kobiety	190,57	
mężczyźni	252,92	

Konsolidacja:

	Stosunek płacy wyjściowej/podstawowej w stosunku do płacy minimalnej [%] 2022	Stosunek płacy wyjściowej/podstawowej w stosunku do płacy minimalnej [%] 2023
kobiety	194,3	193,84
mężczyźni	220,67	218,24

[202-2] Wszystkie, spośród 12 osób tworzących wyższą kadre zarządzającą w Grupie ONDE (prezes, wiceprezesi oraz dyrektorzy wraz z zastępcami) pochodzą z Polski.

TABELA 30. [202-2] Odsetek kadry zarządzającej najwyższego szczebla zatrudnionej spośród lokalnej społeczności (Polska) w kluczowych lokalizacjach.

	Odsetek kadry zarządzającej najwyższego szczebla zatrudnionej spośród lokalnej społeczności w kluczowych lokalizacjach [%] 2022	Odsetek kadry zarządzającej najwyższego szczebla zatrudnionej spośród lokalnej społeczności w kluczowych lokalizacjach [%] 2023
ONDE S.A.	100 %	100 %
IDE Projekt sp. z o.o.	100 %	100 %
KONSOLIDACJA	100 %	100 %

5.4 ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO

[3-3] Najwyższe standardy

[403-1] [403-3] W naszej strukturze organizacyjnej funkcjonuje Dział BHP, podlegający bezpośrednio prezesowi. Jego zadaniem jest kreowanie oraz wdrażanie polityki bezpieczeństwa i monitorowanie stanu BHP podczas realizacji inwestycji.

Co roku Dział BHP dokładnie analizuje kwestie bezpieczeństwa, w tym ryzyka BHP, a wyniki tej analizy służą m.in. do doskonalenia procedur BHP i wzmocnienia zaangażowania pracowników w kwestie bezpiecznej pracy. Roczne cele BHP są każdego roku komunikowane do centrów biznesowych i ściśle nadzorowane.

W Grupie ONDE funkcjonują System Zarządzania BHP, Strategia BHP, proces identyfikacji ryzyk BHP oraz instrukcje BHP, w tym instrukcje „Ocena ryzyk i szans” oraz „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. System Zarządzania BHP wg normy ISO 45001 jest dobrowolny, natomiast w wielu przypadkach wymagany przez inwestorów. Tematyka zarządzania ryzykami BHP, w tym ocena ryzyka zawodowego, IBWR i zapisy wskazane w Instrukcji „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie

przy incydentach” – m.in. zgłaszanie wypadków, postępowanie powypadkowe, wyznaczenie osób do udzielania i pomocy, osoby wyznaczone do zwalczania i gaszenia pożarów, jest to spełnienie wymogów wynikających z obowiązujących aktów prawnych, m.in art. 209 Kodeks Pracy; Dz.U. 1997 nr 129 poz. 844 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy; Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych

Każda budowa realizowana przez Grupę ma od początku przydzielonego specjalistę ds. BHP, który współtworzy wraz z nadzorem bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Wszystkie wyniki BHP są systematycznie omawiane na naradach BHP na każdym szczeblu organizacji.

Zapewniamy odpowiedni sprzęt ochronny i przypominamy o konieczności jego stosowania, a stosowne regulacje bezpiecznej pracy znane są wszystkim pracownikom. Zawsze weryfikujemy aktualność uprawnień osób pracujących na naszych budowach.

➤ O wszystkich procedurach, instrukcjach i wytycznych związanych z bezpieczeństwem informujemy pracowników od pierwszego dnia pracy w Grupie, podczas **ONBOARDINGU**.

➤ Nowe zasady i wdrożenia są na bieżąco komunikowane poprzez **APLIKACJĘ BHP i E-MAILEM**.

➤ Pracownicy mają dostęp do wewnętrznych dysków/intranetu z **AKTUALNYMI INFORMACJAMI BHP**.

5.4.1 SYSTEM ZARZĄDZANIA BHP

[403-1] W ONDE S.A. wdrożyliśmy System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, zgodny z normą ISO 45001:2018 (HSMS). Certyfikat zgodności został przyznany w wyniku audytu zewnętrznego przeprowadzonego przez Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej, a jego zakres obejmuje:

- Generalne wykonawstwo w sektorze budownictwa dla OZE, elektroenergetycznego oraz inżynierijno-drogowego.
- Budowę farm wiatrowych i fotowoltaicznych, obiektów inżynierijno-technicznych, w tym dla energetyki i przemysłu, obiektów kubaturowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz prace utrzymaniowe i remontowo-modernizacyjne.

Ostatni audyt w nadzorze przez zewnętrzną jednostkę certyfikującą odbył się w sierpniu 2022 roku, a wydany obecnie certyfikat Systemu Zarządzania BHP jest ważny do 9 sierpnia 2024 roku. Systemem są objęci wszyscy pracownicy w rozumieniu normy ISO 45001:2018, a zatem wszystkie osoby, które zgodnie z normą pozostają pod kontrolą organizacji (wszyscy pracownicy ONDE, wszyscy pracownicy podwykonawców i dostawców usług, a także dostawców materiałów). Wszystkie postanowienia obowiązującego systemu są ujęte w założeniach kontraktowych z każdym podmiotem, z którym ONDE nawiązuje współpracę i są na bieżąco monitorowane w trakcie realizacji każdej inwestycji.

Zanim norma ISO 45001:2018 weszła w życie, w ONDE od 2015 r. obowiązywał system certyfikowany na zgodność z normami PN-N-18001:2004 i BS OHSAS 18001:2007.

TABELA 31. [403-8] Pracownicy objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem pracy (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Liczba pracowników, którzy podlegają pod system*	615*
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system	100%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system **	1021**
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system	100%
Liczba pracowników, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	584
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	95%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	1021
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	100%
Liczba pracowników i współpracowników, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	584
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	95%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	1021
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	100%

* podana liczba dotyczy wszystkich pracowników i współpracowników, z wyłączeniem osób zatrudnionych na umowę zlecenie

** średnia liczba pracowników naszych podwykonawców obliczona na podstawie stanu zatrudnienia na poszczególnych budowach w każdym miesiącu

[403-1] Certyfikacji zewnętrznej nie poddana została spółka IDE Projekt z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności i ryzyka z tym związane. Spółka IDE Projekt realizuje jednak wszystkie założenia systemowemu zarządzania BHP, OŚ w Grupie ONDE.

Spełniamy wszystkie wymagania przewidziane przez zewnętrzne przepisy, a nasz system zarządzania BHP wykracza w wielu obszarach poza nie. Nieustannie podnosząc poziom świadomości pracowników na temat bez-

pieczeństwa odpowiadamy na standardy rynkowe i wymagania klientów.

5.4.2 STRATEGIA BHP

[3-3] [403-7] Bezpieczeństwo jest integralną częścią działalności Grupy ONDE i wpisuje się w pozostałe realizowane przez nią procesy. Uważamy, że standardy dotyczące

życia i zdrowia w coraz większym stopniu będą się zająbiać z wytycznymi służącymi neutralności środowiskowej – chcemy, by to holistyczne podejście było jednym z naszymi wyróżników i przewag w kolejnych latach.

Myśląc o bezpieczeństwie wszystkich osób zaangażowanych w prace przy projektach realizowanych przez ONDE – ich zdrowiu i życiu – stworzyliśmy strategię BHP, tzw. 7 filarów bezpieczeństwa:

1. Tworzenie procedur postępowania i scenariuszy bezpieczeństwa pracy.
2. Dyskwalifikacja wszelkich kompromisów w kwestii zachowania bezpieczeństwa.
3. Edukacja i budowanie świadomości, że inwestycje budowlane mogą przebiec bez wypadków.
4. Tworzenie norm i nieustanne budowanie standardów bezpieczeństwa wśród wykonawców.
5. Promowanie pozytywnych postaw przywództwa BHP, niezależnie od stanowiska.
6. Nieustanne podnoszenie standardów organizacji pracy zespołów, szkoleń technologicznych oraz procesowanie rozwiązań technicznych.
7. Wdrożenie przyjętych standardów bezpieczeństwa w każdej warstwie struktury organizacyjnej.

W realizację strategii BHP zaangażowani są wszyscy pracownicy ONDE S.A. oraz Zarząd, a główne obszary działań w tym zakresie obejmują:

- zaangażowanie wraz z przywództwem,
- przestrzeganie najwyższych standardów bezpieczeństwa,
- planowanie i monitorowanie,
- szkolenia,
- konsultacje wewnętrzne.

Kwestie BHP oraz środowiskowe obecne są na każdym etapie naszych inwestycji – od ofertowania, poprzez wyłonienie podwykonawców, realizację ich prac, aż do etapu zakończenia budowy. Takie podejście pozwala nam w znaczący sposób ograniczać zjawiska i zdarzenia wypadkowe powodowane przez działanie różnych podmiotów, realizujących prace na naszych budowach, tym samym minimalizując liczbę niebezpiecznych zachowań i ryzyk z tym związanych. Wyznajemy zasadę, że każdy podmiot we właściwy sposób poinformowany o naszych wymaganiach oznacza mniej ryzyk przy realizacji.

Kluczowe dla nas znaczenie ma weryfikacja podwykonawcy – w tym pod względem spełniania standardów BHP – opisana w rozdziale 2.4 Podwykonawcy.

W ONDE wdrożyliśmy aplikację BHP, która pozwala specjalistom od bezpieczeństwa pracy na bieżąco pozyskiwać informacje o nowych kontraktach i zarządzać poziomem BHP. Dzięki aplikacji można m.in. zobaczyć wszystkie zanotowane zdarzenia wypadkowe i potencjalnie wypadkowe na konkretnej budowie oraz określić „trendy BHP”, które pozwalają we właściwym czasie podejmować odpowiednie działania korygujące.

5.4.3 SZKOLENIA W ZAKRESIE BHP

[403-5] Wymagamy od wszystkich pracowników wykonywania pracy w sposób bezpieczny. Każdy pracownik musi odbyć m.in. szkolenie informacyjne BHP, instruktaż stanowiskowy przeprowadzony przez nadzór, szkolenie z metodyki realizacji prac zawartej w IBWR, specjalny instruktaż przed realizacją prac niebezpiecznych, szkolenia i ćwiczenia z gotowości reagowania na sytuacje kryzysowe oraz szkolenia dla poszczególnych rodzajów prac. O obowiązkach BHP przypominamy zarówno codziennie od wejścia na plac budowy, jak i cyklicznie podczas regularnych szkoleń okresowych BHP. Szkolenia wstępne BHP uzupełniamy szkoleniami specjalistycznymi i kursami pozwalającymi zdobyć lub utrzymać niezbędne uprawnienia.

W ramach wdrożonego systemu zarządzania BHP obowiązuje instrukcja systemowa „Szkolenia w zakresie BHP”.

TABELA 32. Rodzaj zapewnianego pracownikom szkolenia, jego częstotliwość oraz forma i cel.

Rodzaj szkolenia	Częstotliwość	Adresat	Forma	Cel
Szkolenie informacyjne BHP i OŚ	Przy wejściu na każdą budowę	Wszyscy pracownicy i goście	Instruktaż	Poinformowanie o zagrożeniach, zasadach obowiązujących na budowie
Szkolenia wstępne	Jednorazowo oraz przy każdej zmianie stanowiska i uwarunkowań (np. zmiana budowy)	Każdy pracownik	Instruktaż	Realizacja szkolenia obowiązkowego zgodnie z przepisami
Onboarding	Przy zatrudnieniu	Wszyscy nowo zatrudniani pracownicy	Online	Zaznajomienie z polityką, systemem i standardami obowiązującymi w ONDE
Szkolenia okresowe dla pracowników na stanowiskach robotniczych	Co rok	Stanowiska robotnicze/ weryfikacja obowiązku w stosunku do pracowników podwykonawców	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy na temat zagrożeń i sposobów ich eliminacji

Na każdej budowie szkolenia doprecyzowywane są w odniesieniu do zagrożeń zawartych w planie BIOZ (Planie Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia).

Poza systemem i obowiązkiem prawnym, prowadzimy szkolenia wynikające z naszej filozofii ciągłego doskonalenia i podnoszenia świadomości pracowników nadzoru każdego szczebla w obszarze bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska.

Nasz nadzór uczestniczy w szkoleniach wewnętrznych zorganizowanych w Grupie ERBUD. Szkolenia mają formę Akademii.

Dotychczas zorganizowane szkolenia to:

- Akademia Kierownika Budowy z tematyką BHP i OŚ.
- Akademia Koordynatora ds. BHP
- Akademia Majstra z tematyką BHP i OŚ.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowo rodzaj zapewnianego pracownikom szkolenia, jego częstotliwość oraz formę i cel.

Rodzaj szkolenia	Częstotliwość	Adresat	Forma	Cel
Szkolenia okresowe dla osób kierujących pracownikami	Co 5 lat	Osoby nadzorujące prace pracowników	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy na temat zagrożeń i sposobów ich eliminacji
Szkolenie dla sygnalistów i hakowych	W zależności od uwarunkowań budowy	Wyznaczone osoby do transportu pionowego	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy w zakresie bezpiecznego transportu na budowach
Szkolenie z pierwszej pomocy	W zależności od potrzeb	Wytypowane osoby do udzielania pierwszej pomocy na budowie	Instruktaż	Zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnej do udzielenia pierwszej pomocy na budowie
Uprawnienia operatorów urządzeń poddózorowych	Zgodnie z zapisami rozporządzenia UTB	Operatorzy	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na obsługę sprzętu
Uprawnienia Operatorów maszyn do robót ziemnych, budowlanych i drogowych	Zgodnie z zapisami rozporządzenia	Operatorzy	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na obsługę maszyn
Uprawnienia energetyczne E i D	Co 5 lat	Osoby wykonujące pracę regulowaną rozporządzeniem w sprawie BHP przy urządzeniach energetycznych	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień w pracy przy urządzeniach energetycznych
Prace na wysokości z użyciem SOI	W zależności od rodzaju prowadzonych prac	Pracownicy wykonujący prace na wysokości	Instruktaż	Podniesienie wiedzy i świadomości z bezpiecznych metod realizacji prac na wysokości
Montażyci rusztowań	Zgodnie z przepisami	Osoby montujące/demontujące rusztowania	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na montaż rusztowań metalowych
Codziennie odprawy (toolboxy)	Codziennie	Wszyscy pracownicy (i podwykonawcy)	Szkolenie	Jasny podział zadań, ostatnia analiza ryzyka i weryfikacja metod pracy
Instruktaż przed pracami niebezpiecznymi	Zgodnie z planem BIOZ	Pracownicy (i podwykonawcy)	Instruktaż	Podniesienie wiedzy i świadomości o zasadach bezpiecznej realizacji prac niebezpiecznych
Szkolenia w ramach Tygodnia Bezpieczeństwa	Raz w roku	Pracownicy (i podwykonawcy)	Prezentacje	Doskonalenie wiedzy i świadomości pracowników
Szkolenia wynikające ze specyfiki budowy				
Ćwiczenia sytuacji kryzysowych na budowach	W zależności od specyfiki budowy	Pracownicy (i podwykonawcy)	Ćwiczenia	Sprawdzenie różnych scenariuszy gotowości na sytuacje kryzysowe na budowie i zwiększenia świadomości o sposobie postępowania pracowników

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i „Tydzień Bezpieczeństwa”

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie („PBB”) jest inicjatywą generalnych wykonawców. Misją PBB jest ograniczenie liczby wypadków na budowach poprzez propagowanie kultury bezpieczeństwa, uświadamianie niebezpieczeństw związanych z pracą na budowie oraz zapobieganie ryzykom i wypadkom. Celem współpracy przedsiębiorstw – sygnatariuszy i firm zrzeszonych w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie jest wdrażanie standardów bezpieczeństwa, w tym wprowadzanie systemowych rozwiązań z dziedziny BHP oraz działalność edukacyjno-szkoleniowa¹. Jednym z sygnatariuszy PBB jest Erbud, dominujący akcjonariusz ONDE SA.

Grupa ONDE – jako część Grupy ERBUD – podziela wartości Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i przestrzega obowiązujących w nim standardów BHP. Ponadto ONDE jest członkiem tzw. „Małego porozumienia dla bezpieczeństwa w budownictwie”. Powstało ono w Okręgowym Inspektoracie Pracy (OIP) w Bydgoszczy w 2014r, na fundamentach Dużego Porozumienia. Zrzesza ono lokalnych przedsiębiorców branży budowlanej, przy czym ONDE i ERBUD są liderami oraz pełnią rolę przywódczą, edukacyjną oraz koordynuje działania wraz z OIP grupy roboczej i komitetu sterującego.

Raz w roku przeprowadzamy „Tydzień Bezpieczeństwa”, który jest cykliczną inicjatywą PBB. W 2023 roku w ramach

¹ <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl>

jubileuszowego, X „Tygodnia Bezpieczeństwa” pod hasłem „STOP ma moc. Uważam, nie narażam” w 45 wydarzeniach udział wzięło łącznie 489 osób: 228 pracowników sił własnych i 261 pracowników podwykonawców.

W ramach „Tygodnia Bezpieczeństwa” przypominaliśmy pracownikom m.in. jak skutecznie udzielać pierwszej pomocy, stosować zabezpieczenia w pracach na wysokości, zapobiegać wyciekom substancji niebezpiecznych oraz stosować środki ochrony indywidualnej. Na budowy i do jednostek produkcyjnych Grupy zaproszeni byli przedstawiciele specjalistycznych firm zajmujących się szeroko pojętym technicznym bezpieczeństwem, a także przedstawiciele m.in. Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Odbyły się ćwiczenia z użycia środków gaśniczych, szkolenie z prac na wysokości, bezpiecznego transportu poszkodowanego z rusztowania, pokazy ewakuacji osoby tonącej, ewakuacji poszkodowanego z „żurawia”, ratowania osób zasypanych w wykopie i wiele innych.

Celem szkoleń było zdobycie wiedzy praktycznej pozwalającej na aktywne działanie w sytuacjach awaryjnych, a przede wszystkim na świadome im zapobieganie. Od kilku lat stałym punktem Tygodnia Bezpieczeństwa są także aktywności środowiskowe, m. in. ćwiczenia z gotowości i reagowania na incydenty środowiskowe.

5.4.4 PROCES IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ, OCENA RYZYKA ORAZ BADANIE WYPADKÓW

[403-2] Ryzyka w obszarze BHP zostały opisane w rozdziale 2.9.3.

Proces identyfikacji ryzyka realizujemy na kilku szczeblach działalności spółki:

- Na szczeblu centralnym oceniamy ryzyka i szanse związane z funkcjonowaniem całej organizacji
- Na szczeblu centralnym identyfikujemy i dokonujemy oceny ryzyk dla poszczególnych stanowisk pracy
- W ramach przygotowania do realizacji oferty oceniamy ryzyka i szanse BHP wpływające na przyszłą realizację budowy,
- Na etapie realizacji, zgodnie z instrukcją „Ocena ryzyk i szans”, wdrożoną w ramach funkcjonującego systemu zarządzania BHP.

Dbając o zapewnienie odpowiedniej jakości procesu identyfikacji ryzyka, na każdym etapie zapewniamy udział osób o odpowiednich kompetencjach. Na etapie oceny, identyfikacji i przygotowań zaangażowani są przedstawiciele kadry menedżerskiej, a na etapie realizacji specjaliści, którzy zawsze są obecni na budowie.

Powyższe rozwiązanie pozwala nam zidentyfikować wszystkie rutynowe i nierutynowe działania oraz prace zaplanowane i wynikające ze specyfikacji robót oraz uwarunkowań konkretnych budów.

Wszyscy pracownicy sił własnych ONDE jak również nasi podwykonawcy mogą zgłaszać ryzyka związane z pracą oraz niebezpieczne sytuacje poprzez:

- uczestnictwo w zespole oceniającym ryzyka przedstawicieli określonych stanowisk,
- ocenę ryzyka na etapie tworzenia IBWR przygotowaną przez podwykonawców,
- uczestnictwo w inspekcjach stanu BHP,
- narady koordynacyjne na budowach,
- obchody dokonywane przez koordynatora ds. BHP na każdej budowie,
- poranne odprawy.

Instrukcja „Ocena ryzyk i szans” opisuje proces, w ramach którego zaplanowano na każdym etapie osoby odpowiedzialne za właściwe przeprowadzenie procesu identyfikacji ryzyk i wskazano sposób uzgadniania oraz opiniowania wyników tych analiz. Wyniki prezentowane są w postaci:

- Karty ryzyk i szans,
- Planu BIOZ (Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia),
- IBWR z zadaniową oceną ryzyka,
- Oceny ryzyka dla poszczególnych stanowisk,
- Pozwolenia na prace i karty startowej.

Dokumenty te są opracowywane przez wskazane osoby lub zespoły, a następnie jasno określono osoby, które weryfikują zapisy i zatwierdzają powyższe dokumenty.

Również zgodnie z instrukcją „Ocena ryzyk i szans” wprowadziliśmy i stosujemy zasadę hierarchii nadzoru nad bezpieczeństwem, wskazaną w normie ISO 45001:2018:

TABELA 33. Hierarchia nadzoru nad bezpieczeństwem i działania

Hierarchia	Opis działania
eliminacja zagrożeń	unikanie ryzyka, dostosowanie pracy do pracowników, na przykład: zmiana technologii, zmiana projektu; stworzenie fizycznej separacji pomiędzy pieszymi i pojazdami;
zastąpienie	zastąpienie działań niebezpiecznych operacjami, które nie są niebezpieczne lub też są mniej niebezpieczne; zwalczanie źródeł zagrożeń; dostosowania do postępu technicznego, np.: zastąpienie farby na bazie rozpuszczalników farbą na bazie wody; zastąpienie szalunków bez podestów systemowych szalunkami systemowymi z pełną komunikacją;
środki techniczne	wdrożenie zbiorowych środków ochronnych, np.: zabezpieczenia zbiorowe na budowie – balustrady, siatki itp., które zawsze mają priorytet przed środkami ochrony indywidualnej, izolacja; ochrona maszyn; systemy wentylacyjne; manipulacje mechaniczne;
środki organizacyjne	odpowiednie instrukcje dla pracowników, standardy, wytyczne, np.: okresowe przeglądy sprzętu bezpieczeństwa; koordynacja kwestii zdrowia i bezpieczeństwa z działaniami podwykonawców; uprawnienia; rotacja pracowników;
środki ochrony osobistej	zapewnienie odpowiedniej ochrony osobistej oraz instrukcji dotyczących użytkowania i konserwacji, np.: buty ochronne; okulary ochronne; ochrona słuchu; rękawice odporne na działanie środków chemicznych; rękawice ochronne przed elektrycznością; rękawice odporne na cięcie. W hierarchii środki ochrony indywidualnej stosujemy jako ostateczność, kiedy ww. środki były niemożliwe do zastosowania lub w sposób niepełny zredukowały poziom zagrożeń.

[403-2] W ONDE korzystamy z usług podwykonawców i chcemy, aby była to współpraca bezpieczna. Warunkiem współpracy z naszą firmą jest przestrzeganie naszych zasad BHP, o czym informujemy już na etapie prowadzonych postępowań ofertowych. Wymagamy od podwykonawców m.in. zatrudniania pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami, wyznaczenie koordynatora BHP, zapewnienia środków ochrony indywidualnej i sprawnego sprzętu do pracy oraz odpowiedniego zaplecza socjalnego dla pracowników. Podwykonawcy są również zobowiązani do sporządzenia Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR), zgłaszania zgodnie ze standardem ONDE wszystkich zdarzeń wypadkowych i potencjalnie wypadkowych oraz udziału w naradach koordynacyjnych.

Dla naszych podwykonawców przygotowaliśmy standardy BHP określające zbiór minimalnych wymagań BHP i ochrony środowiska przy realizacji farm wiatrowych i farm fotowoltaicznych. Każdy podwykonawca w trakcie procesu negocjacji informowany jest o wymaganiach wynikających z tych standardów – o koniecznych do wdrożenia środkach technicznych i organizacyjnych przy realizacji prac na zlecenie ONDE.

[403-2] Skupiamy się nie tylko na badaniu wypadków przy pracy, lecz także zgodnie z definicją incydentu z normy ISO 45001:2018 badamy również „zdarzenie wynikające z lub w trakcie prac, które mogą lub nie spowodować szkody i zły stan zdrowia”. Analizujemy i badamy również zdarzenia potencjalnie wypadkowe i niebezpieczne zachowania. Jest to zgodne z piramidą wypadkowości.

Proces identyfikacji i oceny wypadków oraz sytuacji potencjalnie wypadkowych odbywa się każdorazowo zgodnie

instrukcją „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. Każdy incydent – zarówno pracowników ONDE, jak i firm podwykonawczych – jest zgłaszany w wewnętrznej aplikacji BHP. W zależności od jego rodzaju i określonej kategorii wdrażane są różne scenariusze postępowania. W przypadku zdarzeń najpoważniejszych powoływany jest specjalny zespół, którego zadaniem jest szczegółowa analiza przyczyn i wypracowanie działań zapobiegawczych na przyszłość. W pozostałych przypad-

kach działania korygujące dotyczą tylko budów lub działań, których incydent dotyczył.

Każdy pracownik sił własnych jak również pracownik podwykonawcy ma prawo odmówić wykonywania pracy w razie, gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom. Jeżeli powstrzymanie się od wykonywania pracy nie usuwa zagrożenia, pracownik ma prawo oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego. Pracownik nie może ponosić jakichkolwiek niekorzystnych dla niego konsekwencji z powodu powstrzymania się od pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach opisanych powyżej. Stosowne zapisy w tym zakresie znajdują się w obowiązujących u pracodawcy regulaminach pracy. ONDE ma również zagwarantowane prawo wstrzymywania i odsuwania od prac pracowników podwykonawców, którzy stwarzają swoim zachowaniem niebezpieczne sytuacje i generują niedopuszczalne ryzyka.

Pracownicy mają zagwarantowaną ochronę przed represjami spowodowanymi zgłaszaniem incydentów, ryzyk, niebezpiecznych sytuacji oraz szans poprzez ustanowienie odpowiednich zapisów systemów w instrukcji przywództwa oraz w instrukcji „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. Najwyższe kierownictwo na każdym szczeblu organizacji zostało zobowiązane do ochrony pracowników przed represjami związanymi ze zgłaszaniem tego typu zdarzeń.

5.4.5 WSKAŹNIKI WYPADKOWOŚCI

[403-9] Wskaźnik urazów związanych z pracą

Spółka stawia sobie za cel strategiczny 0 wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych, zarówno wśród sił własnych jak i podwykonawców.

W 2023 roku nie odnotowaliśmy wypadków śmiertelnych ani zbiorowych – tak w siłach własnych ONDE, jak i wśród podwykonawców. W roku 2023 zarejestrowano 9 wypadków lekkich i 0 wypadków ciężkich w siłach własnych oraz 2 wypadki u naszych podwykonawców: 1 wypadek ciężki z kategorii głównego ryzyka tj. zasypanie/praca w wykopie i 1 wypadek lekki.

Po wypadkach podjęliśmy niezbędne działania mające na celu zbadania szczegółowo okoliczności i przyczyny wypadków. Dokonaliśmy szczegółowej analizy wszystkich wypadków i zakomunikowaliśmy wnioski oraz jakie należy podjąć działania dla organizacji i działania na budowach każdej osobie pracującej w Grupie ERBUD

¹ Metodyka: Do obliczenia liczby roboczogodzin pracowników przyjęto zestawienie zatrudnienia z poszczególnych miesięcy, które na bieżąco uzupełniane jest w aplikacji BHP. Pracowników podzielono na 3 grupy: nadzór, administracyjno-biurowi i pracownicy na stanowiskach robotniczych. Do obliczenia roboczogodzin zastosowano przelicznik w każdym miesiącu: nadzór – 184 h, administracyjno-biurowi – 168 h, stanowiska robotnicze – 184 h. Średnie zatrudnienie pracowników podwykonawców ustalane jest na podstawie rejestrów miesięcznych z budów, które wprowadzane są do wewnętrznego systemu, a następnie pomnożone jest w każdym miesiącu przez 184 h.
* Obliczony wg wzoru: liczba wypadków przy pracy x 1 000 000 / liczba wypracowanych roboczogodzin.
** Obliczony wg wzoru: liczba dni niezdolności do pracy / liczba wypadków przy pracy.

TABELA 34. Identyfikacja zdarzeń, ich ocena, postępowanie i działanie w Grupie ONDE

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Zawiadomienie	Skład zespołu	Postępowanie	Działania korygujące
1.	ZPW, incydenty środowiskowe, pożary, awarie o niskim potencjale urazów lub szkód materialnych	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Specjalista ds. BHP i OŚ	Tylko zgłoszenie	-
2.	Incydenty z głównych kategorii ryzyka oraz poważne szkody materialne i środowiskowe	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny Dyrektor, Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami, Specjalista BHP i OŚ	Zgłoszenie incydentu, analiza poszerzona	Tak
3.	Wypadek przy pracy	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny Dyrektor, Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami, Specjalista BHP i OŚ	Zgłoszenie wypadku, protokół powypadkowy, poszerzona analiza	Tak
4.	Wypadki ciężkie, śmiertelne i zbiorowe, w tym wypadki dostawcy usług	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami	Zgłoszenie wypadku, protokół powypadkowy, poszerzona analiza	Tak
5.	Wypadek dostawcy usług – pozostałe wypadki	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Skład zespołu powołuje pracodawca	Zgłoszenie wypadku, analiza poszerzona (dot. głównych kategorii ryzyk), postępowanie powypadkowe na podstawie ustaleń zespołu powypadkowego dostawcy usług	Tak (dotyczy głównych kategorii ryzyk)
6.	Wypadek w drodze do pracy lub z pracy	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Specjalista ds. BHP i OŚ	Zgłoszenia wypadku, karta wypadku	-

TABELA 35. Porównanie wskaźników częstotliwości i liczby wypadków w latach 2023-2022-2021 w ONDE (siły własne)

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	1 264 512	9	7,12	171	19,0
2022	1 230 104	4	3,25	32	8
2021	1 203 456	5	4,15	170	34,00

TABELA 36. Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE (siły własne)

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	1 325 744	9	6,79	171	19,0
2022	1 289 408	4	3,10	32	8
2021	1 263 936	5	3,96	170	34,00

TABELA 37. Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE z ujęciem podwykonawców¹

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	3 579 928	11	3,07	b.d.	b.d.
2022	3 626 392	7	1,93	b.d.	b.d.
2021	5 382 408	7	1,30	b.d.	b.d.

1. Podmiot dostarczający generalnemu wykonawcy usługę lub wyrób zgodnie z warunkami kontraktu

TABELA 38. Wypadki w ONDE w podziale na rodzaj urazu z ujęciem podwykonawców

Rodzaje urazów w 2023 r.	ONDE	Podwykonawcy
Skręcenie	3	0
Przecięcie (rana)	3	1
Złamanie	0	1
Stłuczenie	1	0
Inny uraz	2	0

TABELA 39. Osoby świadczące pracę na rzecz spółki, niezwiązane z nią stosunkiem pracy, ale których praca i/lub miejsce pracy są kontrolowane przez organizację

Liczba ofiar śmiertelnych w wyniku obrażeń związanych z pracą	0
Wskaźnik ofiar śmiertelnych w wyniku obrażeń związanych z pracą	0
Liczba poważnych obrażeń związanych z pracą (z wyłączeniem ofiar śmiertelnych)	1
Wskaźnik poważnych obrażeń związanych z pracą (z wyłączeniem ofiar śmiertelnych)	0,44*
Liczba obrażeń związanych z pracą (łącznie)	2
Wskaźnik obrażeń związanych z pracą	0,89

TABELA 40. Wskaźnik częstotliwości wypadków dla podwykonawców.

	podwykonawca
Liczba wypracowanych roboczogodzin	2254184
Liczba wypadków lekkich	1
Liczba wypadków ciężkich	1
Liczba wypadków śmiertelnych	0
Liczba wypadków zbiorowych	0
Suma wszystkich wypadków	2
Wskaźnik częstotliwości wypadków dla wszystkich wypadków*	0,89

* liczba wypadków ciężkich x 1000000/ Roboczogodziny

** liczba wszystkich wypadków x 1000000/ roboczogodziny

5.4.6 CHOROBY ZAWODOWE

[403-10] [403-7] W 2023 roku, analogicznie jak w roku poprzednim, w Grupie ONDE nie odnotowaliśmy przypadków chorób zawodowych. Wśród zagrożeń dla zdrowia zidentyfikowaliśmy ubytki słuchu, zespół wibracyjny, zespół cieśni nadgarstka oraz przewlekłe choroby układu ruchu.

Zagrożenia zostały zidentyfikowane poprzez analizę Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych Dz.U.2022.0.1836 t.j. – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych. Wykaz chorób zawodowych odniesiono do wyników ocen ryzyka zawodowego (w odniesieniu do rodzajów prac realizowanych na terenie budów) dla poszczególnych stanowisk pracy.

TABELA 41. Zagrożenia i skutki chorób zawodowych oraz działania mitygujące

Zagrożenie/skutki	Działania mitygujące
<ul style="list-style-type: none"> • ubytki słuchu w wyniku prac w hałasie • zespół wibracyjny z powodu obsługi wibrujących maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring poziomu hałasu i wibracji na poszczególnych stanowiskach • wyposażenie w maszyny generujące niższe poziomy hałasu i wibracji • środki ochrony osobistej
<ul style="list-style-type: none"> • przewlekłe choroby układu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizacja transportu ręcznego i zastąpienie go transportem mechanicznym, • transport ręczny wyłącznie zgodnie z normami i z zachowaniem zasad ergonomii, • ograniczenie pracy w pozycji klęczącej do minimum np. poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń zapewniających rozkładanie kostki brukowej w sposób mechaniczny
<ul style="list-style-type: none"> • zespół cieśni nadgarstka 	<ul style="list-style-type: none"> • ergonomiczne wyposażenie stanowisk administracyjnych

[3-3] Prawa człowieka uważamy w Grupie ONDE za nie-naruszalne. Prowadzimy działalność zgodnie z Kodeksem Pracy, Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy. Przestrzegamy wszystkich zapisów dotyczących praw człowieka zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka wraz z Powszechną deklaracją praw człowieka oraz Deklaracji dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy.

6.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RÓŻNORODNOŚCIĄ ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NIERÓWNEMU TRAKTOWANIU

[2-23] W 2022 r. Zarząd ONDE przyjął „Politykę zarządzania różnorodnością oraz przeciwdziałania nierównemu traktowaniu w ONDE S.A.”, zgodną z zapisami Kodeksu Pracy. Zobowiązujemy się w niej do tworzenia takiego środowiska pracy, w którym każda zatrudniona osoba czuje się szanowana, doceniana i sprawiedliwie oceniana. Polityka ta definiuje nieakceptowane zachowania, wskazuje cele organizacji, opisuje odpowiedzialność i kompetencje związane z wdrożeniem dokumentu, wskazuje obowiązki Spółki i wszystkich pracowników ONDE w zakresie objętym Polityką, a także przedstawia ścieżkę zgłaszania jej naruszeń.

Do celów Polityki należy:

- przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu w zatrudnieniu, polegającemu na dyskryminacji, dyskryminacji pośredniej, dyskryminacji bezpośredniej, mobbingu, molestowaniu, molestowaniu seksualnemu;
- ograniczenie skutków stwierdzonych przypadków nierównego traktowania;
- wskazanie konsekwencji służbowych wobec osób będących sprawcami nierównego traktowania;
- promowanie kultury poszanowania dla różnorodności w miejscu pracy oraz zapobieganie wykluczeniu.

Zgodnie z zapisami Polityki zobowiązujemy się do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy. Także każdy nasz kontrahent w oświadczeniu potwierdza, że szanuje różnorodność oraz że nie dochodzi u niego do nierównego traktowania ze względu na ww. kryteria.

Wszyscy pracownicy, którzy podejrzewają, że są poddani nierównemu traktowaniu, mają prawo skonsultować się z bezpośrednim przełożonym, przełożonym wyższego szczebla lub HR Manager ONDE S.A. Jednocześnie każdy, kto doświadczył w Grupie ONDE przejawów zachowań nieakceptowalnych, jest uprawniony do zgłoszenia tego faktu. Zgłaszanie naruszeń, rozpatrywanie zgłoszeń oraz podejmowanie działań następczych odbywa się zgodnie z „Regulaminem anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE”.

W naszej Polityce zobowiązaliśmy się również do prowadzenia na temat jej zapisów dialogu z osobami zatrudnionymi.

Mechanizmy zgłaszania naruszeń polityk obowiązujących w ONDE zostały opisane w rozdziale 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji.

 Dokument dostępny jest na naszej stronie internetowej pod linkiem: <https://onde.pl/wp-content/uploads/2023/01/Polityka-Zarzadzania-Roznorodnoscia.pdf>

 W styczniu 2023 r. – w ramach wdrażania „Polityki zarządzania różnorodnością oraz przeciwdziałania nierównemu traktowaniu w ONDE S.A.” – zorganizowaliśmy szkolenie dla pracowników, w czasie którego omawialiśmy możliwe sposoby reagowania na wszelkie przejawy dyskryminacji. Zapoznawaliśmy się z regulacjami prawnymi i poznawaliśmy najlepsze praktyki z innych firm. Zaproszony przez nas ekspert opowiadał, w jaki sposób należy się zachować, będąc ofiarą lub świadkiem zachowań dyskryminacyjnych.

6.2 POLITYKA PRAW CZŁOWIEKA I PRAW PRACOWNICZYCH

[2-23] [3-3] W 2023 r. Zarząd ONDE przyjął „Politykę praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A.”. Wskazuje ona, że ONDE prowadzi działalność z poszanowaniem praw i godności wszystkich ludzi, przestrzegając wszelkich obowiązujących przepisów prawa. Zgodnie z Polityką zobowiązujemy się przestrzegać postanowień Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ oraz Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w miejscu pracy. Nasza działalność jest prowadzona w sposób uczciwy oraz transparentny, z poszanowaniem praw człowieka i interesów pracowników. Nie akceptujemy łamania praw człowieka i praw pracownika w jakiegokolwiek formie.

Zgodnie z zapisami Polityki:

- zabraniamy dyskryminacji, pracy przymusowej i nielegalnej, pracy dzieci,
- zobowiązujemy się do zapewnienia bezpiecznych i zdrowych warunków pracy,
- zapewniamy swobodę zrzeszania się i możliwość zawierania zbiorowych układów pracy,
- nie tolerujemy nękania, prześladowania ani molestowania,
- przestrzegamy przepisów prawa i norm branżowych w zakresie czasu pracy, świadczeń i wynagrodzeń,

- umożliwiamy wszystkim pracownikom korzystanie z prawa do urlopów i zwolnień,
- przykładamy wagę do kwestii umów o pracę.

Polityka ma zastosowanie do wszystkich pracowników ONDE S.A. Nie tylko zostali oni poinformowani o zobowiązaniach polityki, lecz także staramy się zwiększać ich świadomość w zakresie praw człowieka poprzez szkolenia i informowanie o możliwościach zgłaszania naruszeń polityki.

Podjęliśmy działania, które pozwalają nam identyfikować i reagować na sytuacje, które wpływają lub mogą niekorzystnie wpływać na prawa człowieka w ramach naszej działalności lub relacji biznesowych.

W razie wystąpienia nieprawidłowości zobowiązujemy się do zapewnienia środków naprawczych w ramach wsparcia prawnego, a także wsparcia naszych partnerów biznesowych w procesach eliminacji bądź minimalizacji negatywnego wpływu.

Oczekujemy również od naszych dostawców towarów i usług, że będą oni przestrzegać zasad spójnych z tymi, które stosuje ONDE S.A. Obszary ujęte w „Polityce praw człowieka i praw pracowniczych w ONDE S.A.” zostały rów-

nież uwzględnione w oświadczeniu o przestrzeganiu kwestii compliance, które składają kontrahenci ONDE.

Ponadto w umowach z kontrahentami uwzględniane są postanowienia, zgodnie z którymi potwierdzają oni zapoznanie się z politykami ONDE i zobowiązują się do ich stosowania (co obowiązuje również podwykonawców ww. kontrahentów). Zapisy te zostały już ujęte w części umów z kontrahentami, a Spółka przewiduje wprowadzanie takich zapisów we wszystkich kontraktach.

Nie podejmujemy współpracy, ani nie kontynuujemy jej z podmiotami niszczącymi prawa człowieka i pracownika.

Mechanizmy zgłaszania naruszeń polityk obowiązujących w ONDE zostały opisane w rozdziale 2.6. Etyka i przeciwdziałanie korupcji.

> Tekst Polityki dostępny jest na naszej stronie internetowej pod linkiem: <https://onde.pl/wp-content/uploads/2024/01/polityka-praw-czlowieka-ONDE-SA.pdf>

7.1 ZAKRES RAPORTU I WERYFIKACJA WEWNĘTRZNA

[2-2] Niniejszy Raport ESG obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, chyba, że w tekście zaznaczono inaczej. Dane w dokumencie dotyczą spółek ONDE S.A. oraz IDE Projekt Sp. z o.o. Raport zawiera opis modelu biznesowego oraz opis działalności poszczególnych segmentów operacyjnych w Grupie.

[2-3] [2-4] Zagadnienia niefinansowe Grupa ONDE raportuje w cyklu rocznym, zaś sprawozdawczość finansowa raportowana jest w cyklach kwartalnych i rocznych. Poprzedni raport – za rok 2022 – został opublikowany 30 marca 2022 r. Raport za rok 2023 nie zawiera korekt informacji za rok 2022.

Raport ESG za rok 2023 wypełnia nasze obowiązki w zakresie rozszerzonego raportowania niefinansowego.

Ujawniamy istotne dane i informacje na temat stosowanych polityk i procedur oraz podejmowanych działań. Prezentujemy także podejście do spraw społecznych i pracowniczych, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji oraz obszerną informację dotyczącą zarządzania kwestiami środowiskowymi.

Niniejszy Raport został przygotowany przez zespół zajmujący się obszarem ESG w spółce dominującej w Grupie ONDE i został zatwierdzony przez zarząd. Poszczególne rozdziały Raportu poddane zostały weryfikacji wewnętrznej przez kluczowe osoby w firmie.

Wszystkie pytania i uwagi związane z Raportem ESG Grupy ONDE za rok 2023 prosimy kierować do Zespołu ESG ONDE esg@onde.pl.

7.2 PROCES DEFINIOWANIA ISTOTNOŚCI

[3-1] Zgodnie ze standardami GRI, istotne tematy powinny odzwierciedlać wpływ firmy na otoczenie. W celu identyfikacji takich tematów dla Grupy ONDE został przeprowadzony trzyetapowy proces. Aby zapewnić kompletność podejścia i uwzględnić różnorodne perspektywy, przeprowadzono w 2022 r. proces przy wykorzystaniu różnych narzędzi oraz zaangażowaniu interesariuszy.

W ramach pierwszego etapu przeprowadzona została analiza danych zastanych. Analizie poddano strategię zrównoważonego rozwoju oraz raporty zrównoważonego rozwoju firm przyjętych jako porównywalne dla Grupy ONDE (benchmark). Celem tego etapu było określenie kluczowych obszarów wpływu, a docelowo istotnych tematów, zidentyfikowanych przez inne firmy z branży. W ramach tego etapu analizie poddano także wymagania wybranych międzynarodowych ratingów i Wytycznych ESG, uwzględniających perspektywę i wymagania branżowe. W oparciu o wyniki tego etapu opracowana została pierwsza, wstępna lista istotnych tematów, uwzględniana w dalszych pracach.

W ostatnim kroku procesu identyfikacji istotnych tematów, do przedstawicieli kluczowych interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych została skierowana ankieta oceny wpływu Grupy ONDE na otoczenie. Ankieta zawierała listę istotnych tematów uwzględniającą zagadnienia wskazane przez Standardy GRI (aspekty GRI) oraz Cele Zrównoważonego Rozwoju. Ankiety wypełniło 120 osób. Większość respondentów (69,1%) stanowili pracownicy i potencjalni pracownicy grupy ONDE, pozostałe 30,9% to interesariusze zewnętrzni – m.in. przedstawiciele akcjonariuszy i analityków giełdowych, dostawców, podwykonawców, beneficjenci programów CSR ONDE, instytucje publiczne i infrastrukturalne, media czy środowisko naukowe. Interesariusze wskazali kluczowe obszary wpływu Grupy ONDE na otoczenie, zarówno pozytywnego jak i negatywnego. W ramach badania w 2023 r. wyodrębniono najważniejsze 10 tematów z pozytywnym wpływem Grupy ONDE i 10 tematów z negatywnym wpływem Grupy ONDE, co jest opisane w rozdziale 2.7.1. Na podstawie wyników ankiety opracowana została lista 10 kluczowych obszarów wpływu Grupy ONDE, uwzględniana w dalszych pracach.

7.3 ISTOTNE TEMATY

Na podstawie przeprowadzonego procesu powstała lista istotnych tematów. Została ona omówiona przez zespół projektowy Grupy ONDE odpowiedzialny za powstanie niniejszego raportu. W efekcie powstała lista istotnych tematów, która była podstawą do opracowania struktury, a następnie treści raportu. Lista została uznana za aktualna także w 2023 roku.

TABELA 42. [3-2] [3-3] Lista istotnych tematów zidentyfikowana w ramach przeprowadzonego procesu:

Istotny temat	Szczegółowe zagadnienia	Aspekt GRI	Rozdział w raporcie
Zarządzanie zasobami	<ul style="list-style-type: none"> Materiały i surowce, obieg zamknięty Pozyskiwanie i wykorzystanie zasobów Wykorzystanie surowców (np. wykorzystywanie zasobów odnawialnych i nieodnawialnych) Zarządzanie odpadami 	Zasoby, Odpady	3.3
Wpływ na klimat	<ul style="list-style-type: none"> Odnawialne źródła energii, odpowiedzialna produkcja energii Energetyka odnawialna i zarządzanie energią Udział energii z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym Ograniczenie emisji Dekarbonizacja Zmiany klimatyczne (np. emisja gazów cieplarnianych) 	Energia, emisje	3.4

7.4 WERYFIKACJA ZEWNĘTRZNA RAPORTU

[2-5] Raport ESG Grupy ONDE został poddany niezależnej weryfikacji zewnętrznej w zakresie wskaźników, wymienionych w Tabeli 43. Tabela GRI i posiadających w kolumnie Atestacja adnotację „Tak”. Usługa ta została zrealizowana przez PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit spółka komandytowa.

Istotny temat	Szczegółowe zagadnienia	Aspekt GRI	Rozdział w raporcie
Wpływ na bioróżnorodność	<ul style="list-style-type: none"> Bioróżnorodność i użytkowanie gruntów 	Bioróżnorodność	3.2
Zatrudnienie i rozwój	<ul style="list-style-type: none"> Warunki zatrudnienia pracowników Warunki pracy, prawa pracowników (np. prywatność pracownika w pracy, incydenty związane z prawami człowieka wśród pracowników czy strajki) Rozwój i satysfakcja pracowników Rozwój kapitału ludzkiego 	Zatrudnienie, Szkolenia i edukacja	5.1, 5.3, 5.4.3
Zdrowie i bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> Bezpieczeństwo i higiena pracy Zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, well-being pracowników 	Zdrowie i bezpieczeństwo	5.4, 5.2
Różnorodność i równe traktowanie	<ul style="list-style-type: none"> Różnorodność, równość i włączenie Równe szanse np. równość wynagrodzeń między kobietami i mężczyznami 	Różnorodność i równe traktowanie	6
Wpływ na społeczność i gospodarkę	<ul style="list-style-type: none"> Wpływ na społeczności lokalne, tworzenie lokalnych miejsc pracy Relacje społeczne Społeczności lokalne (np. dialog lub zaangażowanie w relacje ze społecznościami, na które wpływ ma działalność organizacji) Innowacyjność, przemysł, infrastruktura (w tym m.in. zrównoważona infrastruktura, zrównoważone innowacje i przemysł) 	Społeczności lokalne, Pośredni wpływ ekonomiczny	2.7, 3.1
Zrównoważony łańcuch dostaw	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiedzialne zakupy, właściwy dobór partnerów biznesowych Pracownicy w łańcuchu wartości (np. poszanowanie praw człowieka przez podwykonawców/ dostawców Onde) 	Ocena środowiskowa dostawców	2.1.2, 2.5.2
Odpowiedzialność wobec klienta	<ul style="list-style-type: none"> Jakość i bezpieczeństwo produktów i usług Projektowanie produktu i zarządzanie jego cyklem życia Bezpieczeństwo danych klientów, w tym cyberbezpieczeństwo Prywatność i bezpieczeństwo danych 	Zdrowie i bezpieczeństwo konsumenta, marketing i oznakowanie	2.3

Raport niezależnego biegłego rewidenta z usługi atestacyjnej dającej ograniczoną pewność dotyczącej weryfikacji wybranych informacji niefinansowych za rok 2023

Do Zarządu ONDE S.A.

Wstęp

Zarząd ONDE S.A. („Spółka”), na podstawie umowy z dnia 3 marca 2024 r., zaangażował nas do przeprowadzenia usługi atestacyjnej dającej ograniczoną pewność w odniesieniu do wybranych informacji niefinansowych zaprezentowanych w Raporcie zrównoważonego rozwoju ONDE S.A. za rok 2023.

Opis przedmiotu zlecenia i mające zastosowanie kryteria

Zarząd Spółki sporządził Raport zrównoważonego rozwoju ONDE S.A. za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. („Raport zrównoważonego rozwoju”). Raport zrównoważonego rozwoju zawiera informacje niefinansowe (ilościowe i jakościowe), sporządzone zgodnie z odpowiednimi Standardami GRI wydanymi przez Global Reporting Initiative („Standardy GRI”), art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz Rozporządzeniami Delegowanymi Komisji Europejskiej uzupełniającymi Rozporządzenie 2020/852 („Taksonomia UE”) oraz metodami opracowanymi przez Spółkę i ujawnionymi w Raporcie zrównoważonego rozwoju (nazywanymi łącznie „Kryteria raportowania”). Kryteria raportowania stanowią, naszym zdaniem, odpowiednie kryteria do sformułowania przez nas wniosku dającego ograniczoną pewność. Zarząd Spółki sporządził Raport zrównoważonego rozwoju w celu jego publikacji wraz z raportem niezależnego biegłego rewidenta na stronie internetowej Spółki.

Przedmiotem zlecenia były następujące informacje niefinansowe za rok zakończony 31 grudnia 2023 r. zawarte w Raporcie zrównoważonego rozwoju zgodnie z Tabelą ujawnień zawartą na stronach 92-93 Raportu zrównoważonego rozwoju („Wybrane Informacje”):

2-7 Pracownicy

2-8 Osoby świadczące pracę na rzecz organizacji, które nie są jej pracownikami

2-9 Struktura zarządcza i skład organów zarządczych

2-26 Mechanizmy zasięgania porad i zgłaszania obaw

2-27 Zgodność z prawem i regulacjami

205-2 Komunikacja i szkolenia w zakresie polityki i procedur antykorupcyjnych

302-1 Zużycie energii w organizacji

302-3 Energochłonność

305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1)

305-2 Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2)

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k.,
ul. Polna 11, 00-633 Warszawa, Polska, T: +48 (22) 746 4000, F: +48 (22) 742 4040, www.pwc.com

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k., wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, pod numerem KRS 0000750050, NIP 526-021-02-28. Siedzibą Spółki jest Warszawa, ul. Polna 11.

401-1 Łączna liczba i odsetek nowych pracowników zatrudnionych oraz łączna liczba odejść w okresie raportowania

403- 1 System zarządzania zdrowiem i bezpieczeństwem pracowników

403-2 Procesy identyfikacji zagrożeń, ocena ryzyka oraz badania wypadków

403-5 Szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa pracy

403-9 Wskaźnik urazów związanych z pracą

403-10 Wskaźnik chorób zawodowych

404-1 Liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia

404-3 Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej, według płci i kategorii zatrudnienia

405-1 Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności

405-2 Stosunek podstawowego i całkowitego wynagrodzenia kobiet do wynagrodzenia mężczyzn według zajmowanego stanowiska

Ujawnienia taksonomiczne wymagane przez art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje.

Przedmiotem naszego zlecenia były jedynie Wybrane Informacje za rok zakończony 31 grudnia 2023 i nie przeprowadziliśmy procedur w stosunku do innych informacji zaprezentowanych w Raporcie zrównoważonego rozwoju. W związku z tym nie wyrażamy wniosku o Raportie zrównoważonego rozwoju jako całości.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd Spółki odpowiedzialny jest za:

- ustanowienie wewnętrznych metodyk i wytycznych dla przygotowania i raportowania Wybranych Informacji zgodnie z Kryteriami raportowania;
- sporządzenie Wybranych Informacji zgodnie z odpowiednimi Kryteriami raportowania;
- zaprojektowanie i stosowanie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej związanego ze wsparciem procesu raportowania;
- dokładność, kompletność i sposób prezentacji Wybranych Informacji.

Nasza odpowiedzialność

Naszym zadaniem było sformułowanie wniosku o ograniczonej pewności na temat Wybranych Informacji zaprezentowanych w Raporcie zrównoważonego rozwoju na podstawie przeprowadzonych przez nas procedur.

Nasze prace atestacyjne przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowym Standardem Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3000 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (zmienionego) - „Usługi atestacyjne inne niż badania i przeglądy historycznych informacji finansowych” („KSUA 3000 (Z)"). Standard ten wymaga, abyśmy przestrzegali wymogów etycznych oraz zaplanowali

i przeprowadzili nasze prace w taki sposób, aby uzyskać ograniczoną pewność, że Wybrane Informacje są, we wszystkich istotnych aspektach, zgodne z Kryteriami raportowania.

Procedury przeprowadzone podczas wykonywania usługi atestacyjnej dającej ograniczoną pewność różnią się rodzajem i rozłożeniem w czasie oraz mają mniejszy zakres niż podczas wykonywania usługi atestacyjnej dającej racjonalną pewność. Wynikający z powyższego poziom zapewnienia uzyskany podczas usługi atestacyjnej dającej ograniczoną pewność jest znacząco niższy niż zapewnienie, które zostałoby uzyskane, gdyby została wykonana usługa dająca racjonalną pewność.

Wymogi zarządzania jakością i etyka zawodowa

Stosujemy postanowienia Krajowego Standardu Kontroli Jakości 1 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (PL) 1 – „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych” opracowanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych i przyjętego uchwałą Rady Polskiej Agencji Nadzoru Audytorów. Standard ten wymaga od nas zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, w tym polityk i procedur dotyczących zgodności z wymogami etycznymi, standardami zawodowymi oraz obowiązującymi przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi.

Przestrzegamy wymogów niezależności i innych wymogów etycznych Międzynarodowego Kodeksu Etyki Zawodowych Księgowych (w tym Międzynarodowych Standardów Niezależności) wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych i przyjętego uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, który jest oparty na podstawowych zasadach uczciwości, obiektywizmu, zawodowych kompetencji i należytej staranności, poufności i profesjonalnego postępowania.

Podsumowanie wykonanych prac

Przeprowadzone przez nas procedury uzyskania ograniczonej pewności obejmowały:

- wywiady z kierownictwem i pracownikami odpowiedzialnymi za przygotowanie Wybranych Informacji oraz osobami koordynującymi proces przygotowania Raportu zrównoważonego rozwoju;
- sprawdzenie czy zastosowano formuły kalkulacji Wybranych Informacji (dotyczy informacji ilościowych) zgodne z Kryteriami raportowania oraz sprawdzenie matematycznej poprawności sporządzenia Wybranych Informacji;
- dla Wybranych Informacji ujętych w Raporcie zrównoważonego rozwoju, uzgodnienie, na wybranej próbie, odpowiednich atrybutów do otrzymanej od Spółki dokumentacji źródłowej.

Uważamy, że uzyskane przez nas dowody stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas wniosku dającego ograniczoną pewność.

Nieodłączne ograniczenia

Wybrane informacje powinny być czytane i rozumiane łącznie z Kryteriami raportowania, za których wybór i stosowanie odpowiedzialność ponosi Spółka. Brak ustalonych praktyk, na których można się oprzeć przy ocenie i pomiarze informacji niefinansowych, pozwala na stosowanie różnych technik pomiaru i może wpływać na porównywalność informacji niefinansowych. Ponadto kwantyfikacja emisji gazów cieplarnianych jest obciążona nieodłączną niepewnością ze względu na takie czynniki, jak wskaźniki emisji stosowane w modelach matematycznych do obliczania emisji oraz niemożność dokładnego scharakteryzowania przez te modele związku między różnymi danymi wejściowymi a wynikającymi z nich emisjami. Dane dotyczące środowiska i zużycia energii wykorzystywane w obliczeniach emisji gazów

cieplarnianych podlegają nieodłącznym ograniczeniom ze względu na charakter i metody stosowane do określania takich danych. Wybór różnych, ale akceptowalnych technik pomiarowych, może skutkować istotnie różnymi pomiarami.

Wniosek

Na podstawie przeprowadzonych procedur atestacyjnych i uzyskanych dowodów, nic nie zwróciło naszej uwagi, co wskazywałoby, że Wybrane Informacje zawarte w Raporcie zrównoważonego rozwoju nie są, we wszystkich istotnych aspektach, zgodne z Kryteriami raportowania.

Ograniczenie zastosowania

Niniejszy raport został sporządzony przez PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k. dla Zarządu ONDE S.A. i jest przeznaczony wyłącznie w celu opisanym w części „Opis przedmiotu zlecenia i mające zastosowanie kryteria”. Nie można go wykorzystywać w żadnym innym celu.

Zarząd ONDE jest odpowiedzialny za publikację, w tym na stronie internetowej Spółki, Raportu zrównoważonego rozwoju oraz niniejszego raportu atestacyjnego, jak również za rzetelność publikowanych informacji. Zakres wykonanej przez nas pracy nie obejmuje oceny tych kwestii. W związku z tym nie ponosimy żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek zmiany, które mogły zostać wprowadzone do informacji będących przedmiotem naszej oceny lub za jakiegokolwiek różnice, jeżeli takie są, między informacjami objętymi wydanym przez nas raportem, a informacjami przedstawionymi na stronie internetowej Spółki.

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k. nie przyjmuje w związku z tym raportem żadnej odpowiedzialności i zrzekamy się wszelkich obowiązków wynikających z relacji umownych i pozaumownych (w tym z tytułu zaniechania) w odniesieniu do podmiotów innych niż Spółka. Powyższe nie zwalnia nas z odpowiedzialności w sytuacjach, w których takie zwolnienie jest wyłączone z mocy prawa.

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k.

Jakub Waszkiewicz
Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 13836

Warszawa, 26 marca 2024

TABELA 43. Tabela GRI

Oświadczenie o zastosowaniu	Grupa Kapitałowa ONDE zaraportowała informacje przywołane w tym indeksie treści GRI dla okresu 01.01.2023-31.12.2023 w odniesieniu do Standardów GRI.
Zastosowane GRI 1	GRI 1: Podstawy 2021
Obowiązujące standardy sektorowe GRI	Nie dotyczy

W cytowanych w tabeli ujawnieniach GRI nie odnotowano pominięć.

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
GRI 3: Istotne Tematy 2021	3-3 Zarządzanie istotnymi tematami	15,16, 26, 32, 41, 42, 48, 50, 72, 73, 74, 77, 78, 85, 86, 89	Nie
GRI 2: Ogólne Ujawnienia 2021	2-1 Dane organizacyjne	6	Nie
	2-2 Podmioty uwzględnione w ramach raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju	88	Nie
	2-3 Okres raportowania, częstotliwość i dane kontaktowe	88	Nie
	2-4 Korekty informacji	50, 88	Nie
	2-5 Weryfikacja zewnętrzna	90	Nie
	2-6 Działalności, łańcuch wartości i inne relacje biznesowe	7, 9, 16, 20	Nie
	2-7 Pracownicy	70	Tak
	2-8 Osoby świadczące pracę na rzecz organizacji, które nie są jej pracownikami	70	Tak
	2-9 Struktura zarządcza i skład organów zarządczych	11	Tak
	2-10 Nominacja i wybór członków najwyższych organów zarządczych	11	Nie
	2-11 Przewodniczący najwyższego organu zarządczego	11	Nie
	2-12 Rola najwyższego organu zarządczego w nadzorowaniu zarządzania wpływem	13	Nie

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
GRI 2: Ogólne Ujawnienia 2021 c.d.	2-13 Delegowanie odpowiedzialności w zakresie zarządzania wpływem	13	Nie
	2-14 Rola najwyższego organu zarządczego w raportowaniu kwestii zrównoważonego rozwoju	14	Nie
	2-15 Konflikt interesów	12	Nie
	2-16 Komunikowanie problemów krytycznych	13	Nie
	2-17 Zbiorowa wiedza najwyższego organu zarządczego	14	Nie
	2-18 Ewaluacja wyników najwyższego organu zarządczego	14	Nie
	2-19 Polityka wynagradzania	73	Nie
	2-20 Proces ustalania wynagrodzeń	73	Nie
	2-21 Całkowity roczny wskaźnik wynagrodzenia	73	Nie
	2-22 Oświadczenie dotyczące strategii zrównoważonego rozwoju	4	Nie
	2-23 Zobowiązania ujęte w politykach	15, 22, 23, 47, 85, 86	Nie
	2-24 Realizacja zobowiązań ujętych w politykach	15	Nie
2-25 Procesy naprawcze dotyczące negatywnego wpływu	24, 39	Nie	
2-26 Mechanizmy zasięgnięcia porad i zgłaszania obaw	23	Tak	
GRI 2: Ogólne Ujawnienia 2021 c.d.	2-27 Zgodność z prawem i regulacjami	22	Tak
	2-28 Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach	29	Nie
	2-29 Podejście do angażowania interesariuszy	24, 25	Nie
	2-30 Układy zbiorowe pracy	70	Nie
GRI 205: Antykorupcja 2016	205-2 Komunikacja i szkolenia w zakresie polityki i procedur	22, 23	Tak

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
GRI 406: Polityka niedyskryminacji	406-1 Incydenty dyskryminacji i podjęte działania korygujące	22	Nie
GRI 3: Istotne Tematy 2021	3-1 Proces identyfikacji istotnych tematów	26, 88	Nie
	3-2 Lista istotnych tematów	26, 89	Nie

WPLYW NA SPOLECZNOŚĆ I GOSPODARKE

GRI 201: Wyniki ekonomiczne 2016	201-4 Pomoc finansowa otrzymana od rządu	9	Nie
GRI 202: Obecność na rynku 2016	202-2 Odsetek kadry najwyższego szczebla zatrudnionej spośród lokalnej społeczności	76	Nie
GRI 207: Podatki 2019	207-1 podejście do zarządzania podatkami	15	Nie
GRI 413: Społeczności Lokalne 2016	413-1 Operacje w ramach których została przeprowadzona ocena wpływu, podjęte działania na rzecz społeczności, zrealizowane programy rozwojowe	24, 25, 28, 40	Nie

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI

GRI 301: Zasoby 2016	301-1 Materiały według wagi i objętości	42	Nie
GRI 306: Odpady 2020	306-3 Wytworzone odpady	43	Nie

WPLYW NA KLIMAT

GRI 302: Energia 2016	302-1 Zużycie energii w organizacji	48, 49	Tak
	302-3 Energochłonność	49	Tak
	302-4 Ograniczenie zużycia energii	48, 49	Nie
	302-5 Ograniczenie zużycia energii w ramach produktów i usług	48	Nie
	305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1)	50, 51	Tak
GRI 305: Emisje 2016	305-2 Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2)	50	Tak
	305-4 Intensywność emisji gazów cieplarnianych	51	Nie

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
WPLYW NA BIORÓŻNORODNOŚĆ			
GRI 304: Bioróżnorodność 2016	304-2 Istotny wpływ działań, produktów, usług na bioróżnorodność	41	Nie
ZATRUDNIENIE I ROZWÓJ			
GRI 201: Wyniki ekonomiczne 2016	201-3 Zdefiniowany obowiązek pracowniczych świadczeń emerytalnych	73	Nie
GRI 202: Obecność na rynku 2016	202-1 Wysokość wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w stosunku do płacy minimalnej	76	Nie
GRI 401: Zatrudnienie 2016	401-1 Łączna liczba i odsetek nowych pracowników zatrudnionych oraz łączna liczba odejść w okresie raportowania	72	Tak
	401-2 Świadczenia dodatkowe (benefity) zapewniane pracownikom pełnoetatowym	73	Nie
	401-3 Urlopy rodzicielskie	71	Nie
GRI 404: Szkolenia i edukacja 2016	404-1 Liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia	74	Tak
	404-2 Programy rozwoju kompetencji zawodowych	74	Nie
	404-3 Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej, według płci i kategorii zatrudnienia	75	Tak

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO			
GRI 403: Zdrowie i bezpieczeństwo 2018	403-1 System zarządzania zdrowiem i bezpieczeństwem pracowników	38, 77, 78	Tak
	403-2 Procesy identyfikacji zagrożeń, ocena ryzyka oraz badania wypadków	32, 81, 82	Tak
	403-3 Jednostka odpowiedzialna za zarządzanie bezpieczeństwem pracy	77	Nie
	403-5 Szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa pracy	19, 79	Tak
	403-6 Promocja zdrowia wśród pracowników	73	Nie
	403-7 Profilaktyka i ograniczanie zjawisk i zdarzeń zawodowych wpływających na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników	78, 83	Nie
	403-8 Pracownicy objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem pracy	78	Nie
	403-9 Wskaźnik urazów związanych z pracą	19, 32, 82	Tak
	403-10 Wskaźnik chorób zawodowych	83	Tak

Standard GRI / inne źródło	Ujawnienie	Lokalizacja	Atestacja
RÓŻNORODNOŚĆ I RÓWNE TRAKTOWANIE			
GRI 405: Różnorodność i równe traktowanie 2016	405-1 Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników, według płci, wieku oraz innych wskaźników różnorodności	75	Tak
	405-2 Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet do wynagrodzenia mężczyzn według zajmowanego stanowiska	76	Tak
ZRÓWNOWAŻONY ŁAŃCUCH DOSTAW			
GRI 308: Ocena środowiskowa dostawców 2016	308-1 Nowi dostawcy, którzy zostali zweryfikowani przy wykorzystaniu kryteriów środowiskowych	21	Nie
	308-2 Negatywne skutki środowiskowe w łańcuchu dostaw i podejmowane działania	21, 34	Nie
ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC KLIENTA			
GRI 417: Marketing i oznakowanie 2016	417-3 Całkowita liczba przypadków niezgodności z regulacjami i dobrowolnym kodeksami regulującymi kwestie komunikacji marketingowej	16	Nie
GRI 418: Prywatność klientów 2016	418-1 Całkowita liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klientów oraz utraty danych	16	Nie

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

9.1 SPIS TABEL

Tabela 1.	[2-29] Główne metody dialogu i komunikacji z kluczowymi interesariuszami oraz ich angażowania	25	Tabela 23.	Benefity pracownicze	73
Tabela 2.	[3-2] [3-3] Ocena wpływu Grupy ONDE na elementy ESG przez interesariuszy – pozytywny	26	Tabela 24.	[404-1] Liczba godzin szkoleniowych na pracownika i w podziale na płeć	74
Tabela 3.	[3-2] [3-3] Ocena wpływu Grupy ONDE na elementy ESG przez interesariuszy – negatywny	26	Tabela 25.	[404-1] Liczba godzin szkoleniowych wg struktury zatrudnienia	74
Tabela 4.	Główne kategorie ryzyk oraz kierunki działań prewencyjnych związanych z pracami prowadzonymi przez Grupę ONDE	33	Tabela 26.	[404-3] Pracownicy podlegający ocenie jakości pracy i przeglądowi kariery	75
Tabela 5.	Ryzyka klimatyczne wydzielone dla Grupy ONDE.	34	Tabela 27.	[405-1] Skład ciał zarządczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników według płci i wieku	75
Tabela 6.	Zużycie materiałów budowlanych.	42	Tabela 28.	[405-2] Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet do wynagrodzenia mężczyzn według zajmowanego stanowiska	76
Tabela 7.	Odpady niebezpieczne i inne	44	Tabela 29.	[202-1] Wysokość wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w stosunku do płacy minimalnej	76
Tabela 8.	Odpady według kodów podgrup	44	Tabela 30.	[202-2] Odsetek kadry zarządzającej najwyższego szczebla zatrudnionej spośród lokalnej społeczności w kluczowych lokalizacjach	76
Tabela 9.	[201-2] Istotność kwestii klimatycznych dla Grupy ONDE wraz z rodzajem ich wpływu na Grupę	46	Tabela 31.	[403-8] Pracownicy objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem pracy.	78
Tabela 10.	[302-1] Zużycie energii w Grupie ONDE z podziałem na poszczególne źródła energii	49	Tabela 32.	Rodzaj zapewnianego pracownikom szkolenia, jego częstotliwość oraz forma i cel	79
Tabela 11.	[302-3] Intensywność zużycia poszczególnych źródeł energii w Grupie ONDE w odniesieniu do przychodów.	49	Tabela 33.	Hierarchia nadzoru nad bezpieczeństwem i działania	81
Tabela 12.	Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG)	50	Tabela 34.	Identyfikacja zdarzeń, ich ocena, postępowanie i działanie w Grupie ONDE	82
Tabela 13.	Poziom emisji metanu i podtlenku azotu w emisji bezpośredniej (SCOPE 1) Grupy ONDE w latach 2022-2023	51	Tabela 35.	Porównanie wskaźników częstotliwości i liczby wypadków w latach 2023-2022-2021 w ONDE (siły własne).	83
Tabela 14.	[305-7] Tlenki azotu (NOX), tlenki siarki (SOX) i inne znaczące emisje do powietrza	51	Tabela 36.	Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE (siły własne)	83
Tabela 15.	Poziom emisji biogenicznych gazów cieplarnianych (GHG) Grupy ONDE w latach 2022-2023.	51	Tabela 37.	Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE z ujęciem podwykonawców	83
Tabela 16.	[305-4] Wielkość emisji gazów cieplarnianych (GHG) Grupy ONDE w odniesieniu do przychodów.	51	Tabela 38.	Wypadki w ONDE w podziale na rodzaj urazu z ujęciem podwykonawców	83
Tabela 17.	[2-7] Pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę wg okresu i formy zatrudnienia.	70	Tabela 39.	Osoby świadczące pracę na rzecz spółki, niezwiązane z nią stosunkiem pracy, ale których praca i/lub miejsce pracy są kontrolowane przez organizację	83
Tabela 18.	[2-8] Pracownicy zatrudnieni wg innych form niż umowa o pracę.	70	Tabela 40.	Wskaźnik częstotliwości wypadków dla podwykonawców	83
Tabela 19.	[401-3] Urlopy rodzicielskie.	71	Tabela 41.	Zagrożenia i skutki chorób zawodowych oraz działania mitygujące	83
Tabela 20.	[401-1] [3-3] Osoby nowozatrudnione.	72	Tabela 42.	[3-2] [3-3] Lista istotnych tematów zidentyfikowana w ramach przeprowadzonego procesu	89
Tabela 21.	[401-1] [3-3] Osoby, które odeszły z organizacji i wskaźnik rotacji	72	Tabela 43.	Tabela GRI	93
Tabela 22.	[2-21] Całkowity wskaźnik rocznego wynagrodzenia.	73			

9.2 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Mapa interesariuszy Grupy ONDE.	27
---	----

9.3 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Łańcuch wartości Grupy ONDE	10
Rysunek 2. Wybrani klienci ONDE.	16
Rysunek 3. Model systemu zarządzania w ONDE S.A.	39
Rysunek 4. Certyfikat Gwarancji Pochodzenia energii elektrycznej dla ONDE S.A.	48